

TÔ THÙY YÊN TUYỂN TẬP THƠ

TÔ THÙY YÊN TUYỂN TẬP THƠ

Trình bày: Midway Press

Bìa: Midway Pres

Ảnh bìa: Internet

© Tác giả giữ bản quyền, 2018

TÔ THÙY YÊN TUYỂN TẬP THƠ

Bản riêng tặng:
Trần Hoài Thư

Tô Thuyền

Mùa Xuân Houston, 2019

Tặng Huỳnh Diệu Bích

THI SĨ

1.

Cuộc đời như thế đấy.

Vẫn cặp mắt phôi trần,
Không mang kính xạm.

Vẫn thứ mực thông dụng,
Không phải cường toan.

Tôi giựt giành đồ máu với tôi
Từng chữ một.

Những tên cai ngục
Ngôn ngữ bất đồng.

Với thứ linh hồn quốc cấm,
Tôi tù tội chung thân

Giữa bốn tường không khí.

2.

Như trong đêm thâu, tiếng bẻ đốt tay,
Tiếng côn trùng bằng phẳng,
Tôi gây yên lặng với âm thanh.

Bài thơ lọt vào người như kẻ trộm,
Âm thầm Vỡ vết sạch vô tư.

Bằng mỗi lời độc nhất,
Tôi kể tai tiết lộ với từng người
Những điều không lặp lại.

Bài thơ như lá sâm.

3.

Người ta lánh mặt tôi,
Một thằng lơ lửng.

Bài thơ bỗng mất nửa linh hồn,
Ngủ ngờ ngôn ngữ ngổn ngang.

Những hòn đá vụn,
Dãy núi cục hình phải đập tan hoang.

Tôi mộng du trên trái đất mòn
Nơi tôi vắng mặt.

Để làm gì ý thức?
Tôi van nài tôi hãy xót thương tôi.

4.

Tôi chạy cắm đầu trên sợi kinh hoàng
Giăng qua đôi bờ vực lạnh hư vô.

7 - 1960

CÁNH ĐỒNG CON NGỰA CHUYỂN TÀU

Trên cánh đồng hoang thuần một màu,
Trên cánh đồng hoang dài đến đỗi
Tàu chạy mau mà qua rất lâu.
Tàu chạy mau, tàu chạy rất mau.
Ngựa rượt tàu, rượt tàu, rượt tàu.
Cỏ cây, cỏ cây lùi chóng mặt.
Gò nổi cao rồi thung lũng sâu.
Ngựa thở hào hển, thở hào hển.
Tàu chạy mau, vẫn mau, vẫn mau.
Mặt trời mọc xong, mặt trời lặn.
Ngựa gục đầu, gục đầu, gục đầu.
Cánh đồng, a! cánh đồng sắp hết.
Tàu chạy mau, càng mau, càng mau.
Ngựa ngã lăn mình muốt như cỏ,
Chấm giữa nền nhưng một vết nâu.

4 – 1956

ĐÊM QUA BẮC VÀM CỐNG

Đêm qua bắc Vàm Cống,
Mối sầu như nước sông,
Chảy hoài mà chẳng cạn,
Cuốn phăng kiếp bẽnh bồng.

Tôi đi xuống Lục Tỉnh
Để rắc bỏ ven đường
Tài, tâm hồn, kỷ niệm...
Giữ làm gì đau thương.

Đã đôi lần nhầm lẫn,
Còn gõ cửa ái tình,
Van nài chút lưu luyến.
Của không về người xin.

Tôi châm điều thuốc nữa,
Đốt tàn thêm tháng năm.
Chiếc bắc xa dần bến.
Đời xa dần tuổi xanh.

Nước tách nguồn về biển.
Sầu lại chảy về hồn.
Khi tôi vượt lấy mặt,
Nghe bàn tay trống trơn.

HẢI PHẬN

Như một con sò giữa chiếc vỏ,
Chúng ta cuộn trốn trong tình yêu.
Như đôi dã tràng không biết mỏi,
Chúng ta khởi sự lại mỗi sâu.

Từng chút vỡ vể, từng chút một,
Em tạt vào anh rồi rút đi...
Thương tích chẳng lành chan muối xót,
Bào sâu thân đá, nước tay ghi.

Anh sống làm quen cùng cái chết,
Liếm lấy mặn mà trên đau thương,
Chìm mãi xuống em và mất tích
Như mặt trời rã trong nước loang.

Vị thần mun hải đăng tro tro
Trùng môi con mắt ngó không gian.
Em trở về em chờ biến đổi,
Trở về em như kim chỉ nam.

TỘI NGHIỆP

Hai đứa kéo nhau chạy vào mộng寐,
Giờ tắt thở nằm trên bãi hư vô.
Bầy ngựa chứng hàng thùy dương vó
bảo.
Biển đưa trăng lẫn vào đá tiếng ru.

1958

BỘT NƯỚC

Rồi người ta khép chiếc dương cầm lại
(chiếc dương cầm hay cổ áo quan?)
Rồi tôi lìa bỏ cuộc đời - mong các anh
 chúc tôi bình an - tôi trở về tâm hồn
Và mái nhà thừa tự vẫn không có gì đổi thay
 duy một chút sầu
Ôi kỷ niệm
Ôi hòn đá mà đứa trẻ vô tâm đã ném xuống
 dòng sông.

1957

NHỮNG Ý NGHĨ VÀO BUỔI CHIỀU TRÊN BÃI BIỂN

Tôi đi trên bãi cát
Vội giấc ngủ trong lòng.
Hoàng hôn bị xử trảm,
Máu bết vào không trung.

Biển hàm tiếu là tả
Từng cánh sóng mệnh mang
Cõi đời cao lớn thế
Người vừa kích thước chẳng?

Tôi đi không để vết
Bãi cát còn tiết trinh
Xuân thì đâu mất dạng?
Bọt bèo thật mỏng manh...

Vậy mà tôi bước mãi,
Sóng bao giờ mới thôi?
Tôi van lơn biển cả,
Linh hồn quỳ chấp tay.

Biển ơi dù rộng lượng
Thôi cũng đừng bao la
Hãy thả tôi về với
Dải đất liền hào hoa.

Tôi dùng chân chơi với
Chết đuối vào không gian
Trời cầm lòng chẳng đậu
Bụng mặt trong màn đêm.

1958

THÂN PHẬN CỦA THI SĨ

1.

Cô đơn bằng Thượng Đế,
Yếu đuối như linh hồn,
Làm sao tôi trèo lên
Vực thẳm tờ bản thảo
Trắng im lìm giá băng.

Ngó thấy tự đẳng xa,
Cuộc đời hàm tiếu thật.
Tôi lỡ dại ôm ghi
Làm dập hoa, suốt gai
Còn gì tuổi trẻ nữa?

Chắc tôi sẽ cắt đứt
Huyết mạch cánh tay buông
Tất cả máu có thêm
Dòng nào cho tiểu sử?
Có xóa giùm nó chẳng?

Chẳng bao giờ danh vọng
Mọc đôi cánh lang thang
Triết lý dạy cần răng.
Tôi kiệt sức, kiệt sức.
Cuộc đời, cuộc đời ơi.

2.

Thần thánh rủ hụt chân
Rớt xuống trần oan hận,
Thấy nhà thờ kính cẩn
Thành lưỡi gươm tuốt trần.

Có đọc thuộc thánh thư,
Linh hồn tôi vẫn vậy.
Tôi vẫn không thể lạy
Dù đứng trước hư vô.

Đâu tôi cứng và trơn,
Thượng Đế làm sao ngự?
Tôi đành trốn chủ nợ
Định mệnh đòi linh hồn.

Năm tháng nhúng hoàng hôn
Đến rồi rồi thể xác.
Tôi thấy đã mất mát
Tất cả trừ cô đơn.

Cuộc sống nhiễm lấm than
Nằm liệt trên buồn bã.
Thượng Đế điếm nhiên lạ.
Tôi đánh liều cười khan.

TỘI TRẠNG

Tôi rảo bước về định mệnh.

Biển động kinh không ngớt
Nóc nhà thờ hoảng hốt tựa âm thanh.
Thiên hạ truy nã nhau
Để mình khỏi lẫn lút.
Tôi làm con én cuối cùng trở chuyển nam du
Trên bức tượng đồng đứng dung mùa lạnh tới.

Chiếc cầu thang mãi miết
Chẳng dẫn đến nơi nào.
Cỏ mọc hoa hèn phải cháy rụi
Cây ăn trái cần rộng đất đai
Tôi mang khắp hình hài những vết phỏng
Đi suốt hoàng hôn không hỏi chào ai.

Tôi chọn nơi nhiều đau khổ làm quê hương
Nhưng chẳng nhận đồng bào bất cứ kẻ nào.
Tôi điếm chỉ tôi trước Thượng Đế
Nó cũng là Do Thái, cũng da đen
Với dấu chàm nguyên rửa trên hồn không gột được
Và tôi xử tử tôi

Giữa ngã tất đưa về định mệnh.

TRỐI TRĂNG

Em đắp mặt anh mười ngón tay nhánh huệ,
Anh biết anh đã trút linh hồn
Sống dậy từ đây đằng sau cái chết
Vốn công phật, tình yêu kết liễu kẻ cô đơn.

Em vùi xác anh dưới lớp tro mùa thu,
Khuôn mặt ủ ê em bật trận mưa dầm
Tắm xương thịt anh lạnh lùng rã mục
Bùng nổ loài nấm độc tên bi thương.

Anh kể kỷ niệm tuổi già chưa sống tới,
Mà quên dĩ vãng của hôm nay
Đến thấy em không còn trẻ nữa,
Anh chết yếu, anh từng trải trước đời anh.

Anh ngu dần chiếc bị lủng không hay,
Bao đồng xu thiếu thời đều lọt mất.
Cuộc đời xúm lại khảo tra anh
Đứa bé trốn đi linh hồn râu tóc trắng.

Em kiếm anh về, em cũng ngu dần
Chúng ta thập thò ở ngưỡng cửa tình yêu,
Cửa độc nhất tiếp thu người hối lỗi
Xin làm người theo đúng tuổi khai sinh.

Vô ích em, anh nằm xuống trời trăng
Đôi mắt trùng trùng không chịu khép,
Như mặt biển chỉ nằm những đảo hoang
Tay em vuốt không đánh chìm được chúng.

NÓI VỚI MỘT NGƯỜI BẠN GÁI

Khuôn mặt em thì để khóc. Khóc đi em.

Người cha đã tục huyền, tương lai tìm bắt em một mình trong căn nhà vách gỗ lở tróc như bức ảnh gia đình, quàn ướp thời gian. Đêm nào cơn ho trở dậy đánh thức em bỏ dở chiêm bao, em trả lại bằng búng máu tươi lần lượt hạn kỳ kiếp sống vội vàng, đôi mắt kinh hoàng lòng trứng bóng mun chọi phải đòn đau rã thành nước mắt xót xa, đòi người ung rữa. Anh đau khổ khác em, theo ngã đường riêng về cõi chết chung và chúng ta thương nhau vì những đau khổ chẳng bao giờ hòa lẫn vào nhau cho loãng dịu. Chùm hai trũng tay hứng đầy tội lỗi đen ngòm, chém mình xối xả máu me chẳng thấy tanh nồng là cuộc đời, cuộc đời, bis, bis. Trái đất tròn như con số không, trái đất muôn năm. Anh đứng lên như tiếng chửi thề, bỏ đi, xa lánh mọi người để giáp mặt cuộc đời,

căn ngập vào trái cây độc địa khô cháy thêm
thường, gã dang từ bao giờ trở lại ấu thời mắc
võng ngủ ngoài trời, trong nếp trùng là lụa của
đêm trăng, đắp lên mình lời ru êm ái. Chắc anh
sẽ không thức dậy cho thời gian quên khuấy
để anh muôn đời vô tư. Anh đã qua bến bắc ấy
nhiều lần, nửa khuya mắt vói tình quê em, vũng
ánh sáng thần bí trên sông như hừng đông e dè
chớm hé. Anh đã yêu những chuyến đi đêm, đời
sống chẳng nghỉ ngơi, những bến bắc như em
không giấc ngủ suông trở sai oằn mộng mị. Anh
nhớ mãi những thị trấn anh chỉ ngủ đở lại một
lần, sáng tinh sương chia tay, không hề rõ mặt.
Nào anh có biết vì sao anh nhận chịu làm thân
một phiến nam châm dính những đau buồn lân
cận, vì sao anh khảo tra anh ngày đêm ra chữ
nghĩa, khóc kể một mình đời người vô vọng,
chết mòn như tiếng ca trong bát ngát không
gian. Căn nhà em bây giờ đã đổi chủ, quét lại
sơn vôi, trẻ con đùa giỡn trong sân và guồng
máy xường cưa bên cạnh vẫn ngon trớn quay
tròn tiếng thét. Anh sắp cưới một người con gái
em không quen và nguyện sẽ làm chủ một gia

đình đức hạnh. Đau khổ như biển khơi, trên mặt cuồng điên mà dưới đáy im lìm, anh chìm xuống đó sâu thêm, càng ngày càng lặng lẽ. Anh định ngày rất gần đây sẽ thôi làm văn nghệ, tôn giáo của những anh hùng bất lực, xin đi dạy học trường làng, già có tiền lương hưu trí, chết có quan tài, nước mắt vợ con. Có thể nào em lành bệnh, lấy chồng và hạnh phúc không em? Có thể nào guồng máy xương cưa ngừng lại? Anh mời em ngày đám cưới anh đến dự cùng chồng và cháu bé, về sau kết nghĩa sui gia, đau khổ nhân lên. Cuộc đời, cuộc đời, bis, bis.

NGỤ NGÔN

Một lão mù hành khất
Bị đánh cắp cây đàn
Mưa máu chết uất ức.

Một con dế anh chị
Khoác đôi cánh sét ri
Tiếng gáy mài không ra.

Một con đóm khoe mình
Xài phá hết lân tinh
Ban đêm không dám lượn.

Một đứa bé mồ côi
Đi tìm hoài cha mẹ
Đâu biết là những ai?

EM ĐI

Tặng Đặng Tuyết Mai

Em đi lên núi, đi ra biển...
Đi trốn? Đi tìm? Giục giã đi.
Mai sau nằm lại bên bờ cỏ,
Thôi cũng an lòng ta có đi.

Chúc em phơi phới khi ra ngõ.
Đèn kéo quân quân may rủi may.
Lực hãy tòng tâm, vượt bất khả.
Tự ta, đường mở như xòe tay.

Băng qua những biển hạn nghi hoặc,
Nhìn hoa để thấy đó là hoa...
Rúng động thần hồn, tiếng thét xé,
Rớt xuống thời gian, bất kể ta.

Trốn không trốn được, tìm không gặp.
Đi, mãi đi, chùng đi lấy đi...
Một kiếp vô thường sao đủ rộng,
Mà hòng trái trọn một đam mê?

Thế giới sớm chiều chuyển chóng mặt.
Đời không thực tướng, biết sao thân?
Lâu dần, bớt trẻ, bảo mình được,
Mắt nhắm nhìn xa, mơ thấy gần.

Tâm khảm nặng thêm mùi quá khứ.
Sống đã là hư hoại tự thân.
Em nghe sóng muôn biển rời rã
Tấp tàn dư lên bãi thất thần.

Sao lạ, hay do mình tưởng lạ?
Khuya rồi, có lẽ phải dùng chân.
Thánh chúa một lần đã thảm bại.
Ta dùng, cho thánh chúa ngự thân.

Cái ta muốn trốn nhạt dần bóng.
Cái ta cầu gặp nhòe đi hình.
Thêm tuổi, mong sao lòng bớt bận,
Tạo dịp về thăm lại chính mình.

Em nhớ cội mai già trước ngõ,
Xuân này có trổ một lần hoa?
Thiệt tha thế, xót xa là thế.
Tình tự nào không xé thịt da?

Em qua rồi núi, qua rồi biển,
Gặp gì thêm ngoài núi biển ra?
Hay vẫn bàn tay vô cảm ấy
Mon man đau rát tận cùng ta.

BỤI ĐỜI

Xưa có người chợt thiếp giấc chiều,
Chùng chiêm bao điều chi,
Ngay đêm đó, bỏ nhà đi tuyệt tích

Vách núi gió chà nhẵn,
Nhìn sao khỏi kinh tâm?
Cây gậy trúc bên đường ai bỏ lại?

Chó tru trắng tối.
Bến nước hoang đường,
Tiếng gọi đồ huyền ảo.

Bãi mênh mang láng rợn,
Vong khuất nào kia mãi vẫn vơ,
Ám chương lời kinh chưa vỡ sáng.

Bước đánh tiếng thăm dò thiên mệnh ẩn hình.
Lửa loạn rừng cuống hoảng.
Chim vút thoát thân bay mù khơi.

Một thời lịch sử bỏ bùa người,
Cho ăn nằm rồi rã...
Ma đại thân tàn, quảng cửa sau.

Manh áo sinh thời mục lung rổ,
Mảnh hồn lổ chỗ nhớ ngoi quên.
Đồng đất trăm năm đi lạc mãi.

Nơi nào vui quần tụ tối nay?
Chiếu chần thiên hạ, mộng vô chủ.
Quê nhà đâu nhớ biết, sao hoài hương?

Có bên này, hẳn có bên kia,
Rồi bên kia của bên kia nữa...
Đi đến bao giờ mới nghỉ đi?

Mà thôi, nghĩ lắm chẳng thêm gì.
Trời đất lỗi lầm,
Người đứng ra ngậm ngùi xác chứng.

Ca múa không dụng tâm.
Sống đời không hậu ý.
Chốn đông người như cõi thên thang.

Nước mắt rồi phai độ mặn chẳng?
Măng mai, măng trúc, khổ là vậy.
Nước độc, rừng thiêng, khá ở lâu.

3-2005

BIA CHÚ

Em chạy xa chốn cũ,
Xóa triệt để dấu mình.
Sợ lời thề xưa truy nã chẳng?

Giả sử mai sau tình cờ gặp lại,
Dừng chân hỏi chào nhau,
Lòng sẽ đứng qua bên nhìn bất động.

Cửa đóng chết.
Anh quên rồi mặt khẩu.
Em an tâm.

Nhớ chi nữa cho cơn mưa rào bãi cháy,
Tuyệt vời trời đổ đất ngời ngoai.
Thuở đó, anh còn dư dã mộng,
Chưa nghe đá rã nát trong đầu.

Bao lâu ngọn lửa oằn cơn gió,
Buồn bã thay. Mà quả cảm thay.
Độc lướt bài thơ, em có biết
Chữ khổ tôi từ lửa ấy không?

Nhớ nỗi chết như nhớ nhà cha mẹ
Uớc đi lại đời anh không gặp em.

Yên nghỉ nhé, những một thời yếu mệnh.
Bài thơ bia chủ khóc hư vô.
Trời đất mãi lo tròn chuyển động,
Vô ý làm mưa nắng tội anh.

4-2005

BÃI NƯỚC RÚT

Từ em bỏ anh đi.
Núi vẫn núi mà ra không phải núi.
Lỗi tự anh chưa vỡ lẽ vô thường.

Kẻ lưu lạc chiều cuối năm về lại nhà,
Ngồi chưa xanh có một mùa xuân,
Đã nghe động mồ khăn gói cũ.

Em đi, nước rút lộ thê thảm,
Sông biển còn đâu mơn mơn xưa.
Chim đơn độc bãi ê chề thất thiếu.

Vào chính mình, duy nhất một cánh cửa,
Gió thốc đóng sầm, im nhẩn tâm,
Bỏ anh thất đảm ngoài khuya khoắt.

Hoang đường chó sủa vời thiên cổ.
Đồng loại còn ai quanh ta đây?
Trăng buốt, trời oi, trăng buốt quá!

Thêm anh, nhớ động tượng khổ đọa,
Tỷ, tỷ năm về qua chùng chạnh lòng,
Tiếp nhau hà hơi cho hiển sinh.

Ôi một thời thiên địa bàng hoàng,
Đôi hồn kết phiêu bạt quỵên giông lốc,
Rã phi tang tro bụi những tiền thân.

Ôi một thời, một thời thật quyết liệt,
Thẳng lưng, trừng mắt kênh vô thường,
Nạt tắt hồn mình mãi lấu nháu.

Ôi một thời chân đất đạp thường tình,
Đi những miền nhân loại đã chạy bỏ,
Chuyển hữu hạn này lên vô biên.

Mà cũng là một thời rất đổi dịu dàng,
Yêu đến chỉ nhìn nhau đã đủ khóc,
Nghẹn những lời sương gió rất quan san.

Sống, sống sao cho đất trời nở mặt mũi.
Em đưa anh đi gặp tứ thơ nào.
Đóa hoa này anh biết cũng nhờ em.

Thân thế trôi nổi sóng hư ảo,
Ngày một, ngày hai rồi quên đang nổi trôi...
Mỗi bờ bãi, cảm thán một khôn tả.

Chợt trắng xóa cả ba ngàn thế giới.
Em bỏ đi, anh khựng lại như trồng,
Thảng thốt đến không còn tiếng thảng thốt.

Tội quá thế, bài thơ này, mỗi đoạn chỉ ba dòng,
Ba dòng tức tuổi...
Nổi dở dang sao nói được tròn câu?

Đi một mình, không cả bóng cùng đi.
Đường xế muộn, chùng chảng xa là mấy,
Đi một mình, ngao ngán đến là xa.

Sao chẳng thử làm lại kẻ chưa từng có quá khứ,
Vẫn vơ xin trời đất dăm lời tho,
Đến mức đến, không buồn hay đến mức đến.

3-2005

HỒN VÔ SỞ CƯ

Thôi đã mấy đời chim khách nôn nả
Ghé cổng báo mừng lâm.
Trúc ra hoa, trúc chết.
Khóm trúc nhà, thôi đã mấy đời hoa.
Chàng chưa về.
Sao chàng mãi chưa về?
Gió nước cầu âu mọi nhẩn hỏi.
Họa bèo mây biết loáng thoáng tin chàng,
Mảng mảng huyền thoại lữ khách rách tú tán.
Kẻ chiêm nghiệm trần gian
Miễn viên đang trên đường...
Mộng rù dẫn...
Tâm tư trời đất nghe chưa trọn,
Nỡ nào tự ý bỏ ra ngang?
Lịch sử mỗi thời, một mặt nạ.
Đất thay tên,
Người chẳng nhận ra nhau.
Đời có sao sống vậy?
Ai vừa ý chính mình?
Thơ viết đã trăm bài,
Văn tình si một bài chưa tụ tứ.

Ta thấy lạ lắm mặt trời mọc,
Tạo vật chúng đang mở, mở ra.
Rừng lên tiếng rừng, biển tiếng biển,
Trăm vui xôn xao mệnh mang ta.

Mùng dun rui gió đưa gió đẩy...
Quán dốc, đường quan,
Tình cố tri đãi người sơ ngộ.
Chim hối giục chiều,
Cạn, cạn này chén hôm nay.
Trời đất, ồ, tính khí thất thường,
Chén mai sau nào dám hẹn.
Đứng chỗ kiếp người,
Nhón chân, phóng mắt,
Xây xắm muôn trùng cuộc hậu lai.
Con vượn non cao khóc cách biệt...
Bóng ta tách vượt ta.
Gió thổi qua truông, gió kéo qua đầm.
Ta mờ người chạy đuổi,
Càn, càn bằng hiện đại lạnh rồi thây...

Ngồi, ngồi lại, định thần cõi sáng tối,
Rũ bỏ mọi bình sinh,
Dẩy, đẩy phá tỵ thể tù ngột,
Chàng hóa thân từ mỗi độ hoa.

Bước, bước tiếp khỏi tầm tiếng hú cất thăm dò,
Hú, hú tiếp...
Sao nghĩa đời không xuất lộ cho?
Hoa nở hân đau nở
Mỗi bài thơ, một biển dâu riêng.
Cùng nổi chết ăn đời ở kiếp,
Mọi việc chùng không đáng nói thêm.
Đêm nao, chợt động lòng trăng sáng,
Thiên sư mơ màng như chuyện ai.
Cát nổi, cát lắng, cát nổi, lắng...
Hồn hồi hồn, hồn vô sở cư...

9-2005

KHẮT GIẢ

Đến dạ du thần chùng cũng đã ngủ,
Sao khất giả còn đi,
Lê mấy lời thương thảm cổ đại
Vào sâu mãi xóm trong?
Ra bữa xin chưa đủ,
Thân đọa đầy thân, phải chịu thôi,
Chỉ mong đồng loại chó xua đuổi.
Giờ này, thế giới kín khuya khoắt,
Còn cửa nào cho ta gõ đây?
Lũ chó sủa rong theo.
Quả đáng ngờ vực, mọi nhận dạng.
Mấy bữa rồi, gió cứ lầy nhầy trên ngọn cây
cao.
Mùa đông năm nay chùng đến sớm.
Trời đất vẫn không chứa bỏ thói ngật nghèo.
Đêm qua, lão bạn nằm bên ngủ chết lạnh.
Anh em tri hô xúm tiếp tay.
Rõ vô vọng.
Lửa ngoài thân sao truyền được vào thân

Khi thân chẳng sẵn sàng thứ bất cháy?

Thời tiết vô lường thay,
Ta phải cố giữ mình luôn ấm áp.
Người lần lượt bỏ nhau đi.

Mộng hãy vì ta, nán hủ hỉ.
Gió lại, gió thường kỳ
Xúc xiểm âm mưu những biến chuyển.
Thời thế vút qua đi, bỏ rớt lại oan hồn,
Chốn xưa lai vãng khóc dâu biển.
Trăng thâm thiên cổ sáng im lìm...

Có lần cát bụi làm xương máu.
Hoàn kiếp, còn đau nỗi máu xương.
Giặc đại thắng mùa xuân,
Đất yếm, nhà ma không ở được,
Ta quăng sử tịch, chạy mình không.
May còn chiếc bóng theo làm bạn,
Đêm đêm vết mộng trải nơi nằm.
Thượng Đế chiều ta, không hiện hữu,

Mặc ta rộng rãi tùy nghi ta.
Gió vẫn gió ngất ngây,
Dã duội hàng cây không ngủ được.
Người già như kẻ đi xa lâu,
Về thăm nhìn ngơ ngác cổ thời.

Chùng chẳng nhận ra.
Ta cười khóc bất kỳ, hát điên loạn,
Nhớ đó, quên đây,
Nhìn biết thị phi, không đứng lại,
Đời bỏ đi rồi, trong đục chi?
Đôi khi phơi phới như thơ trẻ,
Thường khi nặng chịch như thần linh.
Phải ta đang sống chệch
Một dị bản nào đây của chính ta,
Mãi không vừa chấp?
Nghiep Khất giả, tiếng rao thương thảm.
Cõi trăm năm, người nghe bất an.

5-2005

VẪN THẤY TA

Vẫn thấy ta buổi đứng trưa, tro tro giữa đồng
không, nháy dưng, khóc gào:
Viễn ly diên đảo, viễn ly diên đảo,
Sinh tử trôi lăn,
Yết đế, yết đế...
Ý chừng níu trời đất lại mà phân bua.
Vẫn thấy ta dong ruổi đường vạn lý, bước e dè,
Sợ vô tình giẫm đạp lên xương máu tiên nhân,
Sẽ đau đớn như chính tim gan mình bị giẫm đạp.
Vẫn thấy ta chiều mưa bụi trên đồi xanh, nhóm lửa,
Thảng thốt thấy đông đủ bạn bè quá cố ngồi quanh.
Vẫn thấy ta dầm dẫm trăng khuya, lắm lủi kiếp nạn,
Như bóng hình nào qua điệu nghĩa trang kinh.
Vẫn thấy ta thời ấu thơ chạy giỡn
Trên chính mồ ta mà không hay.

Vẫn thấy ta trên con đường hẹp té dốc đứng,
Đột nhập trời cao,
Nương vịn bờ bụi hai bên mà đi lên...
Mây trôi qua, mây từng cụm trôi qua.
Vẫn thấy ta, trong ngôi nhà cổ rệu ngủ đậu,
Trần trọc nghe gỗ đá vụn mình,
Ra thời gian cũng ê chề đến vậy.
Vẫn thấy ta nửa khuya nghe nhà bên làm lễ
nhập quan,
Tiếng đinh đóng vào đầu ta nhức buốt.
Vẫn thấy ta, con sâu đo ẩn thân càn rậm,
Đem chính thân mình đo lấy đời mình.
Để đến đó, phải bao lần thân nữa?

Vẫn thấy ta đòi phen vật nài ta,
Xin thả ta ra khỏi số phận ta:
Kẻ tình nghi oan khiến đào tẩu của lịch sử.
Vẫn thấy ta mai sớm lên đường, thông dong
 kịp chuyển,
Lời thơ hay ta đọc đêm qua
Tháp tùng ta suốt cuộc trường hành, hộ vệ ta,
Không để kẻ xấu nào bức hại.

4-2013

ĐĂNG TỬ

*Ngày kia trở lại Ngôi Nhà Lớn,
Lòng những bằng lòng một kiếp chơi.*

Bạn có nghe, này bạn có nghe
Ở bìa rừng bên, gió sửa soạn
Tuần du - cuộc tuần du bất tận.

Bạn có nghe, này bạn có nghe
Giữa tầng trời cao, chim giục giã
Tùng giàn như những thủy triều sôi.

Bạn có nghe, này bạn có nghe
Trên đỉnh non nhòe, mây xôn xao
Về nơi hẹn nào không định trước.

Bạn có nghe, này bạn có nghe
Vũ trụ miên man chuyển động đều.

Chim đã bay quanh từ vạn cổ,
Gió thật xưa, mây thật già nua.
Nên với một đời, bao biến đổi
Mà trong vô hạn có chi đâu.

Ly rượu rót mời, xin uống cạn.
Bài ca ta hát đến đâu rồi?
Xin hát nốt - còn đi kéo muộn...
Cho úp ly - bóng xế đường dài...

Bìm bịp chiều chiều kêu nước lớn.
Đi, đi đâu, chèo chống mối mê?
Đến ngã ba, đành theo một lối,
Tiếc ngần không cùng theo lối kia.

Thoáng nhớ có lần ta đọc trộm
Lược sử ta trong bí lục nào,
Văn nghĩa mơ hồ không hiểu trọn,
Thiên thu lóe tắt vệt phù du...

Thuận tay, ta ngắt một cành sậy
Làm cây sáo thổi cạn hồn sầu
Bay tản khắp vô cùng trống trải,
Âm thừa tường lạc đến muôn sau...

QUA SÔNG

Đò nghen đoàn quân xa tiếp viện.
Mưa lâu, trời mốc, buồn hồi xưa.
Con đường đáo nhậm xa như nhớ.
Chiều mập mờ xiêu lạc đáng cò.
Quán chật xanh lên rừng lính ướt,
Mặt bơ phờ dính gió bao la.
Khí ẩm mù bay, mùi thuốc khét,
Chuyện tình cò nhúm ẩm cây mưa.
Vang lên những địa danh huyền hoặc,
Mỗi địa danh nồng một xót xa.
Giấc đánh lớn - mùa mưa đã tới.
Mùa mưa như một trận mưa liên.
Châu thổ mang mang trời nước sát,
Hồn chùng hiu hắt nổi không tên.

Tiếp tế khó - đôi lần phải lục
Trên người bạn gục đạn mười viên.
Di tản khó - sâu dòm lúc nhúc
Trong vết thương người bạn nín rên.
Người chết mấy ngày chưa lấy xác,
Thây sinh, mặt nát, lạch mugơ tanh...
Sông cái nước men bờ sóng sánh.
Cồn xa cây vương sáng mơ màng.
Áo quan phong quốc kỳ anh liệt.
Niềm thiên thu đắm cỗ xe tang.
Quê xa không tiện đường đưa tiễn,
Nghĩa tận sơ sài, đám lạnh tanh.
Thêm một chút gì như hối hả,
Người thân chưa khóc ráo thâm tình...

... Nao nao mừng tượng bóng mình
Mịt mùng cõi tới, u minh tiếng rên.
Xuống đò, đời đã bỏ quên...
Một sông nước lớn trào lên mắt ngời.

ANH HÙNG TẬN

Dựng súng trường, cời nón sắt,
Đơn vị dừng quân trọn buổi chiều.
Trọn buổi chiều, ta nhậu nhẹt,
Môi chẳng bao nhiêu, rượu rất nhiều.
Đây ngã ba sông làng sát nước,
Xuống ba lá đậu kể chân bàn,
Trời mới tạnh mưa còn thấp ướt.
Lục bình, mây mới chuyển lang thang.
Mấy kẻ gặp nhau nào có hẹn
Nên gặp nhau không giấu nổi mừng.
Ta gạn dăm lời thơ tặng bạn
Dẫu từ lâu bỏ việc văn chương.
Thiệt tình, tên bạn ta không nhớ
Nhưng mà trông mặt thấy quen quen.
Hề chi, ta uống cho say đã,
Nào có ra gì một cái tên...
Tới đây toàn những tay hào sĩ
Sống chết không làm thất ruột gan.
Cũng không ai nhắc gì thân thể
Có vợ con mà như độc thân.

Bạn hỏi thăm ta cho có lệ
Cuộc đời binh nghiệp. Ta cười bung:
Còn mười tháng nữa lên trung úy,
Có thể ngày mai chưa biết chừng...
Mặt bạn, mặt ta còn trắng cả
Như mặt trời chiều mới tạnh mưa.
Tiếng hò mời dzô, dzô tỏ mở,
Muối thủy triều chừng cũng gặt ra.

Phía phía rừng tràm xanh mịt mịt.
Sông không bờ, trời cũng không chân.
Người thuở trước tìm vàng khẩn đất
Tiêu xác thân, để lại oan hồn.
Ngày nay, ta bạn đến đây nữa,
Đất thì không khẩn, vàng không tìm...
Bạn nhủ ta: đừng hỏi khó,
Uống mất ngon vì chuyện loạn tâm.
Ta chắt cho nhau giọt rượu sót,
Tuồng đời sót chút thiếu niên đây.
Giờ cất quân, đưa tay bắt,
Ước côi âm còn gặp để say.

NGỌN GIÓ LẠ THƯỜNG SẼ THỐI TỚI

Một ngày, ngọn gió lạ thường sẽ thổi tới
Ngoài biển khơi, trên lục địa...
Sò hến, côn trùng cũng chẳng yên thân.

Ngọn gió lạ thường sẽ thổi tới,
Quật ngã những bức tượng, xô sập những đền đài.
Tiếng hú chạy dài suốt lịch sử.

Ngọn gió lạ thường sẽ thổi tới,
Xé rách một kỷ nguyên, phân tán các dân tộc.
Để mọi người câm lặng ăn năn.

Ngọn gió lạ thường sẽ thổi tới,
Dựng dậy những hồn ma, đập vùi những kẻ sống.
Chúng ta hiểu rằng mọi sự bắt đầu...

Ngon gió lạ thường sẽ thổi tới,
Trên mỗi ly vương của từng bộ thần kinh...
Không còn ai trốn chạy.

Ngon gió lạ thường sẽ thổi tới,
Sườn núi rất đỏ, đồng ruộng khô ran.
Rồi mặt đất cũng vô danh như mặt biển.

Ngon gió lạ thường sẽ thổi tới,
Sa mạc cháy bùng lên vùng khói cát
Đổ xuống trần gian và trí nhớ đời đời.

Một ngày, một ngày,
Ngon gió lạ thường sẽ thổi tới,
Thổi tới.

Thi sĩ, ôi, hoàng tử bị thương,
Hãy thốt giùm chúng ta lời nói chót
Như bài thai đổ giữa hư không.

1968

MÒN GÓT CHÂN SƯƠNG NẮNG THÁNG NĂM

Tặng Lê Thị Trang

Đôi bàn tay vỗ nháng âm thanh
Loan báo trần gian buổi thương trình
Của các vương tôn miên trí tuệ
Ôi các vương tôn miên trí tuệ
Lần sau cùng phó hội u minh.
Ôi các vương tôn miên trí tuệ
Mưu đồ đo đạc cả Vô Biên,
Tung ra khắp bãi thời gian lộng
Lượn lượn ưu tư khốc liệt rên,
Giờ đã thương trình im tịch diệt,
Nhòa tan sắc áo bụi quan san.
Mỏi chìm đốm lửa ngoài muôn dặm.
Kể từ đây, thế giới cư tang...
Cỏ cây lưu gió khóc mơ màng...

Chẳng hẹn mà sao vẫn đợi nhau?
Nước xưa về tận chốn giang đầu,
Thăm hỏi con chim màu sắc sỡ
Lời ca u uất giấu nơi đâu?
Con chim thoát xác thành cơn mộng
Bay liệng dài trên trí nhớ không.
Chiều chiều, lớp lớp mây vô sử
Quần tụ bên trời gọi nhớ nhung.
Ta gửi mỗi ngày một sợi tóc
Cầu may cho trận gió kinh thiên.
Có ai bên cội vô cùng tận
Bắt gặp lòng ta bay đảo điên?
Có thể mai kia, Thời Đại Lớn
Sáng rên trên cội sống tinh anh.

Bây giờ, cỏ mọc nơi mồ lạnh
Cũng nửa vàng chen nửa biếc xanh
Đòi đồng thuộc mỗi câu tra vấn.
Gió thổi chai người đứng lặng thinh.
Biển Bắc tuyết mù con nhận lạc,
Thời gian mất trí trắng vô âm.
Hỡi người cố cựu trong trời đất,
Khi nước tràn sông, có nén tâm?
Vụt đuốc đi thăm đến măn kiếp,
Lèm bèm ú ớ chuyện nhân gian,
Phất phơ chéo áo đường thiên cổ,
Nước mắt hồng tuôn đến đá mòn.
Đâu miệng giếng xưa giờ ẩn tích
Dưới xum xuê hoang phế xanh rờn?

Trăm năm, rồi lại trăm năm khác,
Tên đóa hoa này, người nhớ chẳng?
Con ngựa bất kham cuồng bão táp
Cõi hồng trần lồi nổi kinh tâm.
Tiếng kêu réo đuổi trong thăm thẳm.
Mòn gót chân sương nắng tháng năm.
Thấy, thấy sóng tan thành lũ lượt,
Đời hoài công đứt nối miên man,
Ta về tắm lại dòng sông cũ
Luống những bình yên kiếp đã tràng.
Ha hả tiếng cười u tịch thốt.
Đêm đêm sao lạc rụng trong vườn.
Sáng ngày, đời giật mình ngo ngác,
Muờng tượng đôi ba chuyện bất quàng.

Ta gặng về sau lòng quá vắng,
Truy tầm mê mải lý sơ nguyên.
Hỡi ôi, dọc dọc thây cam cứng,
Mặt trợn trừng chưa dứt ngạc nhiên...
Ta lại trôi lên dương thế rộn,
Ngày ngày ra bãi vắng vời trông
Bóng chim, tằm cá, cảnh trôi giạt...
Bất luận điều chi giữa mịt mù.

HỀ, TA TRỞ LẠI GIAN NHÀ CỎ

HỀ, ta trở lại gian nhà cỏ
Giữa cánh đồng không, bên kia sông.
Trống trải hồn ta, cơn gió rã,
Tiếng tàn tàn rụng suốt mệnh mông.

Hùng đông hùng vĩ và thanh thản.
Sương hứa nguyên ngày nắng rực say.
Ta dậy khi gà truyền nhiễm gáy,
Chân mây rách đỏ vết thương dài.

Ta ngồi trước ngõ nghe xao động
Trời đất bào thai cựa cựa nhanh,
Mâm cỏ ngoi ngoi lên rạo rực,
Con chim chèo bẻo hót lạnh chanh.

Ta ngồi cho đến khi trời trắng,
Đồng ruộng xanh đông đúc tiếng người.
Ta rảo quanh làng hóng chuyện phiếm.
Đời người cũng chuyện phiếm mà thôi.

Ở đây, ta có dăm người bạn,
Phúc tự tâm, không lý đến đời.
Ở đây, ta có dăm pho sách
Và một dòng sông, mấy cụm mây...

Dòng sông u hiển trôi vô lượng,
Dòng sông hiền triết chảy vô tâm
Mà ta ngưỡng vọng như sư phụ,
Mà ta thân thiết tựa tri âm...

Lòng ta vô sự, ta vui vè.
Bướm với hoa cùng bay nhón nhơ.
Mùa hạ tàn trôi trôi đốm lửa.
Dòng ngày tháng trắng chảy lơ mơ.

Quên quên, nhớ nhớ tiền sinh kiếp.
Thiên cổ mang mang, thế sự nhòa.
Trận lốc cười tròn trên quá vãng.
Ta làm lại cả tâm hồn ta.

Buổi trưa như buổi trưa nào đó,
Tiếng võng đưa đưa tịch tịch mùi,
Điệu hát ầu ơ hoa cỏ lịm,
Nước mây buồn bã chợt quên trôi.

Ta thiếp trong vòm xanh đại thọ
Đời đời giường rộng lượng bao dung.
Vĩ dù ta ngủ không còn dây,
Ất hẳn lòng ta cũng dừng dung.

Chuyện trần thế bấy lâu thanh thỏa,
Sống một ngày, ta rõ một ngày.
Thôi vương mắc dài duyên với nợ,
Ân oán đời, phong kiếm rửa tay.

Còn lại chẳng cây đàn lỗ tróc,
Gảy mình nghe đôi điệu xưa xưa.
Còn lại chẳng chút u hoài mốc
Pha cùng rượu uống đến say thua.

Gặp buổi trời mưa bay phơi phơi,
Lá cành sáng rõ sắc hồi xuân.
Ta nhìn ngọn cỏ, lòng mê mẩn,
Nghĩ tới đời ràn rụa thâm ân.

Sống trên đời, chuyện ghê gớm quá.
Vậy mà ta sống có kỳ không?
Nước mắt ta tuôn khi nghĩ tới
Những người đã chết, chết như rơm...

Gặp buổi trời trong dàn bát ngát,
Ngọn cây, ô! đã giát hoàng hôn.
Con gió mơn man bờ bụi rậm,
Kể dạo quanh vườn chuyện trống không.

Ta ngắm gốc cây nứt nở vỏ,
Gốc cây to đến mấy người ôm,
Nghĩ tới bao điều thâm lặng lớn
Trí ta không đủ lực đo lường.

Nên ta phó mặc cho trời đất,
Trời đất vô ngôn lại bất nhân.
Nên ta lẳng lặng đi đi khuất
Trong lãng quên xanh hút thời gian.

Đêm tối êm ru lời thủ thi.
Bên hè có tiếng dế ca ran.
Vầng trăng ta thấy thời thơ ấu
Mọc lại cho ta thuở xế tàn.

Hình như mọi sự đều như thế.
Kể cả lòng ta cũng thế thôi.
Các việc vô công làm miết miết,
Quên tiết đời ta như nắm mai.

Trăng, bạn hiền xưa giờ tái ngộ.
Ta thức đêm nay chơi với trăng,
Nghĩ tội thương sau này, mãi mãi,
Quanh mỗ ta, trăng phải lang thang.

Hề, ta trở lại gian nhà cỏ,
Sống tàn đời kẻ sĩ tàn mùa.
Trên dốc thời gian, hòn đá tuột
Lăn dài kinh động cả hư vô.

Xa nghe đợt gió lên cơn bão,
Nhân loại quay cuồng biến đổi sâu,
Bầy chó nằm châu cấn sủa rộ,
Quỉ ma cười khóc rợn đêm thâu.

Cuộc cờ kỳ lạ không bày tướng,
Ăn sạch quân, trừ tính được thua.
Hỡi ai trắng sĩ mài dao nhọn,
Xin nhớ đời không mỗi sắc vua.

Hề, ta trở lại gian nhà cỏ,
Tử tội mừng ơn lịch sử tha.
Ba vách, ngọn đèn xanh, bóng lẻ,
Ngày qua ngày, cho hết đời ta.

7-1972

TƯỚNG TƯỢNG TA VỀ NƠI BẢN TRẠCH

*Đào Tử sắp lìa bỏ nơi nghịch lữ,
trở về nơi bản trạch. Than ôi, thương thay!*

Đào Tiềm

Tưởng tượng ta về nơi bản trạch,
Gió đưa nhớ rải dọc trần gian.
Trên đồng ngọn cỏ tranh khom mỏi,
Đời nặng cơn bi lụy dịu dàng.

Rối thôi, im mãi, im vô vọng.
Ta tiếc dài sao đã đến đây.
Lờn rờn bóng lá đông đưa nắng.
Thảm thiết dây leo quấn quít cây.

Tưởng tượng ta về nơi bản trạch,
Ơn dày chôn trả đất bao dung.
Cụm mây trôi rã trong trời lớn
Nhu giấc chiêm bao thấy giữa chùng.

Con đường đi mỏi mà không tận.
Lượn sóng trên ghềnh nhọn rách tôi.
Ai thờ dài chi cho não ruột?
Cơn mưa hư tưởng mơ màng rơi.

Tưởng tượng ta về nơi bản trạch,
Về luôn như một tiếng kêu khơi
Đã buông trong bạt ngàn xanh ngắt...
Biển cử ai rần bãi rã rời.

Chuồn chuồn vui đậu trên nhành lúa
Để lại bay đi lúc kịp buồn.
Điệu hát nào lan man vương vất
Như hơi ẩm mục mặt hồ sương.

Tưởng tượng ta về nơi bản trạch.
Đóa hoa buông cánh khi tàn hương,
Tiếng rụng tuyệt âm rền tịch mịch.
Dòng sông tới biển nức tuôn, tuôn...

Các mùa chuyển động trong trời trống.
Di điệu qua sông xẻ luống sâu.
Ly biệt chẳng từ hạt cát ngọc,
Tuần hoàn đến cả giọt sương châu.

Tưởng tượng ta về nơi bản trạch
Là rồi một chuyện kể chưa xong.
Mùa hè cọ xát điện kim loại.
Con quạ kêu ran giữa quăng không.

Tàu chuối xác xơ reo ngất ngất,
Nổi đời iệ thiết xé lụa tưa.
Hòn ngói lia bay bay mặt nước
Chìm sâu dĩ vãng đục không dò.

Tưởng tượng ta về nơi bản trạch.
Bãi bùn tro trên thủy triều lui,
Con còng ẩn nhẫn bò quanh quẩn,
Càng nhẹ tênh trên cỏi ngậm ngùi.

Ta bằng lòng phận que diêm tắt,
Chỉ giận sao mỗi lửa cháy sông.
Thôi nói, bởi còn chi để nói.
Núi xa, chim giục già hoàng hôn

Tưởng tượng ta về nơi bản trạch,
Ao phơi xanh phơi nhánh đào hồng.
Mùa xuân bay múa bên trời biếc.
Ta bung văng tàn thuốc xuống sông.

VÀ RỒI TẤT CẢ SẼ NGUÔI NGOAI

*Tặng Tô Thấm Huy và Kiều Dung
S'en aller! S'en aller! Parole de vivant!*

Saint-John Perse

Ra đi như nước ao lên đặc
May gặp ngày mưa lớn thoát tràn,
Râu tóc rạng ngời, gậy trúc bóng,
Nẻo thơm trần thế, gió hân hoan.

Ra đi như một bình minh lạ
Trên kỷ nguyên chưa kịp hiện hình.
Thi sĩ Bắc, Nam đều chết rập.
Ba trăm năm lịch sử làm thình.

Ra đi như một âm thanh sáng
Xuyên suốt tâm linh, dội cảm sâu.
Hỡi gã du hành, hãy cất tiếng
Bài ca thiên cổ chẳng thành câu.

Tự do, ta thết mừng điên đảo
Cuộc tiệc trăm năm nhục thánh thần
Dưới bóng bao trùm hạt cát tủa
Đền rêu, miếu cỏ lạnh ma hoang.

Con đường vô định chưa ai tới
Hay tới nơi, thôi chẳng trở về.
Hỡi gã du hành, hãy nói lại
Những điều người thoáng thấy như mê.

Ta mò đoán nghĩa dòng hư tự
Mòn nét trong thiên địa ngập ngừng.
Ta thấy mặt tinh cầu xếp nếp
Như làn nhàn tuổi tác hư không.

Những người thuở trước giương cung cứng,
Cuối ngựa điên, họa kích ngàn cân,
Một trận tanh tành ba triệu địch,
Nửa chiều chết đứng hận giai nhân.

Những người thuở trước đi tìm mộng,
Lạc suối mê, hoa giặt ngược dòng,
Theo tiếng kinh quan san biệt dạng,
Buộc sầu, xoắn tóc, thả thuyền rong.

Những người thuở trước say vô hạn,
Mơ thuốc trường sinh lạc xác phàm,
Niu cánh chim bằng qua biển gió.
Cây minh linh tốt mấy ngàn năm.

Những người thuở trước tham chung đỉnh,
Áo mũ xênh xang chốn ngọc môn,
Sơ thất, thương thay thân xuống lính,
Đày ra quan ngoại, chết không chôn.

Những người thuở trước như là mộng,
Diễm tuyệt dung nhan thảo một sâu
Hương phấn bay lòng xa khỏi kiếp,
Tiếng cười xé rách núi sông đau.

Những người thuở trước bây giờ lạc
Trong dã sử nào như bóng mây,
Trong trí nhớ nào như giọng hát.
Hỡi ôi, trời đất lạnh tình thay!

Hỡi ôi, gió nổi lên cùng khắp,
Giục gã du hành rảo bước thôi!
Ta uống giếng hoang, ăn trái lạ.
Tâm hồn mãi mãi mới tỉnh khôi.

Nhiều khi ta ngược lên ngơ ngẩn,
Nghe tiếng chim quen bay trớt qua,
Bóng thoáng như bàn tay dịu mát
Lau nhanh hơi mỏi mặt mày ta.

Hoàng hôn xô bóng ta trên cát,
Ta lớn lao và ta cô đơn,
Ngưỡng mộ cây xương rồng gượng gượng,
Thân trần đứng lẻ giữa đồng trơ.

Bình minh như một làn da phồng.
Ta dạo men bờ sóng tuyết mù,
Cảm phục bởi hồi biển nhẵn nại
Bắt đầu mãi mãi lượn thiên thu.

Biểu dương - hãy biểu dương cùng tận
Vinh dự lắm than của kiếp người
Hi hữu một lần trên trái đất
Và rồi tất cả sẽ nguôi ngoai.

7 - 1972

BẤT TẬN NỖI ĐỜI HUNG HÃN ĐÓ

Tặng Nguyễn Thị Thụy Vũ

Ôi những rặng cao su thẳng lối ngay hàng
Ngang dọc dất nhau ùa về vô cực điểm
Như cuộc hẹn hò tư tưởng không tới nơi...
Ôi những rặng cây mang án tử hình treo
Sẽ chẳng còn phun tỏa bao ngày trên mặt đất này
- mặt đất trôi
Dẫu những rặng cây đang bùng tuổi thanh xuân
Tàn lá xanh mun, phát tiết nhựa nguyên nồng.
Ôi những con đường phân định mỗi lô cây,
Những con đường đất máu,
Những con đường, nuốm nợp những con đường
Song song nhau, cắt giao nhau, sát nhập nhau
Như những định mệnh tình cờ trên cõi đời này
- cõi đời quỳnh quít
Ôi những con đường sắp sửa bị phế bỏ,
Sắp sửa nói rộng ra, sắp sửa được tráng nhựa.
Thời gian gia tốc thảm thê thay!

Ta đã nhìn thấy nơi cửa rừng bằng sơ đồ thiết kế
Hứa biến khu vực này thành một kiểu mẫu chung cư
Như bản tuyên cáo bị hùng của Tương Lai đồng dục:
Nơi đây loài người sẽ tiến bộ, sẽ đi lên
Theo một cách thức dễ hiểu nhất.

Ta cảm ơn người đời. Cảm ơn trời đất
Còn lưu trữ khoảng cỏ cây này đến tận hôm nay.
Để ngày ngày ta đến dỗ dành những nỗi ưu tư
Dưới nét phác nụ cười thâm mê man của Định Mệnh.
Để ngày ngày ta đến điều trần lạng lẽ trước Vô Cùng
Về một Hữu Hạn tuyệt vời đang phóng dụng.

Chiều. Chiều của đời ta. Chiều của thiên nhiên.
Những hàng cây bốc cháy ngọn.
Chiều tự bao giờ. Chiều già khô chậm lụt.

Mùa hè.

Mùa hè trong ngân tiếng hát thiếu niên xanh,
Hoa nước hối hả nở bung khỏi nguồn mọi kín.

Mùa hè xô xát reo vang

Mùa hè nhúc rúc tiếng cộ mài.

Mùa hè bát ngát biển ve ran.

Ô, sao tất cả lặng trang?

Ta nghe thấy bước chân ta thăm thẳm trên sỏi, lá

Như những âm thanh chuyển động buồn rầu

Của Nhân Thế trên nẻo mòn Vinh Cửu

Làm xây xắm loài sinh vật trăm năm.

Ta nghe thấy cả những âm thanh Lịch Sử thịnh nộ

Rây lọc mơ hồ qua màn lưới an bình.

Ôi giấc mê vọng nào toan mở mang Hữu Hạn,

thèm chinh phục Tương Lai.

Những cánh cửa lớn sập tung.

Một thời đại khủng khiếp.

Thế giới làm xàm điếc lác nặng.

Khi ta chỉ ước ao ngắm nhìn toàn cảnh những
con đường
Trước khi đi trọn chúng.
Giá ta được lên cao, lên cao
Để ngắm nhìn một lần thấu suốt Định Mệnh ta
Trước ngày từ biệt nó.

Ôi kiêu hùng chiến mã,
Ôi hăm hở cò non,
Giờ đây ngã quỵ, giờ đây héo xài
Dưới chân tuổi hạc
Cao chất chồng thây xác những đam mê.

Trời nổi gió trên đầu cây. Tạo vật thốt cười.
Trận cười ngắt ngắt.
Những mảnh rách da trời mục tưa trong tàn lá lăn răn.
Những mặt phẳng cỏ cây thấp hèn âu sầu khiếp đảm
Mất tên trong thiên nhiên chen chúc ruồi rả.
Những nắm hoa đỏ ối nở bung
Trôi trên rào lá đặc.
Con chim nào hót hời hợt kêu van...

Làm sao ta biết được
Niềm vô lượng không gian cuốn hút
Cõi trăm năm tiếp tiếp miệt mài,
Cuộc phiêu lưu tinh thần bị liệt...
Núi lộ trình rồi chẳng phăng ra.

Cầu cho ta khôi phục con người ta, vết loé của
Thiên Thu,
Con số không bao trùm vũ trụ.
(Núi sầu tư quả cảm, biển khóc nước trần ai,
gió cười lộng bất cần
Và thảo hoa thông dong trường tại...)
Cầu cho ta khôi phục con người ta,
loài sinh vật nhẹ nhàng
Đã gia tăng trọng lượng cho trái đất.
Loài sinh vật loay hoay
quên khuấy nỗi kinh hoàng bé mọn
Trong vô tận quang niên và vô tận thời gian.
Ta tưởng tượng ngôi thiên viện thâm u
ẩn hiện sau lùm bụi xanh kia
Rồi sẽ được tái thiết sáng trưng những tiện nghi
văn minh cần thiết
Cùng với việc xét lại toàn bộ giáo lý sắc không.
Ta tưởng tượng những ngôi mộ đá lâu đời
ma hóa kiếp kia
Rồi sẽ được sắp xếp lại
Trong một nghĩa trang tân thời đã được hình dung.

Chúng ta sẽ gia giáo hóa thiên nhiên.
Chúng ta sẽ đồng loạt hóa Định Mệnh.
Chúng ta sẽ nhật tu đời sống miên man trong từng
phạm vi chi tiết nhất
Và chúng ta sẽ không ngừng sửa soạn bản thân cho
hợp thời trang.
Ngay từ bây giờ chúng ta phải hối hả.

Trời vẫn gió. Lông lốc con người ta.
Bất tận nỗi đời hung hãn đó
Ùa trong chân không mở toác mịt mù.
Ô, những vùng lá khô quay đảo. Diệu luân vũ sinh ly
tử biệt vàng óng bạt ngàn trên cõi thế chuyển mùa.
Vạn vật chết đi và tái sinh
Ôi hỡi lá khô cũng muốn nằm yên xác tục
Khi đã hoàn thành sinh kiếp thờ cho cây
Chờ ngày tiêu tán
Nhưng vì diệu luân vũ huy hoàng,
thảm thiết huy hoàng,
Lý nào lá ngại thí thân bay?

Ta cố gắng làm người. Con người vô ích sáng choang
như món trang hoàng đeo lên Hư Vô đen ngời
bóng lộn.

Ta suy gẫm đau thương về hạnh phúc. Hạnh phúc
thực hư như hoa đón nắng hè.

Như cơn gió không thể nào lưu trữ.

Như lượn sóng xô lên rồi tan hoang.

Phải chăng ta khổ đọa chung thân vì bại lộ mưu toan
vô hạn hóa ngông cuồng hạnh phúc biến thiên?

Xin hương lấy ngọn gió bạc hà xoa mặt mày ta.

Hạnh phúc đó.

Ta suy gẫm đau thương về tình yêu. Tình yêu giả trang
môi sầu phiêu bạt của Nhân Thế trăm năm
trong bát ngát thời gian.

Tình yêu giả trang tiếng dội nổi cô đơn của bản thân ta
- tiếng dội lừa phỉnh.

Ta bất chấp hạnh phúc và ta hạnh phúc. Hạnh phúc
không chờ trông, không tiếc thương.

Hỡi con chim kia, hãy thành thoi khép kín vòng bay
điểm tuyệt đó.

Đêm. Đêm lót trải giường nghỉ ngơi thơm. Đêm hạ
thấp chập chờn cung bậc những xôn xao. Đêm,
tâm sự người ngoại. Đêm, thời gian tàn hơi tắt
lịm. Đêm cốt tủy đêm.

Đêm xóa bỏ.

Ta nhìn ra chất sáng tinh anh của màu đen tuyệt đối.

Niềm hân hoan - niềm hân hoan không dừng -
bốc lên từ nỗi bi ai - nỗi bi ai đành mặc.

Ôi cuộc đời điểm trăm bóng bùi ngủi trong hợp tấu
khúc trần gian sắt vàng lẫn chạy thênh thang.

Đêm mất xác không gian.

Các vì sao đưa tín hiệu.

Dưới này thế giới mãi lằng xằng.

Cuộc đời trao Hữu Hạn - Thiên Thu ngày càng
giảm giá.

Con người ta dần nhẹ thể phong lưu

Giữa chập chùng giông bão cấp thời.

Ôi những rặng cây mang án tử hình treo!

7 -- 1972

CHIM BAY BIỂN BẮC

Có một gã du hành muôn nơi muôn năm trở về kể chuyện. Ý chừng kể để Hư Không nghe.

Đầu tiên ta kể về im lặng
Dưới vòm trời, dưới mái tóc ta...

Ôi lại vẫn triều lao xao cuống quít
Trên khắp cùng bờ bãi nhân gian!
Câu hỏi vạn niên, lời đáp nhất thời,
Chữ nghĩa rối bời gai góc loạn.
Con đường suy tưởng thật lang thang
Ngày một xa thêm Chân Lý lớn.

(Nhu bào thai, Chân Lý lớn cư an...)

Bây giờ ta đã già như tuyết,
Già vô âm vọng,
Già thâm u.
Bây giờ ta trẻ như hùng đông,
Trẻ như tiếng reo,
Trẻ bất tử.

Ta ca tụng những điều vô ích nhất
Như tình yêu cuộc đời sợi tóc cỏ.

Ô, con chim nào thức giấc
Giữ bụi bộ lông hôi!
Ô, cánh cửa nào hé mở
Kêu kệt bản lẻ khò!

Cầu cho ta thấy một lần - chỉ một lần thôi -
Thâm ý của Thiêng Liêng
Và giới hạn của riêng ta trong vùng thâm ý đó.

Đừng loạn tâm, đừng loạn tâm!
Cuối chặng hành trình quay đảo nhất,
Cả thấy sẽ an nhiên
Trong trật tự hàng hàng của vũ trụ.

A! Loài người thẳng tiến được bao xa?

Trời đất phồng lên cơn gió dữ
Thổi trận mưa rơm. Cối Tạm mù.

Ta kể thêm về những biến thiên:
Thời khí, mùa màng, lễ sống chết...
Tiểu tiết làm ta quay mặt quên
Chủ đề bao quát cả Vô Biên.

Ngon cỏ cần chăng danh phận cỏ?
Gió thuần túy gió vốn vô thanh.

Lẽ nào ta bận tâm ngày tháng
Nói khác đi điều đã quá xưa?
Lẽ nào ta bận tâm ngày tháng
Kiếm hoài công cái có nơi ta?

Thật ra ta có kể gì đâu.
Cuối cùng cũng vẫn là im lặng,
Im lặng trùm phô diễn mọi điều.

*Có một gã du hành muôn nơi muôn năm trở
về kể chuyện. Ý chừng kể để Hu Không nghe.*

8-1972

GÓA PHỤ

Tặng Đình Hoàng Hoa

Con chim nhào chết khô trên cửa,
Cửa đóng tự ngàn năm bật âm,
Như đạo bùa thiêng yếm cổ mộ.
Sao người khai giải chưa về thăm?

Em chạy tìm anh ngoài cỏi gió
Lửa oan khốc giốn cười ghê hồn,
Tiếng kêu đá lở long thiên cổ,
Cát loạn muôn trùng xóa dấu chôn.

Em đọc thoại lời kinh ánh xanh.
Trăng lu, khuya mới, nén nhang tàn.
Chó tru thăm thăm ngậy thiên địa.
Mái ngói nghiêng triền trái rụng lặn.

Ngon đèn hư ảo chong linh vị
Thấp trắng thời gian mái tóc em.
Tim đập đuổi ngoài thân nổi lạnh.
Hồn xa con đóm lạc sâu đêm.

Cỏ cây sống chết há ta thán.
Em khóc hoài chi lẽ diệt sinh?
Thảng như con ngựa già vô dụng
Chủ bỏ ngoài trăng đứng một mình.

CHIỀU TRÊN PHÁ TAM GIANG

Phá Tam Giang ngày này đã cạn

Ca Dao

1.

Chiếc trục thẳng bay là mặt nước

Như con mòng nhanh.

Phá Tam Giang, phá Tam Giang,

Bờ bãi hỗn mang, dòng bát ngát,

Cát hôn mê, nước miệt mài trôi.

Ngó xuống cảm thương người lỡ bước,

Trời nước mông mênh, thân nhỏ nhoi.

Phá Tam Giang, phá Tam Giang.

Nhớ câu ca dao sâu vạn cổ.

Chiều dòn tan, năng động nứt ran ran.

Trời thơm nước, thơm cây, thơm xác rạ,

Thơm cả thiết tha đời.

Rào rào trận gió nhám mặt mũi.

Rào rào trận buồn ngậy chân tay.

Ta ngó thấy ghe thuyền quân tụ
Tùng đoàn như trẻ nhỏ ghê ma.
Ta ngó thấy thùy dương gãy rũ
Tùng cây như nổi bất an già.
Ta ngó thấy rào chà cản nước
Tùng hàng như nỗ lực lao đao.
Ta ngó thấy nhà cửa trốc nóc
Tùng ngôi như miệng đất đang gào.
Vì sao người tới đây?
Hỡi gã cộng quân sốt rét, đói,
Xích lờn nguyên sinh Bắc, tử Nam.
Vì sao ta tới đây?
Lòng xót xa, thân xác mõi mòn,
Dưới mắt người làm tên lính ngự.

Ví dầu người bắn rụng ta
Nhu tiếng hét
Xé hư không bắt im,
Chuyện cũng thành vô ích.
Ví dầu người gục
Vì bom đạn bất dung,
Thi thể chẳng ai thu,
Nào có chi đáng kể.
Nghĩ cho cùng, nghĩ cho cùng,
Ví dầu các việc người làm, các việc ta làm
Có cùng gom góp lại,
Mặt đất này đổi khác được bao nhiêu?
Người há chẳng thấy sao
Phá Tam Giang, phá Tam Giang ngày rày đâu
đã cạn?

Ta phá lên cười, ta phá lên cười
Khi tưởng tượng người cùng ta gặp gỡ
Ở cõi âm nào người vốn không tin,
Hỏi nhau chơi thỏa chút tính bông đùa:
Người cùng ta ai thật sự hy sinh
Cho tổ quốc Việt Nam - một tổ quốc...?
Các việc người làm,
Người tưởng chừng ghê gớm lắm.
Các việc ta làm,
Ta xét thấy chẳng ra chi.
Nên người hăng điện, còn ta ảm đạm
Khi cùng làm những việc như nhau.

Ta tự hỏi vì sao,
(Còn người, có bao giờ người tự hỏi?)
Và ta tự trả lời.
(Có bao giờ người tự trả lời?)
Chúng ta khác nào cánh quạt phi cơ
Phải quạt, phải quạt
Chỉ vì nó phải quạt.
Ta thương ta yếu hèn
Ta thương người khờ khạo.
Nên cả hai cùng cam phận quay cuồng,
Nên cả hai cùng mắc đường Lịch Sử,
Cùng mê sa một con đĩ thập thành.
Chiều trên phá Tam Giang rộn ràng tiếng chiến trận.
Chiều trên phá Tam Giang im lìm âm cảm thông.

2.

Chiều trên phá Tam Giang

Anh sức nhớ em

Nhớ bất tận.

Giờ này thương xá sắp đóng cửa

Người lao công quét dọn hành lang.

Những tủ kính tối om.

Giờ này thành phố chợt bùng lên

Để rồi tắt nghỉ sớm. (Sài Gòn nói rộng giờ giới nghiêm.

Sài Gòn không còn buổi tối nữa.)

Giờ này có thể trời đang nắng.

Em rời thư viện đi rong chơi

Dưới đôi vòm cây ủ yên tĩnh

Viễn dòng trời ngọc thạch len trôi.

Nghĩ tới ngày thì tương lai thúc hối,
Căn phòng cao ốc vàng võ ánh đèn,
Quyển sách mở sâu đêm.
Nghĩ tới người mẹ đầm chiêu, đứa em quái quỷ.
Nghĩ tới đủ thứ chuyện tâm thương
Mà cô gái nào cũng nghĩ tới.
Rồi nghĩ tới anh, nghĩ tới anh
Một cách tự nhiên và khốn khổ.
Giờ này có thể trời đang mưa.
Em đi nép hàng hiên suốt suốt,
Nhìn bong bóng nước chạy trên hè
Nhu những đóa hoa nở gấp rút.
Rồi có thể em vào một quán nước quen
Nơi chúng ta thường hẹn gặp,
Buông tâm trí bập bênh trên những đợt lao xao
Giữa những đám ghế bàn quạnh quẽ.

Nghĩ tới anh, nghĩ tới anh,
Con nghĩ tới không sao cầm giữ nổi
Như dòng lệ nào bất giác rơi tuôn.
Nghĩ tới, nghĩ tới một điều hệ trọng vô cùng
Của chiến tranh mà em không biết rõ.
Nghĩ tới, nghĩ tới một điều hệ trọng vô cùng
Một điều em sợ phải nghĩ tới.
Giờ này thành phố chợt bùng lên.

Chiều trên phá Tam Giang
Anh sức nhớ em
Nhớ bất tận.

Anh yêu em, yêu nuôi tuổi hai mươi
Rục chiều bao nhiêu giấc mộng đua đòi
Như những mặt trời con thật dễ thương
Sẽ rơi rụng dọc đường lên dốc tuổi,
Mỗi sáng trưa chiều tối đêm khuya.
Anh yêu em, yêu nuôi tuổi hai mươi,
Coi chuyện đó như lần đi tuyết tích
Trong nước trời lãng đãng nghìn trùng,
Không nghe thấy cả tiếng mình độc thoại.
Anh yêu em, yêu nuôi tuổi hai mươi,
Thấy trong lòng đời nở thật lẻ loi.
Một cảnh mai nhị độ.
Thấy tình yêu như vận hội tàn đời
Để xé mình khỏi ác mộng
Mà người đàn ông mê tưởng suốt thanh xuân.

Ôi tình yêu, bằng chứng huy hoàng của thất bại!

3.

Chiều trên phá Tam Giang,

Mây nhìn con nước xiết

Cháy bằng bờ bãi ngổn ngang câm.

Nghĩ tới, nghĩ tới những công trình này có thể hoàn thành

Mà rồi mây bỏ dờ.

Nghĩ tới kiếp người đang lỡ độ đường

Trên mịt mù nghi hoặc.

Nghĩ tới thanh xuân mất tích tự đời nào

Còn lưu hậu chua cay hoài vọng.

Nghĩ tới khu vườn ẩn cư cỏ cây khuất lấp,

Căn nhà ma ám chầy ngày gió thổi miên man

Đụt tuổi già bình an vô tích sự

Như lau lách bồm sòm trên mặt sông nhân

Cùng cái chết.

Cái chết lâu như nỗi héo hon dần

Làm chính mình bực bội.

Gió muôn ngàn năm thổi lẽ tuần hoàn
Cho cỏ cây thay đời đổi kiếp.
Và mây kinh sợ nghe nhắc điều vượt sức bình sinh
Bởi mây không đủ dạn dày trình diễn tới lui con
thất chí
Nhu gã hể cuồng mưu sinh giữa chốn đông người
Vội từng ấy tấn tuồng bản tiện
Rút ra từ lịch sử u mê
Gió thổi thêm đi, gió thổi thêm đi
Cho cỏ cây mau chết, mau hồi sinh.
Mây mặc kệ.

Chiều trên phá Tam Giang
Có gã hể cuồng buông tiếng cười lạnh rợn
Khiến bầy ác thú mà lịch sử sanh cầm cũng chột
hải hùng
Dón dác ngó.

6-1972

TRƯỜNG SA HÀNH

*Toujours il y eut cette clameur,
Toujours il y eut cette fureur...*

Saint-John Perse

Trường Sa! Trường Sa! Đảo chũch choáng!
Thăm thẳm sâu vầy trắng bốn bề.
Lính thú mười người lạ sóng nước,
Đêm nằm còn tưởng đảo trôi đi.

Mùa Đông Bắc, gió miên man thổi
Khiến cả lòng ta cũng rách tưa.
Ta hỏi han, hể, Hiu Quạnh lớn
Mà Hiu Quạnh lớn vẫn làm ngo.

Đảo hoang, vắng cả hồn ma quỉ.
Thảo mộc thời nguyên thủy lạ tên
Mỗi ngày mỗi đắp xanh rờn lạnh
Lên xác thân người mãi đứng yên.

Bốn trăm hải lý nhớ không tới.
Ta khóc cười như tự bạo hành,
Dập giận, vác khom lưng nhả nhục,
Đường thân thế lỡ, cố đi nhanh.

Sóng thiên cổ khóc, biển tang chế.
Hữu hạn nào không tải nhỏ nhoi?
Tiếc ta chẳng được bao nhiêu lệ
Nên tưởng trùng dương khóc trắng trời.

Mùa gió xoay chiều, gió khốc liệt,
Bãi Đông lở mất, bãi Tây bồi.
Đám cây bật gốc chờ tan xác,
Có hối ra đời chẳng chọn nơi?

Trong làn nước vịnh xanh lơ mộng,
Những cụm rong óng ả bập bênh
Như những tảng buồn lay động mãi
Dưới hồn ta tịch mịch long lanh.

Mặt trời chiều rã rưng rưng biển.
Vầng khói chim đen thảng thốt quần,
Kinh động đất trời như cháy đảo.
Ta nghe chùng phồng khắp châu thân.

Ta ngồi bên đống lửa man rợ,
Hong tóc râu, chờ chín miếng mồi,
Nghe cây dừa ngắt gió trùng điệp
Suốt kiếp đau dài nổi tả toi.

Chú em hãy hát, hát thật lớn
Những điệu vui, bất kể điệu nào
Cho ấm bữa cơm chiều viễn xứ,
Cho mái đầu ta chó cúi sâu.

Ai hét trong lòng ta mỗi lúc
Như người bị bức tử canh khuya,
Xé toang từng mảng đời tê điếng
Mà gửi cùng mây, đỏ thảm thê.

Ta nói với từng tinh tú một,
Hằng đêm, tất cả chuyện trong lòng.
Bãi lân tinh thức, âm u sáng.
Ta thấy đầu ta cũng sáng trung.

Đất liền, ta gọi, nghe ta không?
Đập hoảng Vô Biên, tín hiệu trùng.
Mở, mở giùm ta khoảng cách đặc.
Con chim động giấc gào cô đơn.

Ngày. Ngày trắng chói chang như giữa.
Ánh sáng vang lừng điệu múa điên.
Mái tóc sầu nung từng sợi đỏ
Kêu dòn như tiếng nứt hoa niên.

Ôi lũ cây gầy ven bãi sụp,
Rễ bung còn gượng cuộc tồn sinh,
Gắng tươi cho đến ngày trôi ngã
Hay đến ngày bờ tái tạo xanh.

San hô mọc tua thêm cành nhánh.
Những nỗi niềm kia cũng mãn khai.
Thời gian kết đá mốc u tịch,
Ta lấy làm bia tưởng niệm Người.

3- 1974

VƯỜN HẠ

Nhớ Cao Hồng Hạnh

Mai kia một nọ, anh về chơi
Vườn ử đêm dư, nắng mặt ngời.
Thơ ấu, dậy đi, mừng dụi mắt,
Cùng anh chạy nhảy tiếp thời vui.

Ăn trái chín cây mùa hạ trước,
Thấy nhành ớt động bóng chim quen,
Hỏi em, em lấy chồng xa xứ,
Hỏi bạn, bạn lìa quê bất tin.

Thời gian đứt quãng dài vô định
Nhu sợi dây điều băng mất tâm.
Lòng anh thẳng thốt, sông chao sóng,
Kỷ niệm buông tay rú ngắt chìm.

Ai ngắt giùm anh cây cỏ suốt,
Làm đôi gà đá, đá ăn cười.
Mùa hè đi khuất kêu không lại.
Bãi mía điều tàn gốc cháy thui.

Trời cao mõi mắt, chòm mây bạc,
Thăm thăm trưa, thời gian chết xanh.
Ngoài quăng chói chang hư ảo mùa,
Đường như ai gọi ấu danh anh.

Hàng cây đứng bóng ôm tròn gốc.
Đất ẩm vương hương, cỏ trở màu.
Ai cúi soi gương rong khóa mặt.
Thấy hồn mùa cũ đọng xanh xao.

Còn đợi cây mưa lớn bắt thần,
Ấu thơ, mừng nhá, chạy la rân,
Đá bong bong nước, cơn vui vỡ.
Mưa tạnh, ngồi nghe tuổi hạ tàn.

Ve kêu như biển lằng lằng dậy
Xô giạt hồn anh mộng chập chờn.
Ngủ chín giấc chiều trên các lá,
Tàn mặng âu yếm đắp thân đơn.

Mênh mang lưu thủy trường trăng lạnh.
Con chó tung tăng giỡn bóng mình.
Mường nước rì rào sao sáng thỏ.
Đài hoa sương nạm hạt lân tinh.

Đây rồi chú đế giang hồ ấy
Vẫn hát say sưa dưới cỏ buồn,
Nghe tiếng chân người, chợt nín lặng...
Cô tịch bùng ồ như máu tuôn.

Thấp thoáng ánh đèn rây lưới lá.
Đàn ai lên cổ khúc hoài lang.
Tình ơi, ta hát thầm theo nhạc,
Lời nhớ, lời quên, dạ xốn xang.

Đêm lịm chầy khuya, trắng nhợt sương.
Liễu đi đâu tóc xỏa canh trường?
Con chim lạc bạn kêu trời rộng,
Hồn chết trôi miền dạ lý hương.

Năm đây phủ sáng hằng hà sao,
Nghe thủy triều lui bậc bậc sâu,
Nghe tiếng mõ chùa khô khóc khóc
U minh ngày tháng, bóng lao đao.

Cát bụi đã đành thân tẩm mẩn
Thì danh với phận kể mà chi.
Cảm thương con cá thia thia bại
Có sót huy hoàng cũng xếp vi.

Cọc xu thầy hết ra ngoài mức.
Đồng cái thua buồn cũng liệng sông.
Tím hận một đời tay cứng vụng,
Chơi cầu âu cả cái tâm nông.

Em có tìm không mùa hạ trước?
Chiếc vành xưa đánh lạc về đâu?
Đám tranh thuở ấy cao là vậy,
Vành lạc, chân không, ngại bước vào...

Cây cối càng sung vết chặt lồi.
Chờ nhau cho đáng kiếp chờ thôi.
Tuổi già gom lại bao thương tưởng
Như cuối vườn chiều mót củi rơi.

EM NHỎ, LÀM CHI CHIM BIỂN BẮC

Tặng Hoàng Kim Oanh

Em nhỏ, làm chi chim biển Bắc
Để anh lắm mãi bãi Đông mù...
Của thần phù dựng trường sơn sóng,
Mỗi ngọn xô chìm một ước mơ.

Ôi những con đường đến từ đâu,
Một lần gặp gỡ ngã tư nào,
Rồi trong vô hạn chia lìa miết,
Có cuốn theo mình bụi của nhau?

Biệt xứ ra đi, trời bắt tội,
Dài tơ tưởng rụng tóc mai xanh,
Trôi mòn vóc đá, tào khê thức
Nhuộm mới ngàn sao đáy lặng thinh.

Còn anh hệ lụy chẳng trăm rỗi,
Cam phận cây rừng tối ẩm rêu,
Năm tựa tầng tầng thân mục tới
Như mùa hoa trối tuổi già xiêu.

Em đẩy làm chi cửa nảo nề,
Bản lề khô kéo kẹt hôn mê.
Nhện giăng tơ mốc nhà hoang lạnh.
Tiếng gọi rền vang gỗ đá ê.

Dụng dầy hồn oan dĩ vãng nào,
Con chim thần thoại mất khoen sâu,
Giật mình như đã ngàn năm ngủ,
Giữ bụi lông, cất khản tiếng gào.

Có nhớ không em rừng bóng lạnh,
Gốc cây ngồi giọt nắng sao thưa.
Gió ru mê mệt trưa tàn tạ.
Hạnh phúc đùa xa tiếng thực hư.

Khép mắt cho hồn bay diệu vợi
Mà yêu đến khóc, đến u mê.
Để khi mở mắt, ta nhìn thấy
Cả cuộc đời ta có đáng chi.

Cây rách sâu thân chắt giọt lòng.
Nghiep hờn trả nghĩa đất bao dung.
Mùa hè cháy hực cơn cuồng nộ.
Ồ, máu thơm còn ứa chẳng ngưng.

Đôi lộng đưa nhau xuống cuối ngày,
Thấy âu sầu hiện mỗi thân cây.
Cỏ cao quẩn quít chân chùn bước,
Ghim xót xa đẩy vạt áo bay.

Làm sao đi hết những con đường?
Gió với cây cùng khóc hợp tan.
Mỗi đóa hoa trên đồng chói lọi
Cũng xui phù thế ngậm ngùi thân.

Cầu hân hoan chết như mưa lũ,
Nước kéo nhau đi trẩy khắp miền,
Còn vọng hàng hà sa số kiếp
Lai sinh trời đất cũ chưa quên.

4 - 1974

MÙA HẠN

Ở đây, địa ngục chín tầng sâu,
Cả giống nòi cầm lạng gục đầu,
Cắn chết hàm răng, ứa máu mắt,
Chung xiềng nhưng chẳng dám nhìn nhau.

Bước tới, chân không đè đá sắc,
Vai trần chín rạn gánh oan khiên,
Nước khe, cơm độn, thân tàn rạc,
Sống chẳng khôn, cầu được thác thiêng.

Xử khổ, thêm chi mùa thảm khốc.
Than ôi! trời đã bỏ rơi dân!
Nắng kim khí cháy, đá ran nứt,
Gió táp, rừng khô rụi, cát tràn.

Sông hồ nẻ đáy, giếng vô vọng.
Muông thú điên lăm lũi bỏ đàn.
Dân làng lũ lượt kéo lên rú
Lùng sục đào khoai củ đã khan.

Côn trùng kiệt sức lia hang ổ
Lên chết thiêu trên mặt đất hùng.
Ác diệu ngày đêm gào xáo xác.
Cơ hồ cả thế giới lâm chung.

Cây đa râu tóc già thiên cổ
Trụi lá, tro cành, xương nám đen
Khiến lũ ma hoang hăng ẩn náu
Bỏ đi nhường chỗ cho chim kên.

Cái chết tru rân giờ nguyệt tận...
Máu bung từ mỗi lỗ chân lông,
Mọi người nghe chính mình kêu rú...
Liệu sáng mai còn ai nữa không?

Đám chủ mới, y trang xúng xính,
Súng nghênh ngang, tiếng hét phàm phu,
Xua trăm họ sá chi thân mạng
Lăn địa cầu ra khỏi lối xưa.

Như tên phù thủy già điên loạn,
Lịch sử lên cơn dữ bất thường,
Treo ngược cơn đen trên lửa đỏ,
Quật mồ thánh để phi tang xương.

Có gã hể cuồng ra giữa chợ,
Hát ngao những đoạn sấm truyền xưa.
Bao giờ trời nổi cơn nồm lớn,
Minh chúa giọng thuyền ra cố đô.

Người mẹ trẻ buồn đôi mắt trũng,
Thân gầy nhom, tóc cháy, da cần...
Địu con, một dùm thịt nhả nhúm,
Ra ruộng khô tìm một cái ăn.

Làng mạc giờ đây đã trống trơn...
Con dê, con chó cũng không còn.
Người đi bỏ xác nơi bờ bụi.
Miếu sạt, thần hoàng rũ héo hon.

Ta khóc lẻ loi, cười một mình.
Thu hình ẩn nấu dưới tâm linh,
Mắt chong kinh hải đêm hư sử,
Thân lửa lổ đau cháy khổ hình.

Gỗ lấy đầu mình như gỗ của
Liên hồi kêu cứu giữa đêm khuya.
Đầu ta như chiếc đầu lâu cổ,
Tiếng rỗng không khô khốc não nề.

Ta thương vô kể mầm cây lụi,
Con suối trinh nguyên chết cạn lòng,
Thương bậc hiền nhân về động đá
Quyên sinh. Từ đó, hạc bay không...

Còn ở đâu miền xanh bóng cây
Để ta đến đó ngồi trưa nay.
Dường như hơi mát trong vòm lá
Có chất men làm ta thoảng say.

Còn ở đâu làn nước giếng khơi
Để ta đến uống một hơi dài,
Thỏa cơn khát nhớ như điên dại...
Nước giếng quê nhà mát ngọt thay!

Ở đâu còn ngọn suối thần tiên
Đã chảy đi từ tuổi dịu hiền,
Dàn khúc trường ca xanh bất tận
Còn nghe vang vọng cuối trời quên.

Ở đâu còn bóng chim huyền diệu
Hót gọi tiền thân ta tái sinh,
Hót gọi vô vàn mơ ước cũ
Bay lên trời lớn, độ mộng mênh.

Ở đâu còn cụm mây hư ảo
Bay tự ngàn năm trắng cổ thi.
Tưởng tượng ta gom vào hiện kiếp
Trọn luân hồi ấy, một lần đi.

Ở đâu còn trận gió thênh thang
Thổi mới trần gian mùa rộn ràng.
Tiếng biển lời rừng nao nức giục
Ta về cho kịp độ xuân sang.

Mùa hè, em bới tóc lên cao,
Môi ửng son và má chớm đào,
Ngày nghỉ về vườn thăm họ ngoại,
Lòng như con sáo trong ca dao.

Trời cấm thạch ngời, bông mía trắng.
Ngoài đồng dậy tiếng trẻ thơ reo.
Con chuồn chuồn đó thông dong quá,
Mùa hết, còn bay dỗi dỗi theo...

Em mặc bà ba ra bến nước,
Đưa tay khóa nhẹ nhớ thương nào.
Đến nay, lòng ấy còn xao gợn...
Mùa trái cây nào hái tặng nhau.

Đỏ mắt đăm đăm, ngày lại ngày...
Bao giờ mây sẽ chuyển về đây?
Bao giờ trời sẽ mưa như xối
Hạnh phúc chan hòa lên cỏ cây?

Bao giờ, cho đến bao giờ nữa,
Em gánh vui về họp chợ đông,
Lòng ngát như hoa còn kịp buổi,
Áo chưa người giữ để xin buông?

Mưa ôm choàng đất khóc thương mong.
Mưa báo tin vui chạy sáng đông.
Mưa đuổi bắt gào reo hơn hò.
Mưa mừng trẩy hội nước trăm sông.

Ông lão mù lòa ra trước hiên,
Nghe mưa cũng ngược mắt nhìn lên.
Má nhăn bóng sáng hai hàng lệ...
Ông hiểu ra rồi lẽ biến thiên.

Ta nghe cánh cửa lâu đời sập,
Những xích xiềng han rỉ đứt tung,
Sấm động một trời u uất vỡ,
Muôn nghìn năm thế giới còn rung.

Tất cả rồi đây sẽ đổi thay.
Đổi thay từ quặng mỏ, mầm cây,
Đổi thay cả mặt người tăm tối,
Những bớt chàm xưa được xóa trôi.

Ta nhặt từng trang sách rách toang
Đứa ngu đã xé vút ra đường.
Ta gom từng hạt cây luân lạc,
Mong mới gầy lên một địa đàng.

Đi nào, chú bé của ta ơi,
Đem tấm lòng trang trải với đời,
Yêu cả con sâu cùng cái kiến,
Thả hồn vào cỏ lá bung phơi.

Bao giờ ta trở về dương thế,
Sống đáng vinh danh lại kiếp người,
Để thấy đường đi muôn lối rộng
Dập dìu những chèo áo reo vui?

Quê ta đâu cũng là sông nước,
Phơi phới triều lên bát ngát bờ,
Cuốn tiếng đàn khuya trên bến bắc
Trái tình về lại lạch nguồn xưa.

Biển khơi mở cửa như đêm tối,
Cung hiến bao nhiêu mộng dị thường,
Cho thấy cuộc đời sinh động mãi,
Lòng người rộng ngợp mấy không gian.

Đêm ta để cửa chong đèn đợi.
Người khách xa nào sẽ đến đây?
Ta đợi vì nghe ngoài ngõ trúc,
Có con chim khách kêu chiều nay.

Đêm bạc hà thơm nghe cổ tích,
Muôn sao trẻ nhỏ đùa rì rào.
Trong vườn, cây cỏ dường linh hiển
Đã hiện thành người đi dưới sao.

Dễ cho ta giấc ngủ bình yên,
Đêm tựa bàn tay rất đổi hiền
Kéo tấm chăn thêu màu sắc sỡ
Đắp lên ta tuổi cũ hồn nhiên.

Nhà ta biết có còn nguyên vẹn?
Tái hợp nào không nhuốm ngậm ngùi?
Người chết cũng xin tề tựu đủ,
Tình dù u hiển chẳng đang nguôi.

Nhóm lên bếp lửa đêm trừ tịch,
Hát với nhau vài điệu hát vui,
Nâng chén uống mừng ta sống sót...
Chợt nghe nồng lệ tụ đầu rơi.

Hy vọng lên từ đất dịu hòa.
Con chim bay kiếm lại trời xa.
Em về vườn cũ thăm cây trái,
Gặp tuổi lung chùng khóc giữa hoa.

Lòng ta nay vẫn lòng ta trước,
Vẫn chảy về con nước thuở nào.
Sợi tóc mai kia dù có rụng,
Ba sinh còn để nhớ cho nhau.

Đất trời không có chi còn mất.
Ta bước ra thân đón tuổi già.
Trước mắt, ta còn trăm thứ việc:
Sửa nhà, chăm sóc lại vườn hoa...

Những ai hôm trước từng gây tội,
Hãy lắng tâm tha lấy lỗi mình.
Tự tại, thời gian chôn chính nó.
Đời lên lại mãi tựa bình minh.

Sẽ lo chẳng những cho người sống,
Lo cả cho người khuất mặt kia.
Quen lạ bạn thù chung giấc ngủ,
Chung lời thương tiếc khóc trên bia.

Con ta giờ đã làm cha mẹ,
Lớp lớp truyền lưu máu một dòng,
Không cạn nguồn tình thiên bẩm ấy,
Đời đời nhân loại sống như sông.

Nghe này ba tiếng gõ sân khấu.
Màn mở, người tham dự đứng lên...
Thế giới, hãy còn thơ trẻ nhé,
Bắt đầu câu chuyện lớn thần tiên.

Nghệ Tĩnh, 1979

TÀU ĐÊM

Tặng Đinh Kinh Tuệ

Tàu đi. Lúc đó, đêm vừa mới.
Lúc đó, sao trời đã ngủ mê.
Tàu rú. Sao ơi, hãy thức dậy,
Long lanh muôn mắt tiễn tàu đi.

Thức dậy, những ai còn sống đó,
Nhìn ra nhớ lấy phút giây này.
Tàu đi như một cơn giông lửa
Cuồn cuộn sao từ ống khói bay.

Cảnh vật mơ hồ trong bóng đêm
Dàn ra một ảo tượng im lìm.
Ủ ề những ngọn đèn thừa thốt,
Sáng ít làm đêm tối tối thêm.

Bến cảng, nhà kho, những dạng cây...
Chưa quen mà đã già từ ngay.
Dấu sao cũng một lần tan hợp,
Chớ tiếc nhau vài cái vẫy tay.

Toa nêl lúc nhúc hồn oan khốc,
Đèn bão mờ soi chẳng rõ ai.
Ta gọi rưng rờ ta thất lạc.
Ta còn chẳng đủ nửa ta đây.

Người bạn đường kia chắc chẳng ngủ.
Thành tàu sao chẳng vỗ mà ca?
Mai này xô giạt về đâu nữa?
Đất lạ ơi, đừng hắt hủi ta!

Đất lạ, người ta sống thế nào?
Trong lòng có sáng những trăng sao,
Có buồn bã lúc mùa trần trở,
Có xót thương người qua biển dâu?

Tàu đi như một cơn điên đảo,
Sắt thép kinh hoàng va đập nhau.
Ta tưởng chừng nghe thời đại động
Xô đi âm ỉ một cơn đau.

Ngồi đây giữa những phân cùng bụi
Trong chuyển dời xung sát bạo tàn,
Ta trở thành than, thành súc vật.
Tiếng người e cũng đã quên ngang.

Ta nghe rêm nhói thân tàn rạc,
Các thối xương lia đụng chối nhau.
Nghe cả hồn ta bị cán nghiền
Trên đường lịch sử sắt tuôn mau.

Dường như ta chợt khóc đau đớn.
Lệ nóng cường toàn cháy ruột gan.
Lệ chảy không ra ngoài khóe mắt.
Nghẹn ngào đến cả tiếng than van.

Giá ta có được một hơi thuốc,
Dẫu chỉ là hơi thuốc mốc thôi.
Để phả cho hồn ấm tỉnh lại,
Để nghe còn sự sống trên môi.

Ta nhớ dăm ba hình ảnh cũ,
Lờ mờ như nhớ lại tiền thân.
Đời ta khi trước vui vầy thế
Bỗng thảm thương nghìn nỗi ngói tan.

Đem thân làm gã tù lưu xứ,
Xí xóa đời ta với đất trời,
Ngàn dặm lìa tan tình cố cựu,
Bàng hoàng thân thể cụm mây trôi.

Đã mấy năm nay quần quai đói,
Thèm ăn như đứa trẻ con nghèo.
Mẹ ơi, con nhớ thời thơ ấu,
Nhớ miếng ăn mà mẹ chắt chiu.

Liệu còn một bữa cơm đầm ấm
Bên ánh đèn đoàn tụ vợ con,
Chia sẻ chút tình cay mặn cũ,
Miếng không ngon cũng lấy làm ngon.

Tàu đi khoan xoáy sâu đêm thép,
Tiếng nghiêng ghê người, thác lửa sa.
Lịch sử đường như rất vội vã.
Tàu không đỗ lại các ga qua.

Ô, những nhà ga rất cổ xưa,
Đường như ta đã thấy bao giờ.
Đến nay, người giữ ga còn đứng,
Đèn bão đông đưa chút sáng mờ.

Tàu qua những ruộng đồng châu thổ.
Hiu hắt làng xa mấy chấm đèn.
Đêm ở nơi đây buồn lặng lặng.
Cái buồn trải nặng mặt bằng đen.

Hồi cô con gái trắng mười bốn,
Đêm có nằm mơ những hội xuân,
Đời có chẳng lần cam dối mẹ,
Nhớ thương nào giấu thắm vành khăn?

Có lúc tàu qua những chiếc cầu
Sầm sầm những nhịp động đều nhau.
Dưới kia con nước còn thao thức
Bát ngát dềnh lên bãi sậy nhầu.

Có lúc tàu qua những thị trấn
Mà đêm đã gói lại im lìm.
Tàu qua, âu cũng là thông lệ,
Nên chẳng ai buồn hé cửa xem.

Ôi những nỗi sầu vô dạng ấy
Gọi ta về với những đêm vui...
Ở đâu đèn sáng như châu ngọc,
Đường phố người chen chúc nói cười.

Ở đâu mộng ảo vườn sao tụ,
Yến tiệc bày trong những khóm cây.
Ta rót mừng em ly rượu đỏ...
Mà thôi, chớ nhớ nữa, lòng ơi.

Mà thôi, hãy nuốt lệ còn nghẹn,
Tỉnh thức, lòng ơi, nhìn tận tường
Thời đại đang đi từng mảng lớn,
Rào rào những cụm khói miên man.

Người bạn đường kia chắc vẫn thức,
Mong tàu đi đến chỗ đêm tan,
Có nghe lịch sử mài thê thiết
Cho sáng lên đời đã rĩ han.

Tàu ơi, hãy kéo còi liên tục,
Cho tiếng rền vang dậy địa cầu,
Lay động những tầng mê sáng tối...
Loài người, hãy thức, thức cùng nhau.

1980

THÁNG CHẠP BUỒN

Tết này con vẫn chưa về được,
Chân mỏi còn lê nặng kiếp tù
Con nghỉ mà đau muôn nỗi nhớ
Tám năm bâng bạc những thiên thu...

Tám năm những tưởng là vô tận
Rồi cũng qua như tiếng rụng rời...
Thương nhớ nghe chừng sông biển cạn,
Nghe chừng gãy những cánh chim bay.

Con đi đã mấy miền Nam Bắc
Đâu cũng là đau đớn giống nòi
Con khóc hồn tan thành nước mắt,
Lâu rồi trời đất hết ban mai.

Tuổi con đã quá thời nghi hoặc
Sao vẫn như người đi giữa đêm.
Tám năm áo rách bao nhiêu lượt
Con vá chồng lên những nỗi niềm.

Căn nhà đã có thời gian ngủ
Bụi mọt rơi và ngọn gió qua...
Thăm thẳm nghìn đêm chong mắt đợi,
Ai trầm luân đó đã về chưa?

Con nhớ khu vườn sâu bóng lạnh
Mỗi cây làm chứng một thâm tình.
Quây quần bên mẹ cha buồn bã
Như một phần con đứng lặng thinh.

Tám năm con thức ngàn đêm trắng,
Mờ sáng ngày mai đời đổi thay,
Con nắm tay mình trong bóng tối,
Hiểu rằng sống được đã là may.

Tám năm con giấu trong tâm tưởng
Thanh kiếm giang hồ tuổi thiếu niên
Mà đợi ngày mai trời trở giắc
Đem thân làm trận lốc kinh thiên.

Tết này con vẫn chưa về được
Sông núi còn ngăn những tấm lòng,
Nên đành lấy nhớ thương mừng tuổi
Cha mẹ già như trúc trở bông.

Tết này anh vẫn chưa về được,
Chắc hẳn em buồn như cỏ thu,
Ngọn gió mùa xưa hiu hắt thổi
Dòng đời nghe lạnh những thờ ơ...

Tám năm hiu quạnh vang mồn mõi
Những tiếng vang từ mỗi nhịp tim,
Những tiếng vang sâu từ cõi chết
Qua ngàn lớp cửa nặng nề im.

Con sông nước chảy đôi miền nhớ
Biển biệt trôi, ngày một một xa,
Còn gọi nhau qua từng giấc mộng
Bàng hoàng như một cánh chim sa.

Ngoài ấy mùa xuân có đến không?
Mùa Xuân hoa nở má em hồng,
Mùa Xuân áo mới như hy vọng
Nắng mặt trời lên ánh mắt trong.

Ở đây có lẽ xuân không đến
Rừng núi chưa tan giấc nảo nề.
Thương nhớ tràn như cơn lũ máu
Lòng anh đã vỡ những cơn đê.

Lòng anh đau nỗi quê hương mất
Đời bỏ đi chưa hả nhọc nhằn.
Có chết cũng thành ma vất vưởng
Đêm về thương nhớ khóc quê hương.

Anh nhớ con đường em vẫn đi
Cỏ hoa bối rối gọi nhau về,
Thời gian có ngủ mê từ đó,
Nhan sắc bây giờ có ử ê?

Anh nhớ bao điều tưởng đã quên
Tình xưa như nước chảy trăm miền,
Tình xưa như hạt cây khô rụng,
Từ những mùa xa lá phủ lên.

Anh nhớ làm sao mà chẳng nhớ
Căn nhà ấm tiếng nói thân thương,
Căn nhà như giấc chiêm bao biếc
Có ánh trăng và hương dạ lan.

Làm sao em chẳng buồn cho được
Tám độ mai rơi hết mộng vàng,
Mái tóc ủ thời con gái cũ
Bây giờ e cũng đã phai hương.

Tết này anh vẫn chưa về được
Lau sậy già thêm một tuổi xuân.
Còn nhớ những ai miền gió cát,
Bao giờ mới dứt được trầm luân.

Tết này cha vẫn chưa về được
Chắc hẳn con buồn cạn tuổi thơ,
Từ buổi cha đi, nhà tróc nóc
Tuổi thơ thôi cũng nhuộm bơ phờ.

Từ buổi cha đi đời lặng lẽ
Mắt nai héo đỏ nỗi mong chờ,
Mỗi lần có khách đi qua ngõ
Con bỏ vui đùa đứng ngẩn ngơ.

Con sáo trong lòng con đã chết
Bé ơi sao bé mãi đi tìm,
Còn kêu lạc giọng sáo...ơi... sáo
Rồi khóc trong chiều muộn nhá nhem.

Tám năm mưa gió qua rên rỉ
Chim nhỏ không còn vui líu lo,
Ngơ ngác tuổi thơ, người lớn sớm
Nhìn đâu cũng chỉ thấy bơ vơ.

Đã tám năm rồi con bỏ học
Cuộc đời như một bát cơm thiêu,
Mỗi lần có phải qua trường cũ
Con bước nhanh vì sợ bạn kêu.

Lần hồi rau cháo mẹ nuôi con
Con lớn lên theo vụn nỗi buồn.
Mơ ước ngày sau làm tráng sĩ,
Mang gươm vào những chốn đau thương.

Ngày sau con dựng ngôi nhà lớn,
Trông lại tình thương dọc nẻo đời,
Tạc lại con người khô việt đẹp,
Làm nên thế giới mới tinh khôi.

Cha thương con biết bao mà kể
Ôi mắt nhung reo ánh nỗi niềm,
Mái tóc tơ nồng hương nắng hạ,
Tuổi thơ mùi sách mới lằng lằng.

Xa con cao thấy buồn vô hạn
Như mất thêm lần nữa tuổi thơ,
Cha tiếc không cùng con sống lại
Ngày vui cha vẫn giấu trong mơ.

Tết này cha vẫn chưa về được
Đành hẹn cùng con Tết khác thôi,
Con nhớ để dành cây pháo cũ
Để dành một chút tuổi thơ vui.

TA VỀ

*Tiếng biển lời rừng nao nức giục
Ta về cho kịp độ xuân sang.*

Ta về - một bóng trên đường lớn.
Thơ chẳng ai để vạt áo phai...
Sao vẫn nghe đau mềm phế phủ?
Mười năm, đá cũng ngậm ngùi thay.

Vĩnh biệt ta-mười-năm chết dấp
Chốn rừng thiêng im tiếng nghìn thu.
Mười năm, mặt xạm soi khe nước,
Ta hóa thân thành vượn cổ sơ.

Ta về qua những trường cùng phá,
Nếp trán nhăn đùa ngọn gió may.
Ta ngẩn ngơ trông trời đất cũ,
Nghe tàn cát bụi tháng năm bay.

Chỉ có thể. Trời cầm đất nín.
Đời im lìm đóng vầng xanh xao.
Mười năm, thế giới già trông thấy.
Đất bạc màu đi, đất bạc màu...

Ta về như bóng chim qua trể
Cho vội vàng thêm gió cuối mùa.
Ai đứng trông vời mây nước đó,
Ngàn năm râu tóc bạc phơ phơ.

Một đời được mấy điều mong ước?
Núi lở sông bồi đã lắm khi...
Lịch sử ngời đi nhiều tiếng động.
Muời năm, cổ lục đã ai ghi?

Ta về cúi mái đầu sương điểm,
Nhẹ nặng từ tâm lượng đất trời.
Cám ơn hoa đã vì ta nở.
Thế giới vui từ mỗi lẻ loi.

Tường tượng nhà nhà đang mở cửa,
Làng ta, ngựa đá đã qua sông,
Người đi như cá theo con nước,
Trống ngũ liên nồn nả gióng mừng.

Ta về như lá rơi về cội.
Bếp lửa nhân quần ấm tối nay.
Chút rượu hồng đây, xin rưới xuống,
Giải oan cho cuộc biển dâu này.

Ta khóc tạ ơn đời máu chảy
Ruột mềm như đá dưới chân ta.
Mười năm chớp bể mưa nguồn đó,
Người thức nghe buồn tận cõi xa.

Ta về như hạt sương trên cỏ
Kết tụ sầu nhân thế chuyển dời.
Bé bỏng cũng thì sinh, dị, diệt.
Tội tình chi lắm nữa, người ơi!

Quán dốc hơi thu lửa nỗi nhớ.
Mười năm, người tỏ mặt nhau đây.
Nước non ngàn dặm, bèo mây hời,
Đành uống lưng thôi bát nước mời.

Ta về như sợi tơ trời trắng
Chấp chơi trôi buồn với nắng hanh.
Ai gọi ai đi ngoài quăng vắng?
Phải, ôi vàng đá nhẵn quan san?

Lời thề truyền kiếp còn mang nặng
Nên mắc tình đời cời chẳng ra.
Ta nhớ người xa ngoài nỗi nhớ.
Muời năm, ta vẫn cứ là ta.

Ta về như tú thơ xiêu tán
Trong cõi hoang đường trắng lãng quên.
Nhà cũ, mừng còn nguyên mái, vách,
Nhện giăng, khói ám, mối xông nền.

Mọi thứ không còn ngăn nắp cũ.
Nhà thương khó quá, sống thờ ơ.
Giậu nghiêng, cổng đổ, thêm um cỏ.
Khách cũ không còn, khách mới thưa...

Ta về khai giải bùa thiêng yểm.
Thức dậy đi nào, gổ đá oi!
Hãy kể lại mười năm mộng dữ.
Một lần kể lại để rồi thôi.

Chiều nay, ta sẽ đi thơ thần,
Thăm hỏi từng cây những nỗi nhà.
Hoa bưởi, hoa tầm xuân có nở?
Mười năm, cây có nhớ người xa?

Ta về như đứa con phung phá
Khánh kiệt đời trong cuộc biển dâu.
Mười năm, con đã già như vậy.
Hưởng mẹ cha, đèn sắp cạn dầu...

Con găm lại đời con thất bát,
Hứa trăm điều, một chẳng làm nên.
Đời qua, lớp lớp tàn hư huyền.
Hạt lệ sương thâm khóc biến thiên.

Ta về như tiếng kêu đồng vọng.
Rau mác lên bờ đã trở bông.
Cho dầu ngàn năm, em vẫn đứng
Chờ anh như biển vẫn chờ sông.

Ta gọi thời gian sau cánh cửa.
Nỗi mừng ràn rụa mắt ai sâu.
Ta nghe như máu ân tình chảy
Từ kiếp xưa nào tưởng lạc nhau.

Ta về dầu phải đi chân đất
Khắp thế gian này để gặp em.
Đau khổ riêng gì nơi gió cát...
Hè nhà, bụi chuối thức thâu đêm.

Cây bưởi xưa còn nhớ trắng hoa.
Đêm chưa khuya lắm, hơi trăng tà!
Tình xưa như tuổi già không ngủ,
Quờ quạng khuya từng nỗi xót xa.

Ta về như giấc mơ thần bí
Tuổi nhỏ đi tìm những tối vui.
Trăng sáng lưu hồn ta vết phỏng.
Trộn đời, nổi nhớ sáng không nguôi.

Bé ơi, này những vui buồn cũ,
Hãy sống, đương đầu với lãng quên.
Con đế vẫn là con đế ấy,
Hát rong bờ cỏ, giọng thân quen.

Ta về như nước tào Khê chảy.
Tình đầu mười năm luống nhạt mờ.
Thân thích những ai giờ đã khuất?
Cõi đời nghe trống trải hơn xưa.

Người chết đưa ta cùng xuống mộ.
Đêm buồn, ai nữa đứng bờ ao?
Khóc người, ta khóc ta rơi rụng.
Tuổi hạc, ôi ngày một một hao.

Ta về như bóng ma hờn tủi
Lục lại thời gian, kiểm chính mình.
Ta nhạt mà thương từng phế liệu
Nhu từng hài cốt sắp vô danh.

Ngồi đây, nền cũ nhà hương hỏa,
Đọc lại bài thơ buổi thiếu thời.
Ai đó trong hồn ta thốn thức?
Vầng trăng còn tiếc cuộc rong chơi.

Ta về như hạc vàng thương nhớ
Một thuở trần gian bay lướt qua.
Ta tiếc đời ta sao hữu hạn,
Đành không trải hết được lòng ta.

7 - 1985

THAO THỨC

Những tàn đuốc vờn bay quuyến quít
Rồi cũng lắng chìm,
Cũng tắt nguội.
Người đi qua chùng đã đi xa.
Ôi nẻo mơ hồ, tiếng đuổi kiệt...
Chó ngủ lại.
Những chân trời thư đuổi người ngoai.
Gió lờn rờn mê mõi ru hời
Trăng cô quả bấy lâu dầu dãi.
Sầu biếc rời không gian.
Muôn trùng cát dải trôi nhẩn nhừ
Đùa lẳng quên biển biệt tiếc thương
Nhu xiêm áo thời gian rũ bỏ...

Ai là ai đau đáu chờ ai?
Trời đất nhớ hoa hồn huyền mộng
Ngui ngút khuya thiên cổ dặm mù...
Vô vọng hình hài không nhắc nổi,
Tiếng kêu cứng nghên cổ u tình,
Thao thức nghìn đời con mắt đỏ,
Gã nhân sư,
Hồn ngất tạnh,
Mơ âm u,
Thân kiếp nặng nề.
Người xa không trở lại.
Người xa không trở lại
Bao giờ.

QUÁN VẮNG VÈ

Đi đến đó, dường như ta có hẹn.
Hẹn cùng ai, không nhớ rõ là ai.

Đi đến đó, lòng khô như trái rỗng
Khua rưng rori nỗi đói khát trần ai.

Chiều nay trời nắng gắt...
Chiều nay trời mưa dầm...

Quán vắng vè, ngọn đèn như nỗi đợi
Thiên thu trường dạ bóng ai về.

Quán vắng vè, không ai người đến gặp,
Ngọn đèn như nỗi đợi thiên thu.

Lỗi tự mình, lỗi tự mình thôi
Đã chẳng nhớ ra ngày tháng hẹn.

Tội cho người, tội bầy cho người
Cũng đến đây chờ chẳng gặp ai.

Việc đòi làm lẫn vậy,
Hối mấy chẳng hơn gì.
Thôi thì hãy cố nán
Cho đáng một lần đi.

Chiều nay trời nắng gắt...
Chiều nay trời mưa dầm...

Quán vắng vẻ, ngọn đèn như nổi đợi
Thiên thu.

ĐI VỀ

Tặng Đinh Quỳnh Giao

Khuya rồi, nước đã đầy trăng,
Đi về suốt bãi sông Hằng, gặp ai?

Lạnh trời, đâu lửa hơ tay?
Đêm còn, cứ bãi sông này lại đi.

Thấy gì chẳng, chẳng thấy gì,
Nước rào, trăng rạt, ta thì mõi mê...

Chầy khuya, nước ủ trăng ê,
Uổng công, bãi ấy đi về một ta...

Mãi rồi trời cũng sáng ra,
Phần trăng trắng lặn, phần ta ta về.

Vẫn sông, vẫn bãi bốn bề,
Sang đêm, ai nữa đi về, gặp ai?

KẺ VONG TÌNH

Chôn lấp chính mình như giếng lạn,
Bỏ ra đi làm kẻ khác nào,
Đồng đất lạ,
Sống chết không màng,
Trăm năm làn gió thổi.

Lánh mặt những thâm tình,
Cài lại thời gian im ỉm ngủ
Một cái hẹn vô chừng
Máu xương khắc khoải.
Rừng khuya, hè tận, tiếng chim kêu.

Thử tiếp tới lăm than sắp ngủ,
Thêm một lần mộng muội xem sao.
Nghe sóng chành chao biết có biển,
Nghe hồn chành chao biết còn mình.
Ôi đêm tối lên, xòe tay cũng chẳng thấy.

1989

HẠ TÀN

Biển ve lặng. Cây sừng sờ một lúc.
Mặt người sâu vời vợi ẩm hơi chiều.
Thời tiết chuyển, chuồn chuồn bay xuống
thấp.
Lửa hiu hiu. Gió cố sự tràn buồn.
Ô, có tiếng cành khô nào gãy đổ.

Quyển sách gấp dù rằng chưa đọc trọn.
Người ra đi đã tắt ngọn đèn bàn,
Giao quên lãng một chiếc chìa khóa cũ
Để sau này ai đó đến đây thăm,
Giở quyển sách đủ thời gian đọc trọn.
Không muốn vậy nhưng việc đời phải vậy.
Vòng ngừng quay. Kềnh khựng một mùa chơi.
Ta xé rút cái hôn còn nắm nướ
Rời rời tay như thể gửi mình theo,
Hồn rảo hoành muôn nghìn con mắt tượng.

Trả em về sau cánh cửa bình yên.
Thiên thu ngủ giấc vùi không muốn dậy.
Tự tay anh khép kín cõi mơ nào
Còn lọt vọng đòi cơn tiếng tức tươi
Như chùm hơi bụi vỡ mặt đầm xanh.

Anh hối tiếc nghìn đời như nước rỏ,
Từng giọt đau, mỗi giọt một đau hơn...
Lòng kiêu hãnh mòn đi như đá tảng
Con chim nào đậu khóc suốt ba sinh
Như thợ phạt lỗi vong tình khổ đọa.

Đã hết đâu. Còn đứa bé hoang đường
Mong trở lại một trưa nào tĩnh lặng,
Đứng nơi sân, ném lên cửa phòng em
Hòn sỏi nhỏ của một lần định ước,
Khoát gọi em bỏ ngủ, lên nhà đi

Rong cuối bãi đầu nguồn một kiếp mộng.

1988

NGƯỜI Ở LẠI

Tháo giải cho nhau lời hứa cũ,
Đau như cắn lấy lưỡi mình.
Em ở lại, thôi thì em ở lại
Như thân cừ cắm giữa lạch đời trôi.

Bỏ lỗi cho anh, bỏ lỗi cho đời,
Nhớ chuyện trước, coi như từng măn nguyện,
Thương nhau hơn,
Sau trước vẫn là thương.

Đóa hoa quá thời ra rác rưởi.
Rán lên em,
Tin mưa nắng phôi pha từng nỗi nhớ
Chẳng nhìn ra như tượng gầy đầu, tay...

Ôi ngay lúc tưởng chừng quen được mặt đời,
Trớ trêu chưa, đời đã đổi thay.
Ta tập mới ngày ngày cung cách sống,
Tạm tạm thôi như áo mượn trông qua.

Thành phố chòng chành, chen chúc ngược xuôi,
Đèn đỏ đèn xanh, ngã năm ngã bảy...
Biết tin ai?
Thương em đi ngõ ngang xe cộ.

Đạp lên dốc cầu cao
Ngày mấy bận,
Tủi phận mình.
Con rạch đen nồng như máu chết.

Rất ít khi em ngẩng nhìn trời.
Có phải người buồn hay ngó xuống?
Ôi lẽ nào chung thủy với mình
Chỉ có bóng mình sao?

Chiều tan sở, thẳng về nhà.
Vì chẳng biết đi đâu...
Đời còn chỗ nào vui?
Chân bước không qua ngưỡng ngán ngại.

Những bữa cơm một mình ăn quấy quá,
Thiếp lặng tiêm sinh.
Tập lịch lâu ngày không gỡ tới
Thờ ơ giữ đủ cả âu sầu.

Thôi, em tiếc thêm chi cái sợi dây dài
Để đến nỗi ngổ hoài bên giếng cạn?
Hãy đứng lên, thử dời đổi tủ, bàn,
Đừng ngó miết một nỗi buồn bất biến.

Những đêm tối thời gian nhích uể oải
Trên vòng tròn vô tận chán chường kia,
Đo đạc thăm thẳm
Bãi hạn kinh hoàng cơn mất ngủ.

Những giữa khuya đứt giấc chiêm bao,
Nằm nghe tóc rụng.
Chiều chán bức bối tuổi lung chùng.
Những toan dậy đi ra ngoài phố lộng.

Vô thủy lạc rồi, nay lạc nữa,
Đành như sao rụng dưới trời sâu.
Tàn đời mạt kiếp liệu còn gặp?
Dai dẳng sầu, chó sủa nguyệt lu.

1988

NHỮNG THÀNH PHỐ MÀ TA KHÔNG GHÉ LẠI

Anh cũng như em đều từng trượt lỡ, trượt lỡ
Những cơ may
Thoáng vụt
Không chừng đã mở sáng cho ta
Những con đường khác hẳn
Đưa về những trạm dừng cũng khác hẳn...
Nơi ta được chính mình
Như được bạc
Ở một nhà sòng cực cao sang.
(Nhà sòng đó cuối cùng phải đóng cửa.)
Và ta đứng lên sùng sững rõ ràng
Giữa trăm nghìn con mắt sùng lặng,
Đích đáng một lần trên trần gian.
Ôi những trượt lỡ thương tâm
Hoặc do mình hoặc chẳng phải do mình,
Thường khi không hiểu nổi
Như tính tình phản trắc của tương lai.

Ôi những thành phố mà ta đã băng qua
Trong một chuyến đi nào
Nhưng rồi không ghé lại.
Ôi những người tình mà ta đã yêu qua
Trên một giao lộ nào
Nhưng rồi không giữ lại.
Phải chăng định mệnh đuổi lừa ta,
Một con thú thuận tùy,
Trên cánh đồng chiều hôm sụp rất vội?

Những thành phố mà ta không ghé lại B
iết đâu chẳng có một con đường
Mà ta bồi hồi đi lại suốt đời ta
Như một người tri mệnh
Chẳng tưởng vọng gì hơn.
Những thành phố mà ta không ghé lại
Biết đâu chẳng có một con người
Mà ta yêu suốt đời ta thắm thiết mãi
Nhu một vầng trăng rời rợi cổ thi
Nghìn năm không xế lặn.

Hắn em tin có những con người để cả đời mình
miệt mài chuẩn bị
Một tình yêu,
Một tình yêu trác tuyệt
Trùm lấp thời gian,
Khuất phục vô thường,
Sau bao nhiêu là phác thảo lan man.

Em muốn lên rừng,
Muốn xuống biển...
Vì có gì chẳng thả mình đi
Như ngọn gió một lần sống kiếp gió
Hạnh ngộ mệnh mong?

Sao phải tự giấu mình
Trong đám đông thường tục,
Gọi không nghe
Dẫu biết rõ chẳng thể nào hội nhập?
Sao chẳng đứng riêng ra,
Rực chất sáng của mình
Như khối tượng lân tinh
Ngồi ngồi tiêu hủy lấy
Dẫu phải làm cái đích ném tang thương?
Sao chẳng một lần ghé lại thành phố đã băng qua,
Ghé lại giấc mơ một đời chưa tỏ rõ?
Sao cứ phải ngồi già trên thềm cửa tiếc thương,
Chờ tối đến với ngọn đèn thấp sáng?

Và chuyến tàu đó vẫn băng qua thành phố đó
Thường trực chờ theo em, một hành khách vô hình
Thờ thần từ ô cửa nhìn ra...

Anh yêu em bóng nhỏ đường dài
Đi lại thời con gái xa xôi,
Cỏ hoa bối rối,
Rừng tóc biếc chiêm bao
Ngan ngát hương đêm
Hay hương của những gì còn bay tản trong đời
Để rồi sẽ mất hẳn.
Anh yêu em vàng trán hắt hiu
Gợn mơ hồ nét tuổi
Như trang sách vỡ vàng nào
Khuya khoắt thức,
Hiển lộ những lần em vấp ngã,
Tan nát mọi nâng niu.
Anh đau đón như chính mình vấp ngã.

Ồ, sao chẳng là người cũ của nhau
Gặp từ trước, tránh lỗi lầm phụ rầy?
Hãy yêu nhau trọn vẹn một lần một,
Đền bù nhau cho kịp trước ngày mai.
Hãy yêu nhau trọn vẹn một lần một,
Bám víu từng khoảnh khắc còn bên nhau.
Ôi hạt mưa sa ngoài bãi cháy,
Một lần thôi cũng tiếng là mưa.
Việc đời thường khi bất xứng ý...

Vinh quang cho người chọn được mệnh mình,
Dù với giá nào cũng khứng trả.
Anh muốn viết một bài thơ mới cho em
Trên trang giấy đã ố vàng quên lãng.
Anh muốn ngắt một cành hoa lạ cho em
Trên cuộc đất đã phơi trần hạn hán.

Mai ta đi rồi.
Mai ta đi rồi,
Họa chẳng còn một ít tàn tro
Từ bếp lửa qua đêm ngoài quăng trống,
Gió thổi bay tan
Trong một thời khoảng luyến thương
Nghe chùng cũng ngăn ngủi.
Ôi những thành phố mà ta chỉ băng qua
Mãi còn mơ ước ghé.

NỖI ĐỢI

Con chim bói cá trong tàn tối
Soi vĩnh hằng xanh rợn mặt hồ.
Hư ảnh lờn rờn tụ tán tụ,
Hoài công không định nổi chân như.

Trời đất thì buồn như xác rỗng.
Ta thì như gió, tuyệt bơ vơ,
Trăm năm, cửa khép hờ mưa nắng...
Mãi chẳng ai về qua gọi cho.

Ta đợi nghe chùng thiên cổ mới.
Hàng hàng thân trụ đứng hư hao.
Hoàng hôn, thần thánh bùng mặt khóc,
Ta chẳng buồn thăm hỏi tại sao.

Ôi đá địa đầu vẫn vụn mọng,
Ai xưa qua yếm lại tình sầu...
Thời gian rũ trắng xương làm nhớ,
Gió cát không người khóc dải dàu.

Chuyện trần thế nghe như thất thiệt.
Kẻ sống còn, tóc dựng kinh hoàng...
Vương tử, sao đòi đến nỗi vậy?
Đất ta, ta giẫm mà ghế chân.

Thánh đế băng hà, thái miếu sập.
Trăng tà soi tịch lặng trường thành.
Mùa đông sắt thép rét như phỏng.
Quân rã, còn ai điểm trống canh?

Kẻ mới tới bày tòa giữa chợ,
Giải người ra, sỉ mạ ba đời,
Cho đeo bảng, dong đi khắp phố,
Bắn bỏ bên đường, cấm nhận thầy.

Chĩa súng đuổi người ra khỏi đất,
Đày đi biển biệt miệt thiên thu.
Đuổi cả người chết ra khỏi mộ,
Cày nghĩa trang, trả với thâm thù.

Quan lại sành tay bão châu chấu
Áp xuống đồng, nghiêng ngầu của dân...
Nhơn nháo chẳng cần che lấy mặt,
Mấy đời mới gặp dịp nên quan.

Những năm đó, làng ta đói kém.
Lúa gặt về, nhà nước trưng thâu.
Dân cùng ăn đến cả nhau để,
Bán tình thâm mà mua gạo châu.

Con tố cha cầu được cất nhắc.
Cháu giết bà cướp nửa chỉ vàng.
Thiên hạ cùng xanh mặt, trắng mắt
Nhón nhác dòm quanh, lén cả than...

Kẻ như mặt trời chẳng mọc nữa,
Thôi thì sống chết khác gì nhau...
Bạo chúa, ta người cùng diệt vậy!
Nhiều nhà đóng chặt cửa mài dao.

Trăm họ lần lượt bỏ xứ trốn.
Biển thì hung hãn, thuyền mong manh.
Ta nghe kể lại: xác lên bãi
Nằm dài dài như lúc chiến tranh.

Đuốc tàn cháy xuống tay cầm đuốc...
Phượng, phượng hể, sao chẳng về đi?
Cổ quận mai già tôi tả rưng,
Đời nghe quang quạnh, gió suy vi...

Ngửa mặt khóc cười ba tiếng lớn,
Giận thân sao đã khúng ra đời,
Bỏ đi, khinh bạc nghiêng trời đất,
Gặp đá bên đường, cúi hổ người.

Quán mộng dăm ba người khách lạ
Bên đèn ngờ ngợ nỗi buồn quen.
Xưa nào hấn cũng từng xum họp...
Chuyện dở dang thành tiếp dẫn duyên.

Chia tay chẳng hạn, chẳng cần hẹn...
Voi nhớ xa xăm nghĩa địa nhà.
Một sáng ta về qua bãi sục,
Thấy tàn tro váng biết là ta.

Hỏi ai, ai có là tri kỷ?
Ai có buồn chớp bể mưa nguồn?
Ta khóc, chẳng qua là khóc lại.
Lệ nào, ôi chẳng của tiền nhân?

Cát bụi, sao quên mình cát bụi,
Đành hanh nhau tàn khốc máu xương.
Mấy mươi năm chiến tranh, tù rạc,
Cười rộ vô thường một tiếng sông.

Đời động. Đồng rừng râm tiếng mõ.
Ai là người rao giảng điển long hoa?
Láng giềng bị bắt lúc trời tối.
Lật bật rồi cũng đến lượt ta...

Hỡi ôi, hiền sĩ lạc ma trận
Tám hướng không tìm thấy của sinh.
Hồn thời gian phơ phất lưới nhện...
Ta đào hư địa mà chôn danh.

Thân đại, áo chằm, chỗ gió thốc,
Thương mình thôi cũng thể thương vay.
Nhặt tàn thuốc cũ se thành điệu,
Găm lại đời ta chút khói cay.

Thảo hoa trường tại bể thiếu thất.
Thầm thầm vách lõm bóng ngời yên...
Giữa khuya có tiếng chim ai oán
Tạt hỏi thăm thần trí bỏ quên.

Ta đợi mơ hồ như chẳng đợi.
Rừng vô minh chợt thức canh gà,
Con đường đuổi sáng như dao bén
Rọc điếng hồn đêm chẳng kịp la.

Đợi đến bao giờ còn đợi được.
Đời vui bát ngát mưa đến cây,
Ta ra sông cái giặt lèo mũ,
Rủ bác chài xua một bữa say.

Đợi đến bao giờ không đợi được.
Lửa tàn, khuya lụn, chuyện như xong.
Đi rồi, để lại lòng thương tưởng...
Đá bạc rền tan nước mắt hồng.

Saigon 1988
Saint Paul 1994

THỨC GIẤC TRONG BIỆT GIAM

Nếu như người ngủ chẳng giật mình
Vì những hồi còi tàu rúc róng rá
Ngoài bến cảng gần đây,
Giấc mơ hẳn sẽ còn tiếp diễn...
Ta mở mắt định thần.
Phòng biệt giam tối mốch thấp hẹp.
(Ta ở đây. Hơn bảy tháng rồi.)
Cánh cửa sắt nặng nề sừng sững.
Sáu diện tích xi măng khuôn ép hăm đe.
Ngọn điện yếu đỏ tim ngày đêm mòn sức
Quầng ám bầy thiêu thân.
Lỗ thông hơi trở sâu hút u u.
Mùi hôi ẩm lẩn quần sành ngộp.
Ta lắng nghe.
Rán sức lắng nghe.

Đêm chùng hãỵ còn khuya
Thành phố im lìm như chẳng có.
Đâu cõỉ người xa vớỉ mịt mùnɡ
Bên ngoàỉ những độ dày,
Bên trên những tầng sâu
Củạ đọa đày vùỉ dập
Ỉm bật âm hao.
Những sớm hôm mưa nắng thế nào?
Ta ngổỉ dậy
Và như một thói tậт,
Gỗ gõ hỏi han
Hai bên tường tả hữu.
Có ai không?
Không có ai sao?

Ta khắc khoải chờ nghe
Những tiếng động của người,
Tiếng động nào bất kể,
Đột phá những trùng vây điếc đặc muối râm ran.
Bây giờ là mấy giờ?
Ta ước lượng thời gian
Như mò tìm một khe hở bất ngờ
Trên trường thành dằng dặc những thiên thu.
Ta phải cố quên quên bằng mọi cách
Nỗi điều đúng sống còn
Trong hàng hàng tĩnh chết.
Ta nhìn theo
Mấy con thần lẩn uể oải, Lũ dấn lao xào,
Con nhện bỏ trống lưới giăng xong,
Bầy chuột phóng chạy...

Ta phải dám bất cần, phải tập coi thường
Những huyền vọng linh loạn thần trí.
Bao giờ cửa mở?
Bao giờ?
Lịch sử dường như đã ngắt là
Sau những liên hồi vật vã điên cuồng...
Ta tưởng tượng ở những bốn bình ngã năm, ngã bảy,
Đám đông lặng lẽ
Rụng thưa dần
Có nhớ trong này chờ cháy ruột gan?
Ta nhìn lên những dòng chữ trên tường
Viết bằng gạch, bằng than và hình như bằng cả máu
Những phần nộ, quyết tâm, nguyện cầu, ký thác,
 than van,
Ngày tháng năm, tên họ...

Như những nỗ lực tuyệt cùng lưu hậu bản thân
Đang khốc liệt đương đầu những bất trắc dập xóa,
Như những mưu toan vô vọng ra khỏi chính mình,
Trốn chạy dày vò
Của những người ở trước,
Nay về đâu?
Ta cũng hình dung sau những lớp cáo chung
vôi sơn chống cộm,
Những lời lẽ tối tăm tương tự
Cất lên từ những thời thế đã đi qua.
Căn phòng này hồi trước nhốt Việt Cộng,
Bây giờ nhốt phản động...
Lịch sử đối phiên người gác ngục
Lúc giày đinh, lúc dép râu.

Ra sức sanh cầm
Những giấc mơ tiên báo.
Hôm qua bạo tàn thay áo, thay quần
Sau vách sập.
Ta ngỡ cho mình sống theo ký ức
Rủ quên hoang đàng,
Nhớ xót xa mấy người bác, người chú
Tùng khăn gói đi đày
Từ bến cảng này của thành phố thuộc địa
Lưu cữu tiếng còi tàu
Qua nắng qua mưa
Di vọng tận đời ta,
Nhớ xót xa mấy thế hệ người nữ nội ngoại
Nối gót nhau tay xách nách mang,
Lặn lội lóng ngóng,
Thăm nuôi cha chồng con anh em,

Tháng tháng năm năm,
Lòng như núi nặng.
Ta đứng lên,
Đi tới đi lui
Trăm lượt nghìn lần
Như một hồn ma cổ đại
Trong hầm mộ muôn đời
Vì một đôi điều sinh thời chưa thỏa nguyện.
Ta cố nhớ giấc mơ
Nhưng rồi không nhớ được.
Ta nằm xuống,
Dỗ mình hãy cố ngủ,
Tập quen dần với giấc thiên thu.

Trại biệt giam 3C Tôn Đức Thắng, 1991

GIẤC HOÀNH MÔN

*Cùng nhau một giấc hoành môn
Lau nhau riu rít cò con cũng tình...*

Nguyễn Gia Thiều

Cũng có lần anh muốn quay lưng đi
Đến với rừng xanh, với núi đỏ,
Đơn độc tột cùng
Như con thú đã già
Ở lại đó,
Cố quên lấy được một đôi điều
Không biết gọi thế nào dẫu là tạm gọi.
Mùa này thác tắc cạn
Ê chề
Tuy mấy bữa rồi trời có mưa qua
Như là ảo mộng.
Anh nhìn xuống lưng vực,
Thấy đá nổi lau nhau
Và những mảng nước tù như những miếng giẻ
To nhỏ vương mảnh.
Ôi những nỗi niềm nào đó không trôi đi.

Cái quán lều trong lốc ven bờ xiêu dật tựa đời già,
Lối vào cỏ trùn đến nửa.
Chủ khách hai người
Chuyện trò như từng quen nhau lâu:
Thời buổi hỗn mang...
Chẳng mấy ai còn hào hứng lên đây.
Việc đời thật khó nói.
Đất bạc phước rồi chẳng?
Mưa nắng trái mùa,
Lúa ngô xơ xác,
Muông thú hiếm hoi,
Thiên hạ đảo điên mờ mịt...
Án mạng xảy ra luôn, xác bỏ trong rừng, xác trôi
dưới thác.
Có lẽ nay mai rồi phải dọn đi thôi,
Tìm phương sống khác...

Anh đi giữa trắng tranh
Ràn rạt gió lùa
Hư rỗng tuênh toang.
Bốn phía rừng xa trải mịt mịt
Nắng lóa như sương.
Tự dưng anh muốn gọi tên em
Như gọi một người đang có mặt.
Anh lên hết con đường dốc đứng,
Mỗi lúc một gần trời
Và rồi không còn muốn trở xuống.
Đập tràn dưới chân anh,
Mênh mang trời đảo lật.
Thị trấn dưới chân anh,
Nỗi buồn bung mịt ngất.

Gió vẫn phẫn phật rung điên nằng bốc giạt
Như những bàn tay sốt hực và liên hồi
Rát lột mặt,
Cay xé mắt,
Cuốn lốc từng cây bụi khốc liệt
Chạy rạt giữa hỗn anh,
Phá tán như đám mê.
Anh biết chẳng bao giờ em đến chi đây
Mà sao anh vẫn nhìn quanh tìm
Như một người ngớ ngẩn
Ngược đời quá phần mình
Tù định mệnh tàn tệ.
Cũng chỉ vì anh muốn yêu em cho bằng hết tình yêu
Như một món nợ bán mình truyền đời phải trả dứt,
Dù bằng hình thức quay lưng đi,
Làm một gã mù thất thổ,
Làm một hồn oan lang thang.

Sao đôi ta không cùng quay lưng đi
Đến với rừng xanh, với núi đỏ,
Vùi trọn giấc hoành môn,
Không buồn trở dậy nữa.
Đôi khi hạnh phúc ngợp trời cũng chỉ là một cái
 buông tay
Nhẹ nhàng không nghĩ ngợi.
Ờ, sao chẳng là cặp tình nhân thú nhất trên trần gian
Sẵn sàng đổi bỏ cả vĩnh cửu,
Đạp vô thường đổ nát mà đi?
Ờ, sao chẳng ở lại đây luôn
Với rừng xanh, với núi đỏ,
Đơn độc tốt cùng
Như con thú đã già,
Chọn lấy cho mình một cách sống,
Chọn lấy cho mình một cách chết?
Chiều nay, anh chẳng muốn quay về...

Trị An, mùa nắng 1993

ÁNH TÀN DƯ

Có một lời từ biệt dị thường
Mờ cổ tự
Khắc trên thân đá địa đầu mù...

Người ra đi ý chừng không trở lại.

Bao lâu rồi,
Bao lâu rồi đá ngủ phiêu bồng
Ôm giấc chiêm bao người gửi lại.

Trời đất ngùi ngùi,
Nắng mưa đắp đổi.
Thiên thu mòn mỏi tiếng ru hời...

Rồi có một lần,
Không chỉ bởi tình cờ,
Ta đến đó,
Độc thấy lời từ biệt
Và ra đi.

Đá ở lại.
Đá ở lại.
Triền miên lẫn giấc phiêu bồng,
Mòn mỏi chiêm bao nhòa nhạt.
Trời đất kia còn bao thiên thu?

Xin uống nốt,
Xin uống nốt,
Phần rượu còn sót lại đêm qua.
Một lần nữa, nắm tay từ biệt,
Cố giữ lòng tĩnh lặng thình không.

Sao mai thất sắc
Van vì đêm tàn.
Con chim nào vỗ cánh
Động gợn thời gian
Nhà ai hừng lửa
Dậm sương lan
Trôi trôi nổi buồn vô dạng
Chạm mơ màng ngọn cỏ đầu cây.
Ôi điều ước cùng thiên thu họa hoàn người
 sực nhớ ra chưa?

Trời dấy sáng
Như một lời nói mới.
Hồng loang đám ruộng xa, hồng lên khóm tre cao,
Mặt trời xao xuyên mọc...
Ôi có hừng đông nào chẳng làm ta muốn khóc?
Một ngày nữa xuống với đời ta,
Vui biết mấy
Và cũng buồn biết mấy.

Ta ra đi
Đường mở tự lòng ta...
Đi cho tới, tới rồi đi, miết miết...
Lòng không cùng, chốn tới biết là đâu.
Ôi những con đường như nét cắt,
Hãy xẻ giùm ta thế giới thom.
Ta đi tới, lòng chỉ buồn một nỗi
Ôi làm sao đi hết những con đường!

Ta nhớ lắm

Mái nhà xưa khẳng khít ngói âm dương

Cỏ bay bám tàn đi rồi mọc lại,

Che những đời lạt nhạt sống cho qua.

Ta nhớ lắm

Khu vườn xưa cây khế tím mùa hoa

Tuổi nhỏ nấp một lần chơi cút bắt,

Chiều cuối hè gọi mãi chẳng còn ra.

Ta nhớ lắm

Căn phòng xưa sách dựng cả trên nền,

Những khuya khoắt chàng trai đầu bão mộng

Gọi hiển linh hàng thế kỷ ma hoang.

Nào hãy như cơn gió thả mình đi
Trong hoan lạc mệnh mang trời đất lạ...
Vinh quang cho người đang ở trên đường...
Đường thám hiểm, đường chiến tranh,
đường sứ cống,
Đường thỉnh kinh, đường hành hương,
đường hôn phối, đường thương buôn...
Ô, những con đường như dải nhạc
Vận hành ngời ký ức không gian
Mỗi sớm hôm nhân loại đi về...
Và cả những con đường vừa có dạng đường...
Ta đi tới như người thừa kế mới.

Hãy hát lên nào.
Hãy hát lên nào, sao chẳng hát?
Hãy hát lên nào, vỗ trán hát
Những khúc bất ngờ
Như lửa bật ra từ đá chạm.
Những khúc bất ngờ
Chưa từng ai hát trong trời đất.
Trước tiên vui lấy một mình ta
Những sáng, trưa, chiều, tối...

Ôi, không riêng mây, gió và chim
Mà cả thời gian cũng kết tập,
Nao nức đi cùng ta trăm năm...
Nghe chừng ta đã già vô thủy.
Nghe chừng ta vẫn trẻ vô chung.
Và cát bụi nặng tình liên đời cũ,
Thay phiên nhau mà tiến chân ta...

Ta đến đây,
Bờ bãi hỗn mang
Những di thể lên nắm lên rêu
Của những gì một thuở huy hoàng,
Làm khách tạm,
Những chiều hôm nhìn lửa nhớ tiền thân.
Nào phải chỉ đêm nay
Mà hằng đêm
Mà mãi mãi,
Ta ngồi, đầu đắm trắng sao sa...
Nào phải chỉ đêm nay
Mà hằng đêm
Mà mãi mãi,
Lòng cời thao thức sáng âm u...
Hành giả ơi,
Gà lay tỉnh một mé rừng hư định.
Ôi điều ước cùng thiên thu họa hoàn người
sực nhớ ra chưa?

Hãy hạnh phúc nhất thời
Như dấu lặng.
Hãy hạnh phúc nhất thời
Như tiếng mưa rào, như lời cỏ hát,
Như ánh chớp đùa, như hạt sương gieo,
Như gợn nước lan reo mà tự hủy,
Như cái ôm choàng, như cái vẫy tay,
Như ánh mắt tình cờ đắm giạt dòng đời,
Như những gì hiện biến hiện...
Hãy hạnh phúc nhất thời,
Hạnh phúc mãi.
Ôi cuộc trăm năm,
Tấm chăn nghèo
Chấp chằm muôn mảnh vụn.

Đời ta sáng mượn ánh tàn dư
Đến từ một hành tinh đã tắt nghỉ.

Cánh cửa lớn lao nào
Mở ra và đóng lại
Nhanh thật nhanh
Tường chùng không đóng mở.

Cánh cửa lớn lao nào
Mở ra và đóng lại
Kín như bưng
Tường chùng không có cửa.

Cánh cửa này, ta cũng sẽ đi qua.

Ôi những thân đá tiên tri già hôn mê vạn đại
Đứng rải
Đường ta đi
Như những thân bằng chờ đưa tang lễ lớn,
Ruồng tâm can,
Khóc thầm đời bể dâu...
Ta cũng khóc một chiều nào,
Ôm chầm lấy đá,
Thương cho ai,
Thương cho ai...

Ôi điều ước cùng thiên thu họa hoàn người
sực nhớ ra chưa?

Ta đi tới,
Mong còn đi tới nữa,
Nhìn thế giới mà ta thấy diệu kỳ
Trong khoảng sáng buồn rầu
Chùng của một que diêm.

Rồi đến một hôm nào,
Ta mắc lại
Trên cành cây bất chợt gặp bên đường
Tắm áo sinh thời nặng trĩu bụi
Nhu một lời từ biệt nghe rồi quên.

Ta ra đi
Đã ở lại,
Thiên thu mòn mỏi giấc phiêu bồng,
Chiêm bao nhòa nhạt...

Mãi mãi,
Kể từ nay,
Mây, gió, chim bay...
Không có ta cùng theo.

Mãi mãi,
Kể từ nay,
Trời đất ngùi ngùi
Mưa nắng mới...

Ôi điều ước cùng thiên thu họa hoàn người
sực nhớ ra chưa?

GIÃ BIỆT

Khuya đó, anh lên đường,
Từ bỏ căn nhà,
Từ bỏ quê hương...
Tất cả không còn của anh nữa.

Anh lên đường, cúi mặt lên đường
Giả tảng không nhìn nổi si nhục.
Phi trường bị đánh thức
Rộn vội cho xong
Để còn ngủ gở lại.
Anh ngậm nghẹn lời từ biệt,
Liên tưởng việc xe chôn kẻ tội đồ
Dấp dúi về khuya
Ở một nơi nào không phải là thánh địa.
Bạn bè anh còn sót lại kể chẳng mấy người
Không tiễn đưa anh,
Ý chừng ngại nhắc nhở...

Ôi những trang gia phả phiền hà,
Người ta đã xé bỏ,
Hòng đoạt trọn gia tài,
Vứt lông lốc ra ngoài cho gió cuốn.
Anh ra đi trần trụi giữa vô cùng
Hoảng loạn sao sa,
Dẫu chẳng muốn bắt cần cũng chẳng được.
Đời đến tuổi này rồi,
Sao còn kêu sang nữa tiếng tung hô?
Miễn anh đến, mùa này cây đỏ lá
Như hoa.
Có đúng thu là xuân thứ hai,
Dốc sức tạ ơn
Trước khi trời đất chết?

Bởi vì sao anh muốn người quên
Thiên bi kịch một thời thể yếu mệnh bị bức tử
Trong hành lang nào đó tối tăm,
Mất cả xác.
Diễn trường khi đó tuyệt im lìm,
Không có cả tiếng khóc lương tri của một hoàng
 hậu góa.
Rồi gã thất thổ là anh
Nửa khuya nào bị trói lôi ra ngoài bến cảng lưu đày
Chói hực đèn pha,
Húng tơi tả trận đòn thù tới tấp.

Ôi con mắt đỏ của mình
Soi mới chính mình
Như hải đăng cuồng lực lợi biển thâm đêm...
Quang quác con chim hoảng quáng lò
Lao đầu ghềnh đá chồm.

Ôi bộ da đỏ của mình
Đau dẫu lửa
Quy phần thú bầy đàn
Mà lịch sử vô lương chần làm sức kéo hung tàn,
Kinh hồn giẫm đạp.

Anh ra đi, cầu sao cho thoát được
Con mắt đỏ của mình,
Con mắt miên man
Trùng nộ từ tối tăm tàn rụi,
Quét rạt chỉ điểm người xổng chạy vô phương.

Anh ra đi, cầu sao cho thoát được
Bộ da đỏ của mình,
Đánh lạc hướng truy tầm của định mệnh
Sục sạo chồn rồn...
Chó sủa rộ những chân trời đêm mọc rợn gai.

Chưa một lần, chưa một lần nào,
Anh nhìn xuyên đáy mắt em,
Thằng thốt nói
Về những oan khiên lẫn quất của đời mình
Như người ta niệm gọi những hồn hoang
thất thểu khóc kể,
Cúng siêu tán
Trong một buổi tối trời,
Lửa đóm u uất.
Ồi những chiếc bánh *madeleine* của chúng ta.
Không vừa khẩu vị nhau
Nên câu chuyện vẫn ngập ngừng thận trọng.

Cám ơn em những thoáng trùng phùng,
những tí ân cần.
Mai xa nhau còn nhớ lại...

Cũng có lần anh muốn nhìn em
Thành cây nước phun nở
Hân hoan và rã tan,
Cùng kiệt tình yêu chất giấu một đời,
Một đời hiển hiện và lãng quên
Nhu quyển sách mở trên bàn mặt tình cho
gió lật.

Cũng có lần anh muốn thấu gom
Cả quá khứ của em, quá khứ của anh
Làm đồng lửa đổ dành
Gọi về hai kẻ lạc loài nơi đồng không...
Em mới lớn và anh còn rất trẻ.

Cũng có lần anh đến ngõ nhà em
Nhưng rồi lại đi luôn,
Lang thang rã rời ngoài phố đông người,
Không gặp một ai quen.
Quán xá bây giờ cũng đổi mòng...

Cũng có lần anh đứng lại bên đường,
Thờ thẫn chờ xe ngót băng qua,
Bất chợt nghe như đời đã muộn,
Muộn đến chán chường rũ thõng đôi tay,
Tuồng không cái vội nào còn bắt kịp.

Chỗ tối tắm ở phía dưới chân đèn,
Nỗi ngu muội nằm ngay trong ý thức.
Anh nhìn quanh kinh ngạc lạnh hốt:
Mọi người vẫn sống được.
Đáng tội cho anh có một cái đầu thông thống
bốn bề
Đành không cô lập nổi những u mê
Nên cứ phải lần quần mỗi ám chướng.
Rất nhiều hôm anh đã đi rong không biết mấy
đổi đường,
Mong rút bớt dần những thống khổ.

Anh trở về thành phố lên đèn,
Hàng quán bùng rộn,
Khuyên lấy mình ăn một chút gì
Rồi đi ngủ sớm.
Để sáng mai còn thức dậy,
May ra...
Đôi khi ta phải dần lòng cố hãnh diện
Vác cật lực mà đi
Trọng lượng của kiếp người,
Trọng lượng của vĩnh cửu.

Anh đếm từng ngày còn ở lại quê hương,
Tim bóp thắt,
Nghe tiếng chân dồn dập đến gần
Của định mệnh
Như ở màn bùng nổ bi kịch
Lặng sân khấu về khuya.

Anh ra đi,
Bút ruột mà đi
Nhu đã một lần cũng bút ruột,
Đi những mười năm tưởng chẳng còn về,
Máu chảy không cầm như nước theo sông.
Thành phố của anh.
Nhục nhằn duyên cưỡng ép,
Cay đắng phận rau răm,
Tim lay lắt chập chờn nổi đời
Mòn mỏi nén nhang khuya
Buổi trở lại, trèo lên cây bưởi cũ
Trông thấy nhau, thương chỉ để mà thương.
Đôi bông đó, thôi thì em hăng giữ,
Tưởng tình xưa,
Xin bỏ lỗi cho anh.

Anh ra đi,
Một lần nữa ra đi,
Một lần nữa bút ruột,
Thương người ở lại,
Thương như mưa.

Anh sẽ đi qua hàng trăm thành phố lớn
Châu ngọc sáng choang,
Nhớ mùi lòng một thành phố nhỏ
Thiếp lặng tro than.
Thành phố của em.
Thành phố mà trước đây còn thuở phân tranh
anh hằng ao ước đến
Hầu được nhìn rõ lại từ đầu
Một định mệnh nào chẳng của riêng anh.
Thành phố mà anh đã băng qua một lần lịch sử
vội vàng
Chạy cướp xác.

Ôi thành phố của em.
Dòng sông đỏ xót xa.
Cây cầu sắt lao đao dằng dặc.
Guơng hồ trăm mặt soi tang thương.
Hàng cây tối chụm đầu rủ rỉ gió.
Lối phố ngắn trôi chìm đêm khuya lơ
U uất ánh điện.
Bóng nào qua, ôi có phải hồn xưa?

Ai kể với anh về hoa gạo trưa, về hoa sữa đêm,
Về người tình hai mươi mấy năm xưa chọn ở lại,
Buổi rời tay, giọng nói còn vương chân.
Thành phố mà anh chắt mót sẵn thương yêu
để rồi như bị phụ tình đau đớn mãi.
Bây giờ thành phố đó ra sao?

Em ở lại.

Em ở lại.

Sau một cuộc hành trình kể cũng là dài,

Bằng qua nhiều đổ nát,

Chọn thành phố của anh làm trạm cuối ngời
xuýt xoa chân.

Thành phố của anh.

Nắng mưa thương giận rõ ràng.

Sức sống trẻ hồn hào lấn lướt

Kinh rạch đen tanh,

Những khoảng trời cây co rúm.

Thành phố của anh

Chưa bao giờ thật sự huy hoàng,

Chưa bao giờ thật sự vinh quang.

Nhưng thành phố của anh

Thường cũng có những buổi chiều dịu lãng...

Em hãy yêu lấy thành phố của anh
Nhu tất cả những gì anh gửi lại
Trong buổi chiều dịu lãng đời em.
Thành phố của anh
Bây giờ đã thuộc về em
Nhu lời nói thuộc về nhà thơ phe thắng trận.
Thành phố của anh, ôi thành phố của anh
Chẳng lẽ chỉ là một cái tên nào bất đắc dĩ phải
viết xuống phong bì
Nếu như anh còn muốn gửi chút chi về
Qua giấy mực.

Anh mong em cất được ngôi nhà
Lưu trữ những giấc mộng,
Gìn giữ em yên ấm một đời
Cây cỏ khuyen nguoi.
Dù thế nào, hạnh phúc trong đầu mình vẫn
có thật...

Hứa đi em,
Nghe im lặng mà sống,
Nhìn trời đất mà vui.
Hãy như người từng trải mồi mê về
Lúc tàn khuya,
Nhà hương hỏa tối mốc.
Còn ai không, có gọi chỉ thêm buồn.
Thôi, chẳng tiếc túi vàng đã phung phá
Mà mừng mẩu nến chợt tìm ra.

Phần anh ra đi,
Thế giới thênh thang,
Bạn đường chiếc bóng,
Cố lên đến vùng cao nhất của mình,
Làm một việc có thể là vô ích:
Nhen đồng lửa hắt hiu nào
Xác nhận có,
Ngồi một chút làm vui
Rồi đứng lên lưng chừng bước chìm dần
Tuyệt tích trong mùa đông xa trắng toát.

Phân anh ra đi,
Gắng gượng chút hơi tàn,
Hân hoan ròn rã
Như người ngựa mặt trong trời mưa,
Mong trôi khỏa nhẹ nhàng những nếp rạn
Không chỉ ở trên da...
Anh gắng gượng, quả là anh gắng gượng
Chút hơi tàn,
Hân hoan ròn rã
Để người ngoài đỡ phải xót xa lây.

Em hãy yêu lấy thành phố của anh
Như anh đã yêu thành phố của em
Dù bằng một tình yêu đau đớn bỏ qua vì bất lực.

Cuối 1993

SÁNG NAY, TA CÒN ĐI BÊN NHAU...

Sáng nay, ta còn đi bên nhau...

Ngày lò a dậy,
Trời đất một lần nữa mới lại.
Em sáng rõ niềm vui...
Hắn rất đẹp,
Giấc mơ nào em thấy đêm qua
Còn tàn mạn nơi em như làn hương quyến
luyến.
Gió trôi trôi
Qua qua những lượn đôi hư huyền sương,
Qua qua những tàn cây nõ nức nắng.
Gió trôi trôi như gió đã từng trôi
Qua qua những vùng đời quang quạnh chờ,
Qua qua những hòn đá lẻ loi khóc.

Bao lâu rồi,
Em đó, anh đây,
Hai đầu thương nhớ biếc...
Giữa đôi ta là gió, gió ngày đêm
Thổi chai đại những tiền thân nhu tượng đợi.
Anh dùng bước chỉ em nhìn
Hàng cây nước miên man bung nở
Mê mẩn lực kiên trì chỉ chực buông tan
Của nỗi hân hoan không dễ dàng gì,
Thường xuyên phải tái tạo.
Anh nhìn xa lối đi
Múa đảo nắng vàng rờn,
Mất vào chỗ không còn thấy được nữa,
Rồi nhìn lại em còn đi bên anh,
Lòng thần thờ...
Vui đi em,
Vui được chút nào vui.

Trưa nay, ta còn đi bên nhau...

Thành phố lũng hoa mê
Duỗi phơi xa những triền mái lóa.
Gió luông tuông.
Anh nghe rõ nắng lao xao trên giàn hoa giấy
rộ.
Trưa đứng sững giữa lòng đường.
Cây cùng thu vén bóng.
Em nhón chân vừa tầm cỏi thực hư
Hôn, hôn anh...
Bàng hoàng hai hạt cát
Tùng rời xa trôi giạt những thiên thu
Mật mừng vô vọng.
Em nói qua về một nỗi trống trải...
Anh nói qua về một thuở trầm luân...

Bao giờ người nữ cũng chờ đợi
Cho người nam còn có buổi quay về,
Niềm quê nhà nặng gói khăn xưa,
Lời han hỏi trào ràn lên mắt nhớ...
Em phủi ngực áo anh bám thắm bụi đường xa...
Em mơn mặt mày anh dính buồn gió cõi lộng...
Quán thưa khách, mơ hồ những tiếng động.
Em chăm chút anh ăn,
Tưởng tượng anh còm cõi vác âm thầm
Tùng ấy nhục nhằn
Đi chân đất bằng qua miền đá chõm
Tìm em,
Thuở trời đất chưa định hình nhật nguyệt.
Anh nhìn em, nước mắt đột nhiên tuôn,
Nghe vỡ lẽ những gì không thổ lộ.
Ngoài hè đường, bóng nắng đã hơi nghiêng...

Chiều nay, ta còn đi bên nhau...

Em nghiêm cẩn như kho tàng mắt dẫu,
Giọng chùng đi...
Gió thổi lãng quên về.
Nắng dốc sức một lần thật rực rỡ.
Hoa trên đồng đã bắt đầu buồn.
Bên kia núi, vườn nhà ai đốt lá.
Em chậm bước
Như ngó quanh tìm một mát mát nào
Trong rậm rối của hồn mình trở tối.
Anh lặng thinh,
Chùng chẳng thể nói gì hơn
Dù chỉ một lời dễ dành vô nghĩa nhất.
Đi, đi em,
Đi cho hết lòng ta...

Hãy sống lớn, buồn vui so núi biển,
Ngay lần này, không đợi đến lần sau.
Cám ơn em,
Nghìn thuở cám ơn em
Đã theo chân anh về thăm biết những ngôi nhà
Anh đã ở,
Gọi tái sinh những huyền mộng của đời anh,
Cho đảo nhập em, hiện thành những thực mộng.
Anh ngắt cho em một cành hoa cỏ
Ngoài tầm,
Ứa nước mắt,
Nghĩ tới ngày chiếc võng treo không
Như chiếc nôi nào
Hỏi anh chưa có mặt.

Đêm nay, ta còn đi bên nhau...

Thành phố dốc rộ vàng đèn.

Đêm giữa mùa biển có mang trăng.

Sóng xô lừa tròn trặn.

Bất tận em trời nắng gió mây mưa, ngày đêm
sao trăng cỏ cây hoa thú cá chim thần thánh
người ma quỷ đồng rừng núi truông đầm
hồ sông phá biển.

Bất tận em man dại rĩ rên vùng vàng phụng phịu
triu mển dịu dàng hơn hỏ thở than sầu muộn
mơn man van lơn đầm thắm xót xa kêu đòi
cười khóc.

Chẳng lúc nào vũ trụ nguôi ngoai...

Và em gọi anh, không ngớt gọi anh

Thất tung

Xa ngoài cõi không còn nghe thấy được.

Nơi đây, thế giới ngủ từng phần.
Cuộc sống vẫn chảy xiết thâu đêm đèn đôi dòng
xuôi ngược đỏ, vàng.
Hội hè đâu đó rộ về khuya.
Anh chợt nhớ dù không muốn nhớ
Ôi vô số đêm nào đó của đời anh,
Chong buồn một bóng đợi trời sáng,
Cả xót thương mình e cũng không...
Cám ơn em,
Nghìn thuở cám ơn em
Đã đi cùng anh trong đêm nay.
Đêm nay,
Cũng một đêm nữa của đời anh,
Nhưng là một đêm xếp ngoài mọi đêm nào đó khác,
Bởi chính em,
Chớ chẳng phải là anh nữa,
Bây giờ đau đớn xót thương anh.

Mai, ta không còn đi bên nhau...

Gió thổi tới, gió ngày đêm thổi tới.
Những bèo mây không ở mãi bên nhau...
Em sẽ đi,
Đi chỉ một mình,
Hay đi với người tình, một người tình mới khác,
Cho trọn những quãng đường còn lại trong hồn em
Mà anh tiếc chẳng cùng đi đến trọn.
Rồi không chừng em sẽ nhớ về anh...
Rồi không chừng em sẽ thấy mình buồn
Như gió hắt hiu
Mơ man em,
Ngờ ngợ gió xưa nào
Nhắc em chuyện hai đầu thương nhớ biếc.

Em sẽ buồn,
Buồn một chút thôi em.
Một chút thôi, đủ lòng trần quý trước,
Để còn vui, vui được chút nào vui.
Hàng cây nước sẽ còn đứng xoa tóc.
Biển sẽ còn đầy đặn với tình trăng.
Đóa hoa cũ bên đường sẽ nở lại.
Sẽ còn người, ai đó hái trao em...

Anh ở đâu, anh ở đâu xa?
Họa hoàn lắm, chỉ không gian còn gọi nhớ
Lần anh qua,
Đã có một lần qua...
Gió thổi tới, gió ngày đêm thổi tới.
Em sẽ đi,
Không còn anh bên cạnh nữa.
Em sẽ đi...
Anh chúc em trọn đường hạnh phúc rộ.

6 - 1995

THẤP TẠ

*Thấp tạ càn khôn một vô ích,
Thấp tạ nhân quần một luyến thương.*

TẶNG PHẨM

Thức cho xong bài thơ.
Mai sớm ra đi,
Cài hờ lên cửa tặng.

ĐI XA

Đi như đi lạc trong trời đất,
Thủy tận sơn cùng, xí xóa ta.
Cõi chiều, đứng lại, khóc như liễu:
Có thật là ta đi đã xa?

BIỆT TẮM

Chỉ là một bước, bước trở,
Mà rồi từ đó tới giờ biệt tăm.
Bao lần chạy vạy hỏi thăm,
Hỏi chưa ra, đã trăm năm, sững sờ.

VẪN LÀ

Vẫn là tiếng thình lạng kinh hoàng
Đâu đó quanh đây
Do một vật đã rơi buông từ chỗ rất cao
Còn để lại.

Vẫn là nỗi khuya khoắt đuổi tuyệt
Đâu đó quanh đây
Của những bước chân hồ nghi thất lạc
Về tự lãng quên xa.

Vẫn là cơn tức tuổi cảm nén
Đâu đó quanh đây
Bục ra từ xương thịt túi phận
Khốn quẩn tồn sinh.

Vẫn là niềm nhớ nhung oan khuất
Đâu đó quanh đây
Về những khôn thiêng chưa hề hiển dạng
Ngày đêm chúng giám ta.

Vẫn là sự đeo đẳng rợn người
Đâu đó quanh đây
Của những điệu ru hời vương vất thiên cổ
Đậm cây cỏ hôn mê.

1996

BỎ LỖ

Ít nhất một lần, đã bỏ lỡ
Cùng em ngoài cõi mộng lang thang.
Chờ khai ngộ một dòng kinh cổ,
Trắng kiếp ngồi lì cửa huyễn mang.

HOA SUÔNG

Đành phận, hoa suông đã sớm rụng,
Tự cảnh hàn giấu giấu sinh ly.
Sân chiều, khom định những tan tác,
Ưa trở đầu thương mộng một thì.

ĐÊM THỨC

Con tắc kè sục tỉnh mộng tiền sinh,
Kêu mấy tiếng u minh buồn bã quá.
Mấy chàng bạch diện giờ đâu cả?
Chuyện đời kể dở, dứt ngang sao?

THANH MINH

Trộn ngày, hỗn mộng rong chơi
Miền cỏ non xa rợn.
Lúc chiêm thu không,
Còn chưa muốn trở về mồ

DỪNG BƯỚC

Mặt trời mọc đã quá lâu,
Bức bối nổi trần thân đơn độc...
Giữa một thoáng trống giao phiên của gió cát,
Ta lau phẳng vầng trán nhọc nhằn,
Lau phẳng ký ức xếp nếp.

VẬN NGHIỆT

Mãi vận nghiệt vào ta
Nỗi bất ổn làm người.
Rừng trần trọc âm chấn
Chim thú săn mỗi khuya.

CÁNH ĐIỀU

Thả xa vạt dậm ngoài,
Kéo dài dĩ vãng thôi...
Chỉ bút, điều băng rơi
Đồng đất người lạnh mặc.

HỒN LẠC

Một hồn bất phụ thể
Lạc từ dâu biển xưa,
Tới trước, đợi nơi mỗ,
Nghe mơn bìa cửa dựng.

KHÔNG KỊP

Gặp lại nhau, nhìn sừng chẳng ra,
Em thay đổi quá, tựa sơn hà.
Thơ làm không kịp theo dấu biển,
Mất dấu khô mà nhớ lại hoa.

ĐUỐI TRÔNG

Có lần nơi gió cát,
Nhờ chút duyên thừa,
Hạnh ngộ khách hành hương qua phương Tây.
Soát lại mình,
Ra chẳng còn thứ định gửi,
Rót đâu quên.
Đành đúng đuổi trông vắng bụi khuất.

NHANH HƠN

Cố gắng,
Cố gắng theo cho kịp
Cái bóng mình như có đi nhanh hơn.

THƯỜNG TẬT

Vũ trụ mãi không xong,
Thường hằng nổ nát.
Mỗi khuya, người mang về
Một dạng hình thương tật.

HỒN TRÔI

Về khuya, khi tóc đã rộ trắng.
Người gieo hồn trôi xiết Ngân Hà,
Rạch ngắt một luồng rực hoa sáng,
Tuốt rùng mình từng lớp sát na.

SÁT NA

Đứng trưa,
Tưởng nghe được chông chênh.
Tưởng thôi, nháng tưởng thôi,
Trí năng nào nhậy kịp.

ĐÁ MỘNG

Nhìn đá, ta định chùng đá ngủ.
Phải chăng đá giú mộng trong lòng?
Tại đây, đá sống lâu đời nhất,
Đá rõ điều ta muốn rõ không?

CON SÁO

Con sáo trong lòng con đã chết.

Bé ơi, sao bé còn đi tìm?

Còn kêu lạc giọng sáo ơi sáo,

Rồi khóc trong chiều muộn nhá nhem?

CHIM KÊU BÃI QUẠNH

Tặng Nguyễn Anh Khiêm

Dưới lưng, trên triền, nắng xếp nhỏ.
Nước ròng sâu, sông lảng lảng xa.

Khắc khoải chim kêu ngày tận tuyệt.
Ai trầm luân đó có về qua?
Mông quạnh bãi phơi vũng vương mắc,
Con cò lặng ngẩng lẳng hơi thu.
Xác cây gục hồn mang cành rế.
Rừng đứng quanh đây, rừng tận đâu?
Gió thấp thoáng, xa xôi hiện ẩn,
Đêm nay, mây đậu nghỉ phương nào?

Khắc khoải chim kêu hồn khuấy giạt.
Cảnh nổi trôi giờ đã lặng chưa?
Ngấn nước đục khoen lem cở sậy,
Lưu mà chi chỉ dấu phù hu?
Xương cốt vẫn là xương cốt cũ,
Đành rêm nhúc mãi trở trời xưa.
Linh chẳng những vàng tiền mẹ đốt?
Cửa đề, con đi chơi về khuya.

Khắc khoải chim kêu đòi khổ nạn.
Còn ai ngồi rặng cội cây già?
Chim vút lên như hòn đá ném,
Rồi thôi, cái có chỉ là qua.
Chiều nay, trên bãi sông dun rụi,
Mường tượng dòng sông trôi tro ta.
Một mai, ngoài cõi gió hao đuối,
Ai hỏi ai về ai trước kia?

Khắc khoải chim kêu mùa xóa giải.
Hành nhân về bên giếng quê nhà.
Ngõ trúc chiều ngát cơm gạo mới.
Ngọn đèn thấp đợi đã rên hoa.
Cởi đôi giày vệt, tắm áo tả,
Xót xa nhu lột một lần da.
Chiêm bao, âu cũng chiêm bao cả.
Mưa lớn, chùng mưa rợp hải hà.

Chiều bóc, bóc dần những rớt nắng
Loi ngoi nắm núu lũng triền xa.

8 - 1998

HÁI RAU

*Tặng Văn Kiếp Thiên
và Nguyễn Thanh Châu*

Chiều ra đồng hái rau hoang,
Nghe sầu theo gió thổi tràn mặt ta.
Ơn trời, ơn đất bao la,
Hái đi, này những xót xa kiếp người.
Cổ kim chung một mái trời,
Kinh Thi cũng có bóng người hái rau.
Cúi mình, khổ lụy như nhau,
Tập tàng mót nhặt trả hầu nợ thân.
Cơ trời, núi đổ, sông dâng,
Miếu đường bay mái, thánh thần lạc thầy.
Ta nhìn ta, lạ lòng thay,
Ta toi, đâu chỉ hình hài thấy đây.

Thân nào, ôi chẳng là thân,
Cát đau bởi nổi gió quần biết đau.
Núi vây, trời hẹp, ngày mau,
Liều đau đến đặng, nguôi đau ít nhiều.
Hái nhanh cho kịp trời chiều,
Ấy mê, ấy tỉnh, có nhiều hơn rau.
Làm người, đã phải làm sao?
Thêm bề rau thấp, cỏ cao, tội người.
Cám ơn rau của đất trời,
Hẩm hiu chưa cả được đời đặt tên.
Cám ơn rau của người hiền,
Quản chi dưới vực, trên triền mọc khơi.

Giá ta hỏi được một lời,
Rau này, trăm họ mấy người đã ăn?
Bãi dài, nghe hú âm rân,
Ngẩng lên, ngày đã bội phần chầy nghiêng.
Rừng đưa mái vồng treo triền,
Như quần chiều sánh, như lên gió qua.
Lũng sâu, gom gọn nắng tà,
Dải lau sóng ngất bạc nhòa cuối mây.
Biết còn ai đợi ai đây?
Hú lên một tiếng cầu may mới đành.
Lẳng chờ, trời đất lạnh tanh,
Tuyệt vô âm vọng, rợn mình mình ta.

Thân nào, ôi chẳng là thân,
Cát đau bởi nổi gió quần biết đau.
Núi vây, trời hẹp, ngày mau,
Liều đau đến đặng, nguôi đau ít nhiều.
Hái nhanh cho kịp trời chiều,
Ấy mê, ấy tỉnh, có nhiều hơn rau.
Làm người, đã phải làm sao?
Thêm bề rau thấp, cỏ cao, tội người.
Cám ơn rau của đất trời,
Hẩm hiu chưa cả được đời đặt tên.
Cám ơn rau của người hiền,
Quản chi dưới vực, trên triền mọc khơi.

Giá ta hỏi được một lời,
Rau này, trăm họ mấy người đã ăn?
Bãi dài, nghe hú âm rân,
Ngẩng lên, ngày đã bội phần chầy nghiêng.
Rừng đưa mái vồng treo triền,
Như quần chiều sánh, như lần gió qua.
Lũng sâu, gom gọn nắng tà,
Dải lau sóng ngất bạc nhòa cuối mây.
Biết còn ai đợi ai đây?
Hú lên một tiếng cầu may mới đành.
Lẳng chờ, trời đất lạnh tanh,
Tuyệt vô âm vọng, rộn mình mình ta.

Dặm về, xa bấy là xa,
Lấy ai đồng cảnh cùng ta bước kèm?
Thu gom áo nón lèm bèm,
Xốc vai bó củi lại kèm bó rau.
Bóng xô dài ngã lao đao,
Phải chăng lòng nặng, chịu đầu mà đi?
Dọc đường thấy suối xanh rì,
Muốn nghiêng trút tất những gì đeo đai.

1982

SUỐT BÃI SÔNG HẰNG

*Tặng Lê Hữu Khoá và Bích Anh
Khuya rồi, nước đã đầy trăng,
Đi về suốt bãi sông Hằng, gặp ai?*

Sông Hằng suốt bãi chờ nhau,
Cát mòn mỏi cát, mùa hao hót mùa.
Hẹn về, dù nắng, dù mưa,
Che đầu, sẵn tấm lòng thừa tuyết sương.
Đường, đi rồi nhận ra đường,
Biển dâu thì đã tỏ tường biển dâu.
Tìm người, hỏi gạn chiêm bao.
Tuồng người, nhớ buổi nguồn đào vẫy tay.
Có xa, cũng dưới trời này,
Có xa, cũng nội lòng này, chẳng xa.

Nại Hà, cời cả đi qua,
Chỉ trần lai lịch làm da bọc mình.
Cời anh, râu tóc bất bình.
Cời em, em có thuận tình với em?
Dần lòng, có ấy là thêm,
Ít nhiều chi cũng cứ xem là nhiều.
Đòi phen toan đẩy cửa liêu,
Ra cùng thiên hạ vui chiều ngựa nghiêng.
Hát ngao, xá mũ, nhật tiến.
Cuộc tan, lau mặt trả mình được sao?

Nguồn đào trôi xuống nhanh đào,
Hỏi thăm còn hết chiêm bao chỗ nằm?
Một lời thôi cũng trăm năm,
Chiêm bao đi lại chỗ nằm đã quen.
Em về, gió cát òa lên,
Trăm thương nghìn nhớ vỗ rền thế gian.
Trở chiều, ngồi lại cời than,
Thổi bùng ngọn lửa chữa tàn ba sinh.

1988/2003

VIỄN TÂY

Mỗi năm, bờ mỗi lở xa thêm...
Bên này sông,
Chẳng còn nghe thấy nữa tiếng gà gáy điệu vợi
Bên kia sông.

Có thể nào một sớm mai kia,
Hoang mang bốn bề sương trắng mịt.
Chợt đến khi trời sáng rõ ngổ ngang,
Thấy thôi chẳng còn gì, thôi chẳng còn ai.

Trùng trùng vách núi rất âm vang
Lời khóc kể tối trời
Của những bộ tộc bị tru di
Theo gió vận cùng tàn tro những đung sĩ.

Ai đã từng ngồi đây giữa đường hồ hải.
Giữ đồng lửa qua đêm,
Gửi trước ra xa bao tình mộng thăm dò
Những ngày mai vô định liệu.

Những bánh xe nặng ròi rã lăn qua
Những mệnh mông bất biến chưa có mặt đường.
Mùa hè trống thênh.
Mùa đông tịnh không.

Rút ruột, gửi gắm cho thời gian
Thi thể những người thân bất hạnh
Đã chẳng tròn được lời ước hẹn buổi đăng trình
Trở về chết nơi sinh.

Thôi, trách chi người đi chẳng hết đường.
Em bút ngang lời thể độc, ở lại thị trấn nắm
Có quán rượu hực lửa đèn, đàn hát, bạc bài...
Trước khi già, lấy chồng, sinh con.

Mai có ai về ngang quãng sông này,
Xin ném cho hòn đất hỏi thăm.
Xưa có người đi chẳng đến đích,
Để con tuần mã lại đời hoang...

Những nắm mộ đá chồng rỗng kiệt,
Hình hài người chết đã tiêu tan.
Nhưng chắc đâu hồn mộng chẳng còn chạy giỡn
bạt ngàn
Cho tàn hủ cuộc mê man cùng Vô Biên độc nghiệt.

1996

ĐẠI BÌNH NGUYÊN

Đất xa đui, trời sâu vô vọng.
Đất trời còn chịu đựng bao lâu?

Ngàn, ngàn dặm không bóng người, dạng mộ...
Hú, không nghe động tĩnh cả hồn thiêng.
Chỉ những cuộn cỏ gai lẫn giỡn.

Chim bay thoát ra chăng? Qua đây, gió biệt tàn.
Chung thân, thiên cổ bị cầm giữ,
Mỏi nản cùng mặt nhật im trơ.
Đá cũng làm thình, không có chuyện.

Chiều nay, ai qua đại bình nguyên,
Xa ngoài tầm réo về của mệnh lự.

Nhớ, như cỏ, xô tràn...
Mơ, như mây, tản mạn...
Mùa thu, gió bạc phơ
Kéo phết mặt người dài ngầy ngất.

Ôi mây vĩnh hằng, ôi có trường tại,
Ta từng thấy, từng quên, từng thấy lại
Từ vô nguyên tịch mịch thần linh buồn,
Qua đàng đẵng đi về một bóng mộng
Tận xoáy cùng bất biến của thời gian.

Lời nào tốt nghĩa đời?
Trót lập ngôn, thánh hiền e cũng hối...

Đâu nơi cuối đất?
Nào cõi cùng trời?
Đêm nay, người ngủ đậu nhà ai,
Liệu có giấc mơ nào khác trước?
Việc đời, cũ ê chề...

Thì như trời đất, kiên trì thôi,
Giám hãm tuần hoàn, quay nốt trón.

Tích sử rũ quên,
Tâm tình giải bỏ,
Về tới chưa, người qua ải Tây?

Chiều xa cù trôi trôi nắng tàn,
Lan chạy sóng cỏ,
Vèo ràn cánh chim,
Bạt tựa rách tiếng mê đơn thoại,
Vương vất nổi muện màng.

Chợt trời đất rùng mình đổi cách sáng...
Nhe thênh huyền ảnh người
Cõi biếc sững trăng sao.

Đất xa đuổi, trời sâu vô vọng...
Chiều nay, ai qua đại bình nguyên?

7 - 1998

ĐƯỜNG TRƯỜNG ĐÊM

Nước Mỹ này quá rộng và quá buồn
Anh không còn muốn tự định liệu.

Tốc độ cao gài cổ định mặc,
Đường trường lái bằng đêm,
Như tự nguyện thất giạt...

Bất biến nản trước đầu xe thăm thăm mỗi khúc
đường ngắn, rất ngắn.
Như ta thấy đời ta từng quăng, quăng gần,
Phải ráp nối mệt thành một liên lạc bất nhất.

Vượt bạt mờ những vùng sáng kỳ bí lạc loài
rờn ánh trên nền mây,
Chỉ dấu những quần cư nào ở mặt đất.
Có khác chi chẳng, nơi chưa từng đến ấy?

Vui lóe lên với những chấm đèn leo heo phía trước,
Với những luồng đèn đi ngược xô lòe,
Nghe phả ầm loáng thân tình giữa những con người
cùng lúc ở trên đường
Không thấy biết nhau...
Rồi nghĩ lan qua những tình cờ giao nhập trong đời
Cũng chóng vánh đến phủ phàng
Nhu một ảo diệu mịt mù của định mệnh
Mãi còn vô vọng với về sau.

Thả trôi hồn theo một tấu khúc chùng quen,
Dềnh giạt về những quá khứ bỗng ngoi nổi.
Nhớ lại, cố nhớ lại những người bạn bất tin, những
 người thân tú tán...
Ngày tháng rùng rùng nổi rượt nhau
Máng rớt thất thần
Những âm bóng tàn vong ngờ chưa từng có thực...
Chuyến sinh tử cao tốc chạy vắng mạng
Lôi hung tàn ký ức bắt đầu, tay...
Những chục tập xe nơi vệ đường,
Mặc tình khóc cho tan ta.

Ghé lại một trạm xăng, một hàng *fast food* hay một
rest area.

Đây là đâu?

Đây cũng là đâu đó vậy.

Dấp nước đầu, cổ, mặt,

Tỉnh tỉnh lại với đời...

Và trong những khoảng đèn khoét động lẻ quạnh,

Nhìn chút đỉnh những con người,

Nhìn cuộc sống còn nửa thức, nửa ngủ.

Hỏi lại mình: Lòng ngất tạnh khuya,

Tìm đâu một chốn ấm hơi đời?

Chạy rề qua những cổng *toll way*,
Ném dùm đồng tiền vào rổ đợi,
Nghe lăn nhanh chuỗi âm thanh va bat hoang mang.
Thoáng cỏi đời như mơ hồ...
Hoặc giả nhìn về mặt người thu tiền uể oải,
Hờ hững tiếng cám ơn.
Chùng nỗi đời khá nhạt nhẽo.

Ở những mối đường tẽ ba tẽ bảy phân vân,
Muốn xuống xe, làm như kẻ lang thang xưa,
Tung cao may rủi một đồng tiền hay một cành cây,
Nhờ tình cờ định hướng hộ.

Nước Mỹ này quá rộng và quá buồn.
Anh không còn muốn tự định liệu.

8- 1998

CHIA TAY ẢI TÂY

Tặng Thanh Tâm Tuyền

Mới độ nào chia tay ải Tây.
Đi đâu hay chỉ cốt rời đây?
Mây trôi, dăm mảnh nhớ hư hoặc,
Gom chẳng thành câu chuyện thuận tai.

Lời kiệm, quanh ba cái ý quẩn,
Tiễn đưa vừa một quãng mây bay.
Ra về, thấy nhật nguyệt điền đảo,
Ray rút chưa tròn hẹn ải Tây.

Có thật từng chia tay ải Tây?
Mây qua để bóng cổ thư này.
Tuyệt cùng ký ức như nơi tới,
Tin tức ngàn thu biết hỏi ai?

Bao nhiêu đống lửa đêm quan ngoại
Gió thổi tan tro mỗi sáng ngày?
Trong trời, mây ấy cũ hay mới?
Ái Tây, lần nữa, lại chia tay.

Mãi mãi còn chia tay ái Tây.
Ngày ngày mây lãng đãng qua đây.
Cõi đời giấu một phía mê tường,
Đi nép ranh, mừng tượng ái Tây.

1- 2000

ĐÊM QUAN NGOẠI

Tạt vào, giữ phủi bóng đêm bám,
Xoa nhận lại mặt, ngồi định hình,
Nghe trong đầu chưa ngớt tán loạn,
Gió lên vung lưới chụp mông mên.

Nhen nuôi một điểm lửa cô quạnh,
Cầu những hồn dâu biển ghé qua.
Lưới bắt rã, mông mên sống thoát,
Gió lại thần săn riết chẳng tha.

Bất giác nghe đâu đó khuất thom,
Tiếng hỏi: Vì sao đến nỗi này?
Dặm cát phồng dăm lặn ngoảnh lại,
Ngõ ngàng ai khác đã qua thay.

Gối đầu lên một chỗ không lý,
Ráp lại xương, từng thoi rã rời.
Giờ này đã khuya khoắt thiên cổ,
Chớp hiện mình soi dội lẻ loi.

Cố ngủ, mong thay được mộng mới,
Đỡ thiêu hồn rửa những tiền sinh.
Mai nữa, lại đi cùng gió quẩn,
Mịt mờ theo đuổi tiếp mông mênh.

3 - 2000

NHÀ XƯA, LỬA CẤT Ủ

Tặng Phan Duy

Nghe trong xanh thăm thời gian,
Dài dẳng
Tiếng con chó nhỏ bên hè
Sủa bóng trắng lu.

Lâu lắm rồi, kẻ cố tình bơi trắng trí mình mới
trở lại,
Ghé nhìn vào...
Còn chỉ thế thôi sao?
Ôi những thú từng một lần vẹn toàn đó.

Có phải thời gian đã chạy phá qua đây,
Để lại những đồ vỡ?
Có phải thời gian đã lẩn định nơi đây,
An mù lòa điếc lác?

Kẻ trở lại diu theo giấc mộng muộn,
Rẽ cỏ hoang, lần dấu chút ta còn.
Thôi, dâu biển cũng đã rồi dâu biển.
Cầu những oan tình siêu thoát khỏi ta.

Rất nhiều đêm, nguyệt mòn mỗi gió trở qua thăm
Bể nước đọng.
Cỏ lá quanh đây che tiếng nấc mơ hồ,
Áng chừng bóng tối khóc.

Bỏ không khóa, cánh cửa già quỵến dụ...
Đã có ai về những lúc chập chờn khuya?
Con chim bay qua để rớt tiếng kêu sắc
Xả điếng hồn cô tịch mê mê.

Trời động vũng trên mái sạt.
Chàng đứng giữa nhà, giới thiệu cùng em
Những ai xưa đã có lúc sum vầy.
Em mừng tượng đời chưa từng đổi khác.

Bàn thờ nhện giăng...
Nói chi đến cơm cúng?
Tội cho hồn con chó nhỏ vẫn nằm chờ,
Mơ màng người chủ vừa ra đi.

Chàng kể những chuyện không đầu đuôi
Như nhật trao em từng tờ huyền thuyết rách
rơi vãi.
Em nguyện thầm chẳng để mất đi thêm,
Như cất ủ than hồng bảo giữ lửa.

Hàng tre cổ chịu đầu lưu cữu gió.
Đứa nhỏ sang chạy trong đêm trời rục trện
giông sao...
Mãi một đời còn nghe nà tiếng đuổi ảnh hình
Đầu gò, cuối bãi.

Giặc bố ráp, kẻ chỉ điểm trù bao bố mặt đầu.
Bác bắt tin ngoài đảo tù, chú mất xác nơi vàm sông,
Nhà lấy ngày đi làm giỗ cúng.
Cha sống sót về, phế liệt cả thân tâm.

Ngoài đồng lộng khuya, có người bị thọc giết,
Tiếng hú hải dung nham lũ động trong chàng
một vùng sọ bất an.
Chiến tranh, mãi chiến tranh rời rã...
Cha réo gọi dăm lần, biết mất đám con trai...

Chàng lính trẻ ôm đống gã địch nhóc
Tán loạn thần hồn dưới trận mưa bom.
Cô em nhỏ, chồng, anh đi cải tạo,
Tự tận, một đời nhan sắc chẳng tàn phai.

Chú em lớn, lính rã ngũ về đạp xích lô qua thời thế,
Một trưa nào chết gục trên còng xe.
Đám cháu con, nhiều đứa hư thân...
Nghĩ cho cùng, cũng không đáng trách mấy. -

Kẻ khổ đọa quì rút cõ nhai trần an kiệt lã,
Rồi ngựa mặt lên trời cao, nước mắt khôn cầm.
Ngày đêm ta nghe thấy ta chết,
Em giấu trong đầu một tiếng kêu thương.

Kẻ thất cơ trong hôn ám biệt giam cắt bớt
động mạch,
Ngất sảng rạng một vùng hồng chập choạng
những hồn oan cứu đỡ lau nhau.
Chuyện đã cũ nhưng mãi còn nhớ rớt...
Giấc mộng đè cứng nghẹn dẫy la.

Kẻ về đời khóc cha nằm nuôi đợi,
Khóc kiếp người có để mà chi.
Con ra đi, lạy sống mẹ trăm tuổi.
Các em thay anh một mai phò giá triệu, hầu
minh tinh.

Này bóng lạc hồn, chiều rồi bởi gió tuyết, còn đi đâu?
Có tới nơi chẳng, ôi những mả mồ xiêu lạc dấu?
Mai liệu sẽ còn ai chuốc đãi đằng người
Lệ tái hội?

Hoa hương sắc cho đất trời động nọ.
Người lấm than, tạo hóa có ăn năn?
Em đến, dường như được gửi đến...
Chiều tối trời, chàng cảm thán trăng lên.

Tình yêu sáng tạo em.
Ôi ngọc nát vàng tan, em trước đây chưa từng
hiện hữu...
Giờ lại sinh làm cô gái nhỏ dịu dàng
Dắt tay gã mù mê qua gió cát.

Như có cả một vùng sao chợt đáp rợp,
Gương kính em soi hiện nghiệp duyên chàng.
Em đứng lại, khóc cự tình sơ ngộ,
Nghe hồn con chó nhỏ quẩn mừng em.

1 - 1997

HUẾ OÁN

Nửa khuya, vua trẻ lia kinh khuyết.
Từ đó, thâm cung lạnh lửa đèn...
Trường thành nhiều chỗ đã sứt lở.
Thương em còn thom hồn nhãn sen.
Mấy bận, sóng thần lấp cửa phá.
Đêm giông, mẹ nhắc chuyện năm Thìn.
Bạn về quê bạn, đường xa ngái,
Trong nớ, ngoài ni, nhớ chẳng yên.
Tóc mai rụng đã bao nhiêu sợi,
Mãi chẳng nguôi thắm một lỗ duyên.
Sống chậm lặng trôi đời ảm nhem,
E tản đi hương bóng chập chờn.
Nắng mưa đâu chẳng là mưa nắng,
Sao nắng mưa này da diết hơn?

Một buổi, mây qua tầng tháp cổ.
Trăm năm, em khóc lẽ vô thường.
Mùa nhãn, mùa sen chùng đã quá.
Lâu rồi, công chúa chưa về thăm.
Khói sương trúc đá nổi vương vất,
Nhang thấp, nghe đòi chạng vạng thêm.
Đèo cao, phá rộng, sông trăm nhánh...
Chuyển bước làm sao khỏi động tâm?
Chim kêu, ghềnh khóc, sóng tan dạt...
Người lỡ thời đi tới xứ mô?
Một mai, chắc mỗi điều duy nhất:
Rêu mốc mở thêm những đã mờ.

10 - 1999

**NHỚ CÓ LẦN, TRÊN BẾN BẮC KHUYA,
NGHE MỘT ÔNG LÃO ĐÀN HÁT**

Tặng Đinh Kinh Hiệt

Ông lão khô quắt như thanh đước,
Đàn hát mưu sinh bến bắc đêm,
Cổ vương oan khuất, tay u hồn,
Miết giây, xé giọng, khóc nhân thế...
Âm bóng xưa về quanh chiếu manh.
Trăng thiếp, sao mê, sông ráo gió.
Buồn lan sóng nổi, tản không tan.
Tiếng lân, tiếng hạc, nổi trong đục,
Cổ bản đưa: Từ phu tướng đi...
Mòn mỏi, thành Nam, nghĩa sĩ tận.
Kèn chiều tiếng lạ quận trời quê.

Pháp trường úng máu, khí xung uất,
Ngân ấy năm còn nghe rợn thiêng.
Biệt đảo, mùa mùa gió chướng nổi,
Bè thả về không tới đất liền.
Bao phen nước cũ thay danh hiệu,
Mưa nắng bay lần hơi hướm quen.
Trăng chết đồng xa, buổi mặt pháp,
Áo đạo chìm cây cỏ cấm sơn.
Làng đã cháy, im lìm bất trắc...
Người nhớ người mà cũng sợ người.
Trời ơi, những xác thây la liệt,
Con ai, chồng ai, anh em ai?

Mùa nước nổi qua mùa nước giụt,
Đốt tay nào Thân Dậu niên lai?
Em về giếng dưới, qua bùng gió,
Dạ bồi bồi nổi sậy, niềm mây...
Người còn, trời đất còn chan chứa.
Ghe thương hổ khảm điệu huê tình,
Sông bảy ngã, thương, còn gặp lại,
Muối mặn, gừng cay, trắng tóc xanh...
Chỉ cho con con chỗ doi xưa sục.
Cồn mới thành, con tự nhận ra.
Nước chảy, đừng chờ khi xế bóng,
Hối không làm việc nghĩa trôi qua...

Ông lão khô quắt như thanh đước,
Cổ vương oan khuất, tay u hồn...
Tình ý theo người đi một đời,
Một đời, dài hơn bốn chục năm.

11 - 1999

LÃO TRƯỞNG

Lão trưởng chiều quay về bản quán,
Thong dong đường tre trúc hắt hiu,
Nghe, nghe trời đất hát xa lộng,
Những tưởng tâm mình đang hát theo.
Mừng linh thụ tóc râu khang kiện,
Đồng đúc chim về ẩm cúng đêm.
Mừng cổ đình tường mái phục chế,
Đời trùng tu từ thịt xương rêm.
Lớp bạn cũ ơn trời để lại.
Trà vườn nhà, nước trũ mưa xưa.
Giọng chùng như cát từ u ẩn.
Cố sự, tro tiền thả gió đưa.

Nhớ xưa thiên địa dậy hồng thủy,
Núi sụp, rừng trôi, đời sáng hoàng.
May nhiều, còn đứa con vợ vội...
May ít, còn tiếng nói tùy thân...
Mưa như trời sập, mưa không tận,
Bốn biển dâng thành một biển thôi.
Hạt cây, mầm lửa truyền nhau giữ,
Nhân loại còn đâu được mấy người...
Anh phải sống, mai này nước rút,
Đất trồi lên, xuất hiện kỳ lân.
Thời thánh vịnh, hiền thi kết tập,
Đồng hoa thánh thót phượng cầu hoàng.

Nhớ xưa thiên địa bày hoang hạn,
Sông cạn, đầm khô, rừng rụi tàn.
Gió đuổi trùng trùng sa mạc chạy.
Thú sẩy đàn, nhân loại lìa tan...
Người chết, không còn người dọn cất,
Bỏ mặc tình quạ mổ điều tha.
Cát vùi cả xương trắng lưu dấu...
Mặt đất vô danh, ký ức lòà.
Thôi, ráng giữ gìn chút nước mắt,
Mai sau nhờ đó nhận ra nhau.
Sẽ mưa, trời sẽ mưa châu ngọc.
Ta sẽ về, qua bãi lệ rào.

Nhớ xưa thiên địa dấy binh lửa.
Xú xú rần lên, người giết người.
Thú loạn rừng kêu rủ nhật nguyệt.
Ruộng hoang, thành trống, ai tìm ai?
Núi đổ lấp sông, sao chổi hiện.
Nhân tiên sống chết, chuyện như chơi.
Đêm trước, đại quân vừa hạ trại.
Chiều nay, lều cháy, xác thây phơi.
Xa giá càn dân lấy lối chạy.
Trẻ giữa đường đứng khóc một mình.
Sau cùng, có người lính chấp kích
Ra trước ngộ môn mà quyền sinh.

Nhớ xưa thiên địa làm ly tán,
Anh em nhà không ngó mặt nhau.
Người chạy về thành, kẻ nhảy núi,
Dốc đời cho một cuộc chiêm bao.
Xuân Thu, du sĩ rao phương lược
Khiến mấy đời sau còn vảng đầu,
Xe kiệu rộn ràng cửa lớn nhỏ,
Về ngang thánh miếu, mặt vênh cao.
Có người nghề nói thơ đầu chợ
Chạy sắc phong thi sĩ với đời.
Có người hàng thịt sẵn dao nhọn
Cũng rập ranh làm trảng sĩ chơi.

Nhớ xưa thiên địa rộng dâu biển,
Người lạc người bởi ngọn đông phong.
Ngọn đông phong càn rừng bạt núi.
Người thương người chút phận long đong.
Có đoạn rẽ luồng sông luồng gió...
Chim xa đàn bãi Bắc, bờ Đông...
Sao lúc rời nhau chẳng đổi áo,
Khuya lạnh lòng còn cái đắp lòng?
Rày đã ra sao miền cố cựu?
Bờ giếng xưa còn ai đứng trông?
Đêm nằm nghe tóc mai già rụng,
Nghĩ lại, ràn tuôn nước mắt hồng.

Nhớ xưa thiên địa bồng hưng trị,
Khoác áo xuân, ra với đất trời,
Dắt trẻ tắm sông, hóng gió núi,
Giấc sông đêm rộng, cửa không cài.
Quạt ấm pha trà mộc độ ẩm,
Nghe tan ngoài ngõ những phù vân.
Toan xuống núi khoe câu thơ đắc,
Trời đất khôn cùng, ai chí thân?
Xé rải gió tờ tờ sách nát,
Đi kéo theo chuỗi chuỗi cười tan,
Ta mừng trời đất cho ta mộng
Vui đồng hành qua cõi vô vàng.

Cây yên, cỏ lặng, trăng thiu ngủ.
Giường cũ, nằm nghe tiếng dế khuya,
Mơ màng có một hồn xiêu lạc
Ngoài tối tăm, nhờ chỉ nẻo về.
Việc đời, biết thế nào xong trọn...
Nước cuối sông còn lẩn quẩn chi?
Đêm xuân, dầm nguyệt lên sơn tự,
Hỏi vị sư già chỗ trước kia.
Sinh tử hai đầu mắc lại vòng.
Tan rền chuông vọng vọng mê mê.
Trôi chìm xa với đường thiên cổ.
Mỏi chiu hàng mi, khởi chuyển đi.

8- 1998

THẮP TẠ

*Tặng Huỳnh Diệu Bích
Trăm năm đã chẳng nề hà...*

Một mai nàng lên núi chan chứa,
Hỏi tìm cho gặp đá tiên tri...
Về sau, đời có ra sao nữa,
Cũng đã đành tâm sẵn một bề.

Đá, chẳng đá nào lên tiếng với...
Nàng đi thôi đã nát chân hồng,
Nghe con vượn ẩn thân khóc hối
Một lần bỏ lỡ chuyến lia non.

Một mai nàng vô rừng u ẩn,
Nhặt trái nua về nhuộm dạ sâu,
Thấy trăm họ cỏ cây chen quần,
Nuong nấu nhau mà tội nợ nhau.

Con loan, con phượng bay đầu lạc,
Đến đổi nào, sao chẳng gọi bây?
Nếu như hoa biết chiều nay rụng,
Âu cũng vui mà nở sáng nay.

Một mai nàng qua cầu cam mặc,
Mưa nắng gì thôi cũng một thì...
Rau hạnh, rau vi từ lúc có,
Chưa từng người biếc bãi Kinh Thi.

Cửa đẩy lăm, vô lường cuộc diện...
Ba ngàn thế giới đã nhà chưa?
Lâu ngày, thân thể rách như gió,
Thấy lại mình như kẻ đáng ngờ...

Một mai nàng đến thành hoa gấm,
Hát một chiều, tiền thưởng ngập chân,
Vui nấn ná trời, thốc tháo biển...
Một lần, thử đổi bỏ chân thân.

Gà nửa khuya gáy xộ trăng muộn.
Ai hồ nghi lộn kiếp bên này?
Con chó khóc tru ngoài địa giới
Ngờ ngộ người góc biển chân mây.

Một mai nàng ra bãi vô định,
Nhìn sông đổi lòng, nhìn núi chuyển chân.
Mây bay bay như những vẩy biếc...
Nàng đứng cho tàn như một nén nhang.

Thấp tạ càn khôn một vô ích.
Thấp tạ nhân quần một luyến thương.
Biển Đông đã một ngày xe cát...
Khuất giặt, mơ lai kiếp dã tràng.

7- 1998

DU MỘNG

Trải kiếp ngoài hoang vu,
Lùa chăn huyền ảo.
Giữa sao rộ đêm tạnh,
Lần vết thiên thu.

Bao năm rồi chưa xuống lại làng.
Gió bạt mờ những nhấn hỏi.
Nàng có còn theo chị theo em,
Rải đồng tiếng hát?

Nấn ná thời gian lưu ngụ ta
Ngõ ngang ân hạn.
Xa vời chó sủa,
Sương trắng cửa động không tìm ra.

Co thân trùm nổi lạnh,
Ngăn ngắt hồn nhức lại chiêm bao.
Ngùi ngùi tiếng nói bu chan mặt,
Mơ màng em lẫn quất quanh ta.

Mất chiếc áo để quên,
Nhớ dấu cành sen đó.
Dải Ngân Hà rã loang trời rõ,
Tiếc đêm thức một mình.

Kẻ lên về được dặn
Đừng ngó lại tiền căn.
Buông mặc duyên khởi mây sóng cuốn,
Ngờ đã thật xa quên.

3 - 2000

TỶ KHÁCH

Xuất môn, chuyển phán, dĩ trần tích.

Đỗ Phủ

Bỏ sử tịch,
Chạy lấy con người,

Quá đà khỏi thể cuộc,
Sống trốn thừa,

Chai đại vô can
Giữa những bất bình của thế giới.

Một bước, đã muôn trùng.
Vội vàng thay, thiên cổ.

Tâm cảnh ta,
Thêm một chân trời góc biển nữa.

Đã xế muộn.

Làm lại ư những việc đầu ngày?

Chỗ ta đang ngồi đây,

Kẻ qua đường chỉ thấy một chỗ trống.

Cời ký ức,

Hơ qua lòng lạnh lẽo.

Gió xa máng cửa ta

Dẫm mẫm trời cô cịu.

Nơi thăm thẳm thượng nguồn có sự,

Còn trôi lên những xác thân nguyên.

Căng kéo dài đêm không ngủ được.
Biển dâu hậu chấn chỗ ta nằm.

Trong kiếp người, chìm nổi,
Bám tuyệt vọng chiêm bao.

Tìm khoanh vùng một chỗ chung đâu đó,
Lưu mình với giống nòi.

Nói, dẫu nói trống không,
Cốt bảo gìn ngũ tịch.

3 - 2000

XÓT XA

Đành thôi một mái tóc này,
Tiện hôm mưa gọi, sẵn ngày nắng hong.
Lý gì trời đất phí công,
Chim sao tiếng cũ, lửa trùng ngọn xưa.
Chu tuần, sao rộ, sao thưa,
Ròn bay tản nát tiếng mùa rộn không.
Con quỳên lìa núi xuống đồng,
Dãi thân, gặp hạt dòng dòng, cũng ưng.
Quen sao được với vô chùng,
Bước trên đất lở, mừng từng bước qua.
Thấy em đắp luống trồng hoa,
Đời tha thiết đến xót xa lặng người.

3 - 2001

CƠN MÊ

Nhớ Cao Đông Khánh

*La chair est triste, hélas! et j'ai lu tous les
livres*

Hay là vẫn mỗi cơn mê
Trùng trùng mây sóng đi về, tụ tan?
Tối luôn, vượt vượt ngõ ngang,
Mà coi sau phía hoang đàng có chi.
Đằng nào cũng một lần đi,
Thêm vui, bớt tẻ thôi thì tụ ta...
Tàn khuya đọc ráng bách gia
Nội thiên ngoại tập, người ra kẻ vào.
Trăm năm một tiếng ừ ào,
Thư kinh gấp dấu chương nào, bỏ lơ.
Cõi ngoài, để rớt trang thơ,
Gió qua qua nín nín hờ cỏ cây.
Đã yên thân xác phen này,
Có yên chăng nổi nước đầy, nước voi?

3 - 2001

LỄ HỘI

*Anh xin em rồn một ngày,
Rồi xin ngừng rồn suốt ngày hôm sau.*

Bùi Giáng

Một ngày lễ hội anh qua,
Nhớ ra, em tới, xa hoa một ngày.
Rượu khai quật sẵn phần đây,
Bây giờ em chúc, một mai anh mời.
Dẫu quên mặt, vẫn nhớ lời,
Hằng tâm ứng trước để rồi tính sau.
Người hôm nay, hứa hôm nào,
Sách xưa đọc dở xếp vào hậu duyên.
Tái hồi lễ hội lưu niên,
Ấy sân đại nhạc, ấy miền phồn hoa.
Khi xưa em ở lại nhà,
Xuân thì nán đủ độ già trái son.

Bữa nay lễ hội đang còn...
Bữa sau lễ hội không còn của ta.
Khi xưa anh vội lìa nhà,
Nôn chơi lễ hội, bỏ qua hẹn chờ.
May mà gặp lại bất ngờ,
May mà lễ hội còn giờ xa hoa.

4 - 2001

GẶP GỠ GIỮA ĐƯỜNG

1.

Ghé vào chung chỗ nhân tình,
Thương nhau cùng nổi lộ trình vô minh.

Rủi may thôi cứ dẫn mình,
Một ngày vượt sức bình sinh một ngày.

Cũng thì dâu biển xưa nay,
Nẻo nhà mất dấu lạc loài hỏi han.

Lát đây, mảng gió tách đàn,
Bứt đi coi cuộc hoang đường tới đâu.

2.

Vào đây, có lửa, có người,
Có cây rộng lượng che trời hộ ta,
Có câu thăm hỏi quê nhà,
Đường qua thế ấy, đường xa thế nào?
Giờ lâu, liệu lửa tiêu hao,
Quo thêm tâm sự cho vào chuyện chung,
Giữ ta sáng ấm mặt lòng,
Rõ đêm nhân thế vốn cùng loại đêm.

3.

Đơn thân, trống giữa mênh mông,
Ngóng người đi tới động lòng dừng qua.

Rằng tôi vốn ở nơi xa,
Lỡ đường từ độ theo ra chính mình.

Nắm tay trấn tĩnh ngoại hình,
Lựa chiều ổn định nội tình hoang mang.

Biết ai ngẫu nhĩ sẵn sàng,
Chung vai chia nỗi bất an dưới trời.

4.

Đêm qua trời trải mưa phùn.
Sáng nay hiển hiện một vùng dầy xuân.
Đất bỗng cỏ trởi lằng lằng...
Nhớ ra, ta cũng có lần trẻ trung.
Đi như đi tới tương phùng,
Coi đâu là chỗ tuyệt cùng của tâm.
Gặp hoa như nguyệt đang rằm,
Sao lòng đã sớm khuyết thâm hộ hoa?

5.

Sân ngoài xao rộn tiếng chờ,
Dùng dằng không níu được giờ rời nhau.

Đứng lên, thu tóm nghẹn ngào,
Rượu còn, xin khất trời nào một mai.

Buông tay rồi lại cầm tay,
Nhắc lời bảo trọng, dặn ngày đào bông.

Buông tay, thôi chẳng cầm lòng,
Người chưa khuất, đã đào bông trăm mùa.

4 - 2001

THẤM THOÁT ĐỜI TA

Tôi bây giờ cha mẹ chẳng còn
Các em tứ tán, bạn thua vắng...
Đời rẽ quặt vô chừng,
Người đi cùng nhau chỉ một đôi...
Rồi thôi, chẳng lẽ rồi thôi sao?
Gió dứt, tan hình tướng.
Chim qua trời mang theo vật bay.
Mây nước chuyển làm người.
Câu thơ soi mệnh viết mà khóc,
Hồn chữ nhuần lần nữa nỗi đau.
Sống đã phải đa mang...
Lòng mình vốn nặng nhất.

Nợ dẫu dứt, còn dây tiếng nợ...
Nghiep dữ theo chân, bị đuổi xua,
Nấu lẩn vào mê hải.
Nắng mưa thấm thoát đời ta.
Mối nợ căn nhà rệu rã.
Đời phen năm tháng cũ dò về,
Chó già lạ hơi sủa.
Chuyện đời như thất thiệt.
Vàng đá còn không giữ nổi mình,
Biết nhờ đâu xác chúng?

Tuổi học cách ly ta.
Cõi người xa ngoài tầm
Những giác quan suy đuổi.
Có đi ngàn dặm cũng là quẩn,
Càng nhìn trời đất, càng hoang mang.
Bữa qua bữa dọn mình,
Cầu gặp chút vui rớt,
Làm của ăn đường đi phôi pha.
Ngóng quanh quất nghe vang quạnh quẽ,
Thấy trắng sáng quá, ngủ không đành,
Những mong có người thức chuyện vãn,
Mai chia tay, mang theo phần trắng.

Thế giới những ba ngàn,
Trước giờ qua được mấy?
Quê nhà nghe nói có,
Chỉ dấu không tìm ra.
Con vượn non xa khóc ảo ảnh.
Còn ta lộn chuyển, nén mà đi...
Sức già, đến lúc phải bỏ bớt,
Bỏ lại bên đường cái bóng ta.

7 - 2002

NỖI MÌNH LẦN GIỜ

Qua ngày, chuyện có thành hoang thuyết
Đời nay thoáng chốc đã đời xưa.
Ngày qua ngày, trú dưới mái đầu,
Ngậm ngùi thân sống sót,
Cời lực tàn hơi cứu lấy hồn người...
Dẫu biển ngoài kia chung cuộc chưa?
Chốn mông lung nuôi muộn
Xốn xang tiếng hú réo liên hồi thương tâm rồi
hoảng
Những thất tán lâu ngày khó định danh.
Một đời hư bỏ liễu mưa nắng
Chẳng làm xấu mặt đất trời sao?

Tụng biết mấy thời kinh...
Quá khứ chẳng siêu thoát
Tụ ám ngày đêm nơi cổng ta.
Lâu dần người sống ngại qua lại...
Chạng vạng sáng nhanh,
Ta bây giờ đã lỗi thời đặc,
Đời không thấm nổi nữa tương lai.

Đã có lúc bùng lấy nỗi mình đau điên càn chạy.
Bằng lửa, giẫm chông,
Những tưởng là xa thoát.
Một buổi khựng định thần,
Vô vọng, ra mình chỉ chạy quẩn.
Trời đất khôn cùng ư?
Lòng ta lỏng lẻo lưới.

Ôi đứa bé xưa kia háo hức lên nhà đi,
Vượt lên trước đời mình,
Nhìn cõi thế,
Tung tích vùi chôn tận địa đầu nào?
Thương quá, chiều nay, gió váng vất,
Xác diều vật vã ngọn tre cao.
Vội bản thân, ít nhiều ta có lỗi,
Lỗi chẳng ân cần cảm cộng những ngày vui.

Tuổi già, giấc ngủ mát,
Sao nuôi nổi mộng trường?
Con thần lằn khuya chắt lưỡi tiếc...
Nghiep giống nòi mãi chẳng tan ư?
Lửa đã mòn.
Nào ta còn chi để chụm thêm?
Gà gáy hiệp đầu như có vội.

Ở chốn mệnh danh là chốn cũ,
Dân gian thay mới những truyền kỳ,
Đất trời ử lúa chiêm bao khác,
Dầu biển làm mưa nắng lạ đi.
Bụi rác mỗi thời, một dạng loại,
Chông sâu thêm những địa tầng quên.
Người về không biết có đúng chỗ,
Lịch sử qua đường đã cải trang.

Bạn lúa ta nhiều người đã chết,
Bó mang đi phần móng góp chung.
Chuyện thuở nào vừa tai người thuở ấy.
Mỗi sự tình, một tuổi đời riêng.
Độc giả về già chỉ đọc lại.
Đôi khi ta lười biếng chuyện trò.
Đôi khi ta lẩm bẩm mình ta.

Nhà ta xưa nghe nói chẳng còn,
Di chỉ đời ta xưa mất theo...
Đã thân rom, chắc đâu là chỗ cuối.
Gió qua, đúc đủ giữ mình chẳng?
Dưới chân ta, đất nào chẳng đất vông,
Đời quấy gây chao đảo thất thần.
Thôi hãy mừng còn đứng được trên đó,
Cố sức giữ thăng bằng,
Lắm lần, trán rịn đầm.
Phước thay, những đau đớn ma sát
Đã chẳng làm lòng ta xơ chai.

12 - 2002

HÀNH GIẢ ÂU SÂU

Yết đế, yết đế, ba la yết đế, ba la tăng yết đế...

Bát Nhã Ba La Mật Đa

Đi. Đi qua. Đi qua nữa. Đi qua nữa nữa.
Mê mải chuyên miệt mài,
Đau đầu chiêm bao ước hẹn quên,
Buồn bã vương vất chút ngủ thiếu
Thoát lan từ tiền sinh.
Trùng trùng những lớp cửa liên hồi mở, đóng, mở.
Làm sao khỏi loạn tâm?
Người, hoa nhất thời của vĩnh cửu,
Tùng ngày, từng ảo tưởng phai buông.
Chết do sống.
Tạo hóa tham công hay đã lỗi lầm?
Biển tù hãm dẫy, vô phương thoát,
Quảng bờ những xác sống mưu toan.

Để đổi lấy một hạn kỳ tạm ngủ,
Trước càn khôn, khách có hứa chi chăng?
Sao một đời không đáng một đời vậy?
Sao để xô vào một chương hồi lịch sử hỗn mang
Đáng xé vút?
Sao chịu bịt mù hồn, chơi sinh tử quái đản,
Nam quân, Bắc quân trời sai tru diệt nhau?
Tàn trận, ngổn sàng hoàng giữa bãi xác bạn, thù,
Khóc loạn trí.
Chính nghĩa nào thay được mạng người đây?

Khách một thời lâm côi a tỳ.
Đời bỏ đi, sá gì thân ngoại vật.
Buổi trời đất bất minh,
Người chưa đủ sáng thành người.
Những đôi nổng khai hoang dẫm thán trước,
Qua mùa đông, đã nổi chạt mỡ tù.
Chiều bầm máu thảm thiết,
Bãi ao tối nghịt rừng nhân dạng trần truồng.
Phải đó cảnh loài người sắp tận diệt?
Rồi sẽ chẳng còn ai khóc được cho ai.

Khách cũng từng thấy hội phồn hoa,
Yêu đến rã tan mình.
Thế giới không còn thường nhật nữa.
Bữa ấy, nàng ca kỹ tài sắc đương mùa trái
lòng van vi
Người ở đừng về.
Nhưng rồi hạnh phúc vốn mau chán cảnh,
chán người vẫn dứt áo ra đi,
Bỏ lại đám tùy tùng bi đát ấy.
Ai tử biệt lăng quên xưa,
Một khắc động tâm hồi dương chốn rộn rã.
Én dệt vội vàng chiều.
Ngơ ngác lâu không, thờ thần nguyệt.
Đâu cả rồi những thuyền quên, thu sinh?

Khách cũng từng trôi xuống hạ lưu,
Chung đụng với bản cùng,
Ngậm ngùi cơm hẩm ngon, hậu muối ngọt.
Cuộc hỗn sinh rừng rú.
Người lớn chết bệnh soàng.
Trẻ nhỏ suy dinh dưỡng mù mắt.
Con cái đòi cha mẹ chia nhà ầu ả nhau.
Bởi chẳng do lòng nhân lớn nổi lên,
Cách mạng chỉ đổi phiên bầy cướp khác.

Khách có lần lao sóng tiền đường.
Một đời khổ ải nặng là vậy,
Kẻ tự trầm sao chẳng chìm cho?
Mới hay sống chết dễ mà khó,
Mệnh nghiệp không là chuyện tự dung.
Khách đôi bạn tìm qua chốn cũ,
Hỏi chẳng ra nhà mỗi quới nhơn,
Nên về yết lớn nơi sân mình
Một lời thâm tạ trăm năm chung.

Chiều hôm ngồi cuối dốc,
Thương trăng sao đầy đọa ngoài không gian.
Nhìn mê muội lửa hiu quạnh,
Hồn thả rã mịt mờ,
Vò vớ nhớ quê nhà biết có không.
Vũ trụ tạo hủy dở dang mãi.
Khách mong chi hoàn tất chuyển trường
hành.
Thinh lặng có là thinh lặng hẳn?
Kẻ hỏi thăm đường đời đã lâu.

Liệu đời ta còn chẳng một chỗ phẳng
Đủ dọn quang mà dựng am mây,
Nương ngày tháng, đi về không động bóng,
Trụ nơi tâm, tự tại giữa vẩn xoay.
Chuyện kể cốt qua đêm, nề chi chuyện kể lại.
Chớ tru miền xa tối rợn gai.
Nơi hốc đá, một cành hoa đợi sáng nở.
Đi. Đi qua. Đi qua nữa. Đi qua nữa nữa.

1 - 2003

SOI MỆNH

*The stars are threshed, and the souls are
threshed from their husks.*

William Blake

Bởi tất cả vô thường
Nên tất cả miên viễn.

Trời không nắng mãi, không mưa mãi.
Đến một lúc nào người chán người khách lạ là
người.
Những câu chuyện nghe lần đầu
Sao cứ như là nghe lặp lại.
Phải người đã tiêu pha bất kể trên đường đi
Biết bao phóng tưởng không bồi hoàn
Để bây giờ tâm não xác xơ,
Chẳng hứng khởi nào buồn mai phục trấn lột.
Gió lướt lướt từng trang sách lật vội.
Tàn rã mảnh mộng sót.
Hương vị đời không cầm.

Một buổi vuốt tóc mình,
Nghe suốt ghê lòng tay.
Quá một hạn tuổi nào, S
ống nữa hầu như để giữ sống
Qua ngày một trí nhớ lâm chung.
Đâu rồi gã trẻ người bạt mạng lao đầu
Vào những bất khả tư nghi đá chồm,
Chết vô thừa nhận, thương, thương thay!
Nào phải chỉ một lần, người đổ sập,
Tán đờm rụng rời
Bởi một tiếng nạt quyền uy dứt khoát.
Ngươi cũng hàng chúng kiến chó không ư
Trí tướng quy nửa chừng đường viễn thám,
Những cột biên không dời được xa hơn.

Thế nhưng người sẽ vẫn yêu đến giọt
nước mắt cuối
Những ánh đèn héo hắt thư phòng,
Linh hiển những hồn ma không thỏa nguyện.
Cũng như người sẽ vẫn yêu đến giọt nước mắt cuối
Những đốm lửa rời rã lữ hành,
Vô vọng những quân tụ sẽ tan tác.
Mặt đất lẽ nào không đón đau?
Trời sao có hồi cũng đuối kiệt.
Đã là nỗi buồn rầu tùy tạt,
Còn chính mình, người chẳng thể yên thân.
Chữ nghĩa xếp dọn được gì một đầu óc hỗn độn?
Văn chương rồi cũng đến phụ nhau thôi.

Lấy mình soi mệnh mình.
Sòng phẳng án khổ hình vắt đá lấy máu viết.
Viết, viết như chép phạt những điều thừa
Về một kỳ tích tối cổ mãi hư bại.
Cúi mặt, ngậm nghẹn cổ núi lửa
Sôi những toan
Mưa góm bất bình chính trực nghịch thiên địa.
Việc rõ là vô nghĩa,
Sao chẳng dẹp quên đi?
Ngươi ngờ chừng đã lãnh sai mình khi tại thế.
Ôi kinh điển nào chẳng là bia chú đoạn trường:
Nơi đây nhân loại cùng quần không yên nghỉ.

Phật vô ngã có trăm tay...
Ngươi tay trời có trăm hồn,
Phanh xé thảm, khó tỵ hồi sở trụ.
Ai kẻ diện kiến được hoang tàn phải tắt tiếng.
Cửa hiền minh không mở nhận khách rong ca.
Khúc miễn tấu chỉ thuần những dấu lặng.
Chiều nay, gió cát lại đưa người về qua chợ cổ
quận,
Đứng tần ngần, không gặp một ai quen,
Bất giác chép miệng:
Sao người đời không dễ dàng hơn với nhau?

Nhất định ngươi sẽ vẫn yêu đến giọt nước mắt cuối
Một muông tượng kỳ vĩ dấu bất toàn đang mờ mịt
đi qua.

4- 2004

THỜ TẠ

Trời rạng. Chuyến đi không hoãn được.
Bài thơ tâm phát dầu chưa xong,
Xin vẫn cài hờ lên cửa tạ.

GHI CHÚ

*Phía sau một bài thơ
Thoáng âm bóng những bài thơ khác nữa.
Một người,
Không hẳn một hình thôi.*

Rất có thể những ghi chú này không cần thiết đối với người đọc. Trong trường hợp đó, xin người đọc vui lòng coi như chẳng có những ghi chú này.

Hái rau / trg 263

Bài thơ này, tác giả làm khi đang ở trong trại tù cải tạo, tất nhiên làm trong đầu, lẩm nhẩm bồi sửa trong đầu, đọc cho vài bạn tù nghe qua, không ghi chép được. Mãi sau, khi đã trở về, có thêm chút điều kiện, tra lục ký ức được một số đoạn. Mấy bạn tù đến thăm, đọc cho thêm một số đoạn nữa. Thơ lục bát vẫn nổi mắt xích, gây khó khăn cho việc ráp nối hoàn chỉnh bài thơ từ đồng phế liệu rời rạc hỗn độn đó. Bỏ thương vương tội, nên đã phải trở đi trở lại nhiều lần

với bài thơ. Do đó, bài thơ có mấy dị bản. Nay chọn lấy bản sau cùng gửi nằm trong tập thơ này, coi như một cách mô yên mà đẹp cho bài thơ. Và cũng cho một quá khứ mãi còn vật vờ.

Sống đông bữa một, tâm chèn khổ sao.

Một cục hình cấp địa ngục của đời tù thâm niên: phải đối diện chăm chăm với mỗi cảnh khổ duy nhất thường trực bất biến, triển miên *sao đổ* lại. Phải chăng sự luân phiên chuyển đổi những cảnh khổ khác nhau trong đời người phần nào cũng giúp được cho con người chịu đựng nổi đời sống?

Miếng ăn đắng, nuốt nghẹn ngào,

Chỗ sân thấp, biết khoảnh nào sạch đo.

Dante Alighieri / Paradise / 17:58-60 / Tạm chuyển nghĩa theo một bản dịch Anh ngữ: Người sẽ nhận ra rằng miếng ăn nhà người cay đắng dường nào, cũng như phải lên xuống những bậc thềm nhà người khiến đôi chân người rēm mỗi đường nào.

Quán xanh còn mở cho chàng về qua?

Rimbaud / Comédie de la soif:

Et si je redeviens
Le voyageur ancien,
Jamais l'auberge verte
Ne peut bien m'être ouverte.

Tạm dịch: Và nếu như tôi lại trở thành / Kẻ lữ
hành xưa - Quán xanh sẽ chẳng bao giờ / Còn
có thể mở cửa cho tôi.

*Cám ơn rau của người hiền... Liên tưởng đến
hai câu thơ Hán ngữ, không rõ tác giả:*

Nhất đạo Di, Tề xuất Thú Dương
Cộng ngôn vị khổ bất kham thường

Tạm dịch: Một đoàn Bá Di, Thúc Tề ra khỏi
núi Thú Dương / Cùng nói rằng rau vị đắng
quá không ăn nổi.

Suốt bãi sông Hằng / trg 269

*Sông Hằng suốt bãi chờ nhau,
Cát mòn mỏi cát, mùa hao hót mùa.*

Lời Phật: Các kiếp của mỗi chúng sinh nhiều
như số cát nơi sông Hằng.

Tưởng người, nhớ buổi nguồn đào vẫy tay.

Tào Đường / Tiên Tử Tống Lưu Nguyễn Xuất
Động:

Hoa lưu động khẩu ung trường tại
Thủy đảo nhân gian định bất hồi
Trù tướng khê đầu tòng thủ biệt
Bích sơn minh nguyệt chiếu thương đài
Tạm dịch: Hoa nơi cửa động cam đành ở lại
mãi / Nước xuống cỏi trần chắc hẳn chẳng trở
về / Nào nuốt đầu khe từ cuộc cách biệt ấy /
Núi biếc trăng sáng rọi rêu xanh.

Đại bình nguyên / trg 275

Qua đặng đặng đi về một bóng mộng...

Lời Phật: Xuyên qua hàng hà sa số kiếp, Như
Lai đã thên thang đi mãi, đi đi mãi. Khổ nào
thay, cuộc triển miên sinh tử đó.

Chia tay ải Tây / trg 284

Tư Mã Thiên / Sử Ký / Lão Tử Liệt Truyện:
Lão Tử ở nhà Chu đã lâu, thấy nhà Chu suy
bền bỏ đi. Đến cửa ải phía Tây, quan coi cửa
ải nói: Ngài sắp đi ỉn, xin hãy gượng vì tôi mà
làm sách. Lão Tử bèn làm sách Đạo Đức Kinh.
Đoạn bỏ đi, không ai biết đời ông chung cuộc
thế nào.

Đêm quan ngoại/ trg 286

Gối đầu lên một chỗ không lý...

Tân Uớc / Luke 9:58: Con chồn có hang, con chim có tổ, nhưng con người không có chỗ gối đầu.

Nhà xưa, lửa cất ử / trg 288

Tiếng con chó nhỏ bên hè

Sủa bóng trăng u.

Ca Dao Việt Nam: Bực mình con chó sủa dai,
Sủa nguyệt lâu đài, sủa bóng trăng lu.

Nhóm từ *nguyệt lâu đài* không rõ nghĩa, nhưng dàn dựng cho lời thơ một cảnh sắc hoang đường lạ lẫm. Thi tính, đôi khi nếu chẳng phải là thường khi, vượt ra ngoài những diễn luận thông phàm. Một trong những kỳ tích của thơ, có lẽ cũng của tình yêu nữa, là ôm cũng được cái thực tách thoát khỏi chỗ thường nhật. Cái thực trong thơ là cái thực rỗng.

Một mai phò giá triệu, hầu minh tinh.

Ca Dao Việt Nam:

Một mai ai đứng minh tinh,

Ai phò giá triệu, ai vin quan tài?

Minh tinh: tấm vải dài viết tên họ, chức hàm của người chết, đặt bên cạnh linh sàng, cũng gọi là minh triệu. Giá triệu: bàn thờ nhỏ đặt tấm minh triệu rước phía trước quan tài lúc đi táng.

Dắt tay gã mù mê qua gió cát.

Thần thoại Hy Lạp: Oedipus về già điên loạn tự móc mắt, sống đời lang thang, phải nhờ con gái là Antigone dắt qua sa mạc về thành phố Thebes mà ông từng trị vì. (Tham khảo: Sophocles / Oedipus Rex / Oedipus ở Colonus / Antigone.)

Huế oán / trg 295

Bạn về quê bạn, đường xa ngái...

Ca Dao Việt Nam: Rồi mùa, tốt ră, rom khô,

Bạn về quê bạn, biết mô mà tìm.

Người lỡ thời đi tới xứ mô?

Ca Dao Việt Nam:

Cây khô xuống nước cũng khô,

Vận nghèo đi tới xứ mô cũng nghèo.

**Nhớ có lần, trên bến bắc khuya,
nghe một ông lão đàn hát / trg 297**

Bài thơ này được viết vào tháng 11-1999, khi tác giả nghe tin cầu Mỹ Thuận bắc qua sông Tiền Giang sắp hoàn tất.

Cổ bản đưa: Từ phu tướng đi...

Bản Dạ Cổ Hoài Lang (Đêm nghe tiếng trống nhớ chàng), tiền thân của điệu Vọng Cổ, do nhạc sĩ Cao Văn Lầu (Sáu Lầu) sáng tác, khởi lên như sau: Từ là từ phu tướng / Bảo kiếm sắc phong lên đảng / Vào ra luống trông tin chàng / Đêm năm canh mơ màng / Trông ngóng trông tin nhàn / Gan vàng thêm đau...

Mòn mỏi, thành Nam, nghĩa sĩ tận...

Nguyễn Đình Chiểu / Thơ Điếu Phan Thanh Giản:
Ái Bắc ngày trông tin nhận vắng.

Thành Nam đêm quạnh tiếng quỳên sầu.

Nghĩa sĩ cũng là từ dùng của Nguyễn Đình Chiểu (Văn Tế Nghĩa Sĩ Cần Giuộc).

Kèn chiều tiếng lạ quận trời quê.

Tôn Thọ Tường / Vịnh Chùa Cây Mai:

Lặng lẽ chuông quen con bóng xế

Tò le kèn lạ mặt trời chiều.

Cũng Tôn Thọ Tường / Vịnh Bồn Kèn Chiều

Tò le kèn thổi tiếng năm ba.

Tiếng kèn hạ cờ chiều do quân đội xâm lược
Pháp du nhập vào Việt Nam, khác biệt hẳn với
tiếng kèn cổ nhạc Việt Nam quen thuộc.

Áo đạo chìm cây cỏ cấm sơn.

Tương truyền Phật Thầy Tây An, tôn danh của
nhà sư Đoàn Minh Huyền, tiền bán thế kỷ 19,
tổ sáng lập giáo tông Bửu Sơn Kỳ Hương, sau
một thời gian rao giảng đạo pháp ở vùng châu
thổ sông Cửu Long, cuối cùng đã ẩn tích và
viên tịch tại chùa Tây An trong vùng Thất Sơn,
Châu Đốc.

Đốt tay nào Thân Dậu niên lai?

Sấm Trạng Trình Nguyễn Bình Khiêm:

Long vĩ xà đầu khởi chiến chinh

Can qua xứ xứ loạn đạo binh

Mã đề dương cước anh hùng tận

Thân Dậu niên lai kiến thái bình.

Em về giếng dưới, qua bung gió...

Ca Dao Việt Nam:

Em về giồng Dứa, qua truông,
Gió day bông sậy, bỏ buồn cho anh.
Muối mặn, gừng cay, trắng tóc xanh.

Ca Dao Việt Nam:

Tay bung dĩa muối chấm gừng
Gừng cay, muối mặn, xin đừng bỏ nhau.
Gừng? Muối? Thề hừng đầy đũa? Hay là tình
nghĩa lứa đôi được tích lũy từ sự chăm sóc
nhau trong những lúc trái gió trở trời ở một
vùng đất còn đang khai hoang, thưa người,
thiếu thốn phương tiện điều trị?

Lão trượng / trg 301

Anh phải sống, mai này nước rút

Anh phải sống, tên một truyện ngắn của Khải
Hưng, tả cảnh người vợ tự nguyện hy sinh trên
dòng nước lũ để người chồng được sống sót
chăm nuôi đàn con dại....

Đất trời lên, xuất hiện kỳ lân...

Tương truyền khi sắp hạ sinh Khổng Tử, mẹ
ông gặp một con kỳ lân nhả tỳ ngọc thu mang
dòng chữ: Con của Thủy tinh, nối nhà Chu
suy, làm vua không ngại. (Trần Trọng Kim /
Nho Giáo)

Thời thánh vịnh, hiền thi kết tập...

Lịch sử nhân loại cổ đại có một thời kỳ bùng thức đồng bộ của tư tưởng, thi ca, ở Đông phương cũng như ở Tây phương, thời kỳ xuất hiện của những nhà hiền triết, tiên tri, thi sĩ, thời kỳ của những Veda, Kinh Thi, Thánh Vịnh, Illiad, Odyssey..., thời kỳ mà Karl Jaspers mệnh danh là thời kỳ trực trong cuộc vận hành của lịch sử trí tuệ nhân loại.

Đồng hoa thánh thót phượng cầu hoàng...

Phượng là con trống, hoàng là con mái. Phượng cầu hoàng, tên một ca khúc diễm tình của Tư Mã Tương Như. Phượng hể, phượng hể, du ngao tứ hải cầu kỳ hoàng... Hỡi chim phượng, hỡi chim phượng, rong chơi bốn biển tìm chim hoàng... Truyện Kiều: Khúc đâu Tư Mã Phượng cầu...

Người lạc người bởi ngọn đông phong...

Ca Dao Việt Nam:

Đèn nào cao bằng đèn Châu Đốc

Gió nào độc bằng gió Gò Công.

Ngọn đông phong thổi lạc vợ xa chồng,

Đêm nằm nghĩ lại, nước mắt hồng tuôn rơi.

Sao lúc rời nhau chẳng đổi áo...

Ca Dao Việt Nam:

Anh về để áo lại đây,

Để khuya em đắp gió Tây lạnh lùng.

Bờ giếng xưa, ai còn đứng trông?

Ca Dao Việt Nam:

Tới đây, dây vắn, gàu thưa,

Hỏi người cổ cựa giếng xưa ai đào?

Khoác áo xuân, ra với đất trời...

Luận Ngữ / Tiên Tiến: Gặp buổi nhàn nhã,

Khổng Tử hỏi chí hướng một số môn sinh...

Tăng Điểm thưa: Vào cuối mùa xuân, áo xuân

đã may xong, cùng năm sáu người thanh niên,

sáu bảy trẻ em, đi tắm sông Nghi, hóng gió đàn

Vũ Vu, ca hát mà ra về. Khổng Tử ngậm ngùi

than: Ta cũng cùng chí hướng với Điểm vậy.

Quạt ấm pha trà mộc độc ấm...

Nguyễn Trãi / Loạn Hậu Đáo Côn Sơn Cảm

Tác:

Hương lý tài qua như mộng ảo

Can qua vị tức hạnh thân tuyền

Hà thời kết ốc phong vân hạn
Cấp giàn phanh trà chằm thạch miên
Tạm dịch: Làng xóm vừa trở về, tưởng như nằm
mộng thấy / Loạn lạc chưa kết thúc, mừng tấm
thân còn vẹn toàn / Bao giờ làm được nếp nhà
dưới ngọn núi mây kia / Múc nước suối nấu
trà, gối đá ngủ.

Toan xuống núi, khoe câu thơ đắc...

Giả Đảo / Tuyệt Cú:

Nhị cú tạm niên đắc
Nhất ngâm song lệ lưu
Tri âm như bất thường
Quy ngọa cố sơn thu

Tạm dịch: Ba năm làm được hai câu thơ / Mỗi
bận ngâm lên, đôi dòng lệ chảy / Nếu như bạn
tri âm không tán thưởng / Thì ta lại về nằm núi
cũ mùa thu.

Xé rải gió tờ tờ sách nát,

Đi kéo theo chuỗi chuỗi cười tan...

Làm đoạn thơ này, không khỏi liên tưởng đến
những Diogene, Sở Cuồng, Nễ Hành, Tế Diên,
Hölderlin, Gerard de Nerval, Van Gogh..., và

hẳn nhiên cả Bùi Giáng nữa. Phải chăng cuộc vận hành thật sự đầy hăm hở sáng tạo của ý thức phiêu lưu khởi đi từ chỗ can đảm lìa bỏ những tri thức đã được ghi nhận để rồi dẫn lần đến chỗ hủy diệt tang thương tận cùng của chính ý thức? Chân lý có nhiều cánh cửa mở vào, trong số dường như có một cánh cửa cực kỳ hiếm nghèo, cánh cửa của điên loạn.

Thấp tạ / trg 309

Nhặt trái nửa về nhuộm dạ sâu...

Cây nửa hay mặt nửa mọc ở vùng rừng núi biên giới Việt Nam - Campuchia, trái được dùng để nhuộm đen vải lãnh Mỹ A của địa phương miền Tây nổi tiếng một thời.

Rau hạnh, rau vì từ lúc có

Chưa từng người biết bãi Kinh Thi.

Rau dại (hạnh, phong, phỉ, quỳên, vi...) mọc bát ngát khắp Kinh Thi. Đơn cử:

Sâm si hạnh thái

Tả hữu lưu chi

Yếu điệu thực nữ

Ngụ mị cầu chi

Tạm dịch: Rau hạnh so le / Mọc hai bên dòng nước / Có nàng thực nữ yếu điệu / Khiến chàng thức ngủ đều mong cầu.

Hát một chiều, tiền thưởng ngập chân.

Bạch Cư Dị / Tỳ Bà Hành:

Ngũ Lăng niên thiếu tranh triển đầu

Nhất khúc hồng tiêu bất tri số

Tạm dịch: Các chàng trẻ trung đất Ngũ Lăng tranh nhau thưởng tiền / Mỗi khúc đàn, không biết bao nhiêu tấm lụa hồng.

Phan Huy Vịnh chuyển thành thơ Việt:

Ngũ Lăng, chàng trẻ tranh đua,

Biết bao the thắm chuốc mua tiếng đàn.

Du mộng / trg 313 Du mộng: hồn mộng lang thang. Bài thơ tuyệt mệnh của Basho, qua một bản dịch Anh ngữ:

Ngọa bệnh trong một chuyến ngao du.

Nhưng trên những cánh đồng tàn úa,

Hồn mộng ta còn lang thang.

Xa vời chó sủa

Sương trắng của động không tìm ra...

Tào Đường / Lưu Nguyễn Nhập Thiên Thai:

Văng vẳng kê minh nhan hạ nguyệt

Thời thời khuyến phệ động trung xuân

Tạm dịch: Lúc lúc gà gáy trên vách núi dưới
trăng / Chốc chốc chó sủa nơi hang động đang
xuân.

Mất chiếc áo để quên,

Nhớ dấu cành sen đó...

Ca Dao Việt Nam:

Đêm qua tát nước đầu đình,

Để quên cái áo trên cành hoa sen.

Kẻ lên về được dặn

Đừng ngó lại tiền căn...

Thần thoại Hy Lạp: Trên đường trở về dương
thế, chợt một lúc nào đó, Orpheus quên điều
khiên giao ước, ngoái nhìn lại Eurydice và nàng
đã tan biến, vĩnh viễn tan biến. (Tham khảo:
Ovid / Metamorphoses, 10:52...)

Cựu Ước / Genesis 19:30: Trên đường tẩu
nạn, người vợ của Lot, không tuân theo lời
dặn, ngoái lại nhìn hai thành phố Sodom và

Gomorrah đang bị hủy diệt, và nàng đã biến thành một thân trụ muối.

Ty khách / trg 315

Xuất môn, chuyển phán, dĩ trần tích. (Đỗ Phủ / Hiếu Phát Công An Sở Nguyệt Khế Thúc Thử Huyện). Tạm dịch: Ra cửa, đảo nhìn, đã dấu cũ. Câu thơ chuyển tứ nhanh, thật nhanh, chỉ bảy chữ thôi mà lại bao chứa cả một thời lượng vô lường. Chao ôi, việc đời nhanh đến vậy sao?

Cơn mê / trg 319

La chair est triste, hélas! et j'ai lu tous les livres. (Stéphane Mallarmé 7 Brise Marine). Tạm dịch: Thân xác thì buồn bã, than ôi! và ta đã đọc rồi các quyển sách.

Thấm thoát đời ta / trg 327

Chim qua trời mang theo vật bay.

Lời Phạt: Bạc Bỏ Tắt đi qua trần gian, như con chim bay qua bầu trời, không để lại dấu vết.

Hành giả âu sâu / trg 336

Kinh Phật Bát Nhã Ba La Mật Đa (Paramitas):
Yết đế, vết đế, ba la yết đế, ba la tăng vết đế,
bồ đề tát bà ha... Vì là một mật chú phỏng âm
Phạn ngữ nên thường không được dịch ra, ng-
hĩa đại để: Vượt qua, vượt qua, vượt qua nữa,
vượt qua thêm nữa...

Én dẹt vội vàng chiều.

Ngơ ngác lâu không, thờ thần nguyệt...

Truyện Kiều: Xập xòe én liệng lầu không...

Soi Mệnh / trang 344

*The stars are threshed, and the souls are
threshed from their husks. | Tạm dịch: Những
vi sao được giã giần, và những linh hồn được
giã giần khỏi lớp vỏ trấu của chúng. Lời của
William Blake, tôi đọc thấy trích dẫn trong thi
phẩm đầu tay Early Poems của W. B. Yeats,
không ghi chú xuất xứ. Tôi có thử tìm trong
tuyển tập thơ của Blake (bản Oxford Univer-
sity Press 1994), nhưng không gặp.*

MỤC LỤC

Thi sĩ	11
Cánh đồng con ngựa chuyển tàu	15
Đêm qua bắc vòm cổng	16
Hải phận	18
Tội nghiệp	19
Bọt nước	20
Những ý nghĩ vào buổi chiều	21
Trên bãi biển	21
Thân phận của thi sĩ	23
Tội trạng	27
Trối trăng	29
Nói với một người bạn gái	31
Ngụ ngôn	34
Em đi	35
Bụi đời	38
Bìa chú	41
Bãi nước rút	43

Hồn vô sở cư	47
Khất giả	50
Vẫn thấy ta	53
Đăng tử	56
Qua sông	58
Anh hùng tận	60
Ngọn gió lạ thường sẽ thổi tới	62
Mòn gót chân sương nắng tháng năm	64
Hề, ta trở lại gian nhà cỏ	69
Tưởng tượng ta về nơi bản trạch	75
Và rồi tất cả sẽ nguôi ngoai	79
Bất tận nổi đời hung hãn đó	84
Chim bay biển bắc	93
Góa phụ	97
Chiều trên phá tam giang	99
Trường sa hành	110
Vườn hạ	115
Em nhỏ, làm chi chim biển bắc	120
Mùa hạn	123
Tàu đêm	135
Tháng chạp buồn	142
Ta về	150

Thao thức	158
Quán vắng vẻ	160
Đi về	162
Kẻ vong tình	163
Hạ tàn	164
Người ở lại	166
Những thành phố mà ta không ghé lại	170
Nỗi đợi	177
Thức giấc trong biệt giam	184
Giấc hoành môn	191
Ánh tàn dư	196
Giã biệt	209
Sáng nay, ta còn đi bên nhau...	226
Thấp tạ	237
Tặng phẩm	239
Đi xa	240
Biệt tăm	241
Vẫn là	242
Bỏ lỡ	244
Hoa sương	245
Đêm thức	246
Thanh minh	247

Dừng bước	248
Vận nghiệp	249
Cánh diều	250
Hồn lạc	251
Không kịp	252
Đuối trông	253
Nhanh hơn	254
Thương tật	255
Hồn trôi	256
Sát na	257
Đá mộng	258
Con sáo	259
Chim kêu bãi quạnh	260
Hái rau	263
Suốt bãi sông Hằng	269
Viễn tây	272
Đại bình nguyên	275
Đường trường đêm	279
Chia tay ái Tây	284
Đêm quan ngoại	286
Nhà xưa, lửa cát ủ	288
Huế oán	295

Nhớ có lần, trên bến bắc khuya, nghe một ông lão đàn hát	297
Lão trượng	301
Thấp tạ	309
Du mộng	313
Ty khách	315
Xót xa	318
Cơn mê	319
Lễ hội	320
Gặp gỡ giữa đường	322
Thấm thoát đời ta	327
Nỗi mình lần giờ	331
Hành giả âu sầu	336
Soi mệnh	344
Thơ tạ	349
Ghi chú	350

